

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη
Φορολογική, Λογιστική και Χρηματοοικονομική
Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
στη Φορολογική Λογιστική και Χρηματοοικονομική
Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων

Διπλωματική εργασία

*Η αλληλεπίδραση και η επιρροή του εξωτερικού ελέγχου στην
λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στις ελληνικές επιχειρήσεις*

του

Καπετάνιου Σωτήριου του Γεωργίου

A.M. : MTF22043

Επιβλέπων Καθηγητής: Δρογαλάς Γεώργιος

**Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος
στη Φορολογική Λογιστική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών
Αποφάσεων**

Ιούνιος 2023

ΑΦΙΕΡΩΣΕΙΣ

*Στους γονείς μου, Μαρία και Γιώργο και στην αδελφή μου Θάλεια
που με στηρίζουν σε κάθε βήμα μου.*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαιτέρως τον επιβλέποντα καθηγητή μου στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας κ. Δρογαλά Γεώργιο, τον οποίο γνωρίζω αρκετά χρόνια από τις προπτυχιακές μου σπουδές στο Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Η βοήθειά του ήταν πολύτιμη σε όλα τα στάδια της εργασίας, ενώ δεν μπορώ να μην αναφέρω και τις πολύτιμες γνώσεις και συμβουλές, που μου μετέδωσε καθ' όλη την διάρκεια των μαθημάτων και της συνεργασίας μας στις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές μου σπουδές. Είμαι βέβαιος ότι θα συνεχίσει να είναι δίπλα μου και μετά την αποφοίτηση σε οτιδήποτε χρειαστώ και θα κρατήσουμε επικοινωνία.

Επίσης πολλές ευχαριστίες πρέπει να δώσω σε όλους τους καθηγητές του Π.Μ.Σ. στη Φορολογική, Λογιστική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων για τις σημαντικές γνώσεις, την υποστήριξη και την καθοδήγηση, που παρείχαν σε όλους τους φοιτητές, με σκοπό την ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών με σπουδαία εφόδια για την αγορά εργασίας.

Ακόμα θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά και τους συνεργάτες από το εργασιακό μου περιβάλλον και όλους τους συμμετέχοντες στην έρευνα, οι οποίοι αφιέρωσαν λίγο από τον χρόνο τους, για να συνεισφέρουν στην ολοκλήρωση της έρευνας και με βοήθησαν ουσιαστικά στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, αφενός για την παρότρυνσή τους να ξεκινήσω την φοίτηση στο Π.Μ.Σ. στη Φορολογική, Λογιστική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και αφετέρου για την καθημερινή υποστήριξη σε οτιδήποτε χρειάστηκα.

Πίνακας Περιεχομένων

ΑΦΙΕΡΩΣΕΙΣ.....	2
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	3
Πίνακας Πινάκων	6
Πίνακας Διαγραμμάτων	8
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	10
Abstract	11
<i>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Εισαγωγή</i>	12
1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	12
1.2 Αναγκαιότητα.....	13
1.3 Σκοπός – συνεισφορά.....	13
1.4 Διάρθρωση.....	14
<i>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Θεωρητικό Πλαίσιο.....</i>	16
2.1 Εισαγωγή	16
2.2 Ελεγκτική	16
2.3 Εσωτερικός έλεγχος	17
2.4 Εξωτερικός έλεγχος	19
2.5 Επιτροπή ελέγχου.....	20
2.6 Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου	21
<i>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Βιβλιογραφική Ανασκόπηση.....</i>	22
3.1 Εισαγωγή	22
3.2 Αλληλεπίδραση – εξάρτηση εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου	22
3.3 Συνεργασία – συντονισμός μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου	25
3.4 Οι παράγοντες εξάρτησης των αμοιβών του ελέγχου	28
3.5 Παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου	30

3.6 Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της σχέσης του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Μεθοδολογία Έρευνας	44
4.1 Εισαγωγή	44
4.2 Δείγμα.....	44
4.3 Ερωτηματολόγιο	45
4.4 Ερευνητική Μέθοδος.....	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Αποτελέσματα.....	49
5.1 Εισαγωγή	49
5.2 Αποτελέσματα Περιγραφικής Στατιστικής.....	49
5.2.1 Δημογραφικά Στοιχεία.....	50
5.2.2 Εσωτερικός Έλεγχος – Εσωτερικοί Ελεγκτές	55
5.2.3 Εξωτερικός Έλεγχος – Εξωτερικοί Ελεγκτές.....	59
5.2.4 Οφέλη από την σχέση εξωτερικού και εσωτερικού ελέγχου	65
5.2.5 Αμοιβές εξωτερικών ελεγκτών.....	70
5.2.6 Ποιότητα εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου.....	75
5.2.7 Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ελεγκτών.....	79
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Συμπεράσματα, Περιορισμοί και Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα	84
6.1 Συμπεράσματα	84
6.2 Περιορισμοί και Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα	86
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	88
Ελληνική Βιβλιογραφία.....	88
Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία	88
Παράρτημα: Ερωτηματολόγιο έρευνας	96

Πίνακας Πινάκων

Πίνακας 1: Κατάλογος Ερευνών	43
Πίνακας 2: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 1	50
Πίνακας 3: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 2	51
Πίνακας 4: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 3	52
Πίνακας 5: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 4	53
Πίνακας 6: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 5	54
Πίνακας 7: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 6	55
Πίνακας 8: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 7	56
Πίνακας 9: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 8	57
Πίνακας 10: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 9	58
Πίνακας 11: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 10	59
Πίνακας 12: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 11	60
Πίνακας 13: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 12	61
Πίνακας 14: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 13	62
Πίνακας 15: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 14	63
Πίνακας 16: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 15	64
Πίνακας 17: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 16	65
Πίνακας 18: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 17	66
Πίνακας 19: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 18	67
Πίνακας 20: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 19	68
Πίνακας 21: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 20	69
Πίνακας 22: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 21	70
Πίνακας 23: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 22	71
Πίνακας 24: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 23	72
Πίνακας 25: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 24	73
Πίνακας 26: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 25	74
Πίνακας 27: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 26	75
Πίνακας 28: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 27	76
Πίνακας 29: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 28	77
Πίνακας 30: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 29	78
Πίνακας 31: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 30	79

Πίνακας 32: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 31	80
Πίνακας 33: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 32	81
Πίνακας 34: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 33	82
Πίνακας 35: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 34	83

Πίνακας Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Ραβδόγραμμα ερώτησης 1	50
Διάγραμμα 2: Ραβδόγραμμα ερώτησης 2	51
Διάγραμμα 3: Ραβδόγραμμα ερώτησης 3	52
Διάγραμμα 4: Ραβδόγραμμα ερώτησης 4	53
Διάγραμμα 5: Ραβδόγραμμα ερώτησης 5	54
Διάγραμμα 6: Ραβδόγραμμα ερώτησης 6	55
Διάγραμμα 7: Ραβδόγραμμα ερώτησης 7	56
Διάγραμμα 8: Ραβδόγραμμα ερώτησης 8	57
Διάγραμμα 9: Ραβδόγραμμα ερώτησης 9	58
Διάγραμμα 10: Ραβδόγραμμα ερώτησης 10	59
Διάγραμμα 11: Ραβδόγραμμα ερώτησης 11	60
Διάγραμμα 12: Ραβδόγραμμα ερώτησης 12	61
Διάγραμμα 13: Ραβδόγραμμα ερώτησης 13	62
Διάγραμμα 14: Ραβδόγραμμα ερώτησης 14	63
Διάγραμμα 15: Ραβδόγραμμα ερώτησης 15	64
Διάγραμμα 16: Ραβδόγραμμα ερώτησης 16	65
Διάγραμμα 17: Ραβδόγραμμα ερώτησης 17	66
Διάγραμμα 18: Ραβδόγραμμα ερώτησης 18	67
Διάγραμμα 19: Ραβδόγραμμα ερώτησης 19	68
Διάγραμμα 20: Ραβδόγραμμα ερώτησης 20	69
Διάγραμμα 21: Ραβδόγραμμα ερώτησης 21	70
Διάγραμμα 22: Ραβδόγραμμα ερώτησης 22	71
Διάγραμμα 23: Ραβδόγραμμα ερώτησης 23	72
Διάγραμμα 24: Ραβδόγραμμα ερώτησης 24	73
Διάγραμμα 25: Ραβδόγραμμα ερώτησης 25	74
Διάγραμμα 26: Ραβδόγραμμα ερώτησης 26	75
Διάγραμμα 27: Ραβδόγραμμα ερώτησης 27	76
Διάγραμμα 28: Ραβδόγραμμα ερώτησης 28	77
Διάγραμμα 29: Ραβδόγραμμα ερώτησης 29	78
Διάγραμμα 30: Ραβδόγραμμα ερώτησης 30	79
Διάγραμμα 31: Ραβδόγραμμα ερώτησης 31	80

Διάγραμμα 32: Ραβδόγραμμα ερώτησης 32	81
Διάγραμμα 33: Ραβδόγραμμα ερώτησης 33	82
Διάγραμμα 34: Ραβδόγραμμα ερώτησης 34	83

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην λειτουργία του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου υφίστανται ορισμένες διαφορές, καθώς υπάρχουν διαφορετικοί ρόλοι και διαδικασίες. Σε κάποιες επιχειρήσεις υπάρχουν θετικές σχέσεις μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών, ενώ σε κάποιες άλλες είτε δεν υφίστανται, είτε είναι αρνητικές. Ο λόγος που συμβαίνει αυτό σχετίζεται με την πολιτική της επιχείρησης, αλλά και με τους ίδιους τους ελεγκτές. Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει σκοπό να εξετάσει την αλληλεπίδραση και την επιρροή του εξωτερικού ελέγχου στην λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στις ελληνικές επιχειρήσεις και να αναδείξει το σημείο, που βρίσκονται οι σχέσεις μεταξύ των ελεγκτών και τα οφέλη, που ενδέχεται να προκύπτουν από αυτές. Παρουσιάζονται τα ευρήματα αρκετών ερευνών της διεθνούς βιβλιογραφίας και για την συνεισφορά στον εμπλουτισμό της διεθνούς βιβλιογραφίας με δεδομένα από τις ελληνικές επιχειρήσεις, διεξάχθηκε έρευνα με χρήση ερωτηματολογίου. Με αυτό τον τρόπο συλλέχθηκαν 110 απαντήσεις από εκπροσώπους επιχειρήσεων που εργάζονται σε λογιστήρια, τμήματα εσωτερικού ελέγχου ή ασκούν το επάγγελμα του λογιστή ή του ορκωτού ελεγκτή λογιστή και σχετικών επαγγελματιών και η εξαγωγή των συμπερασμάτων πραγματοποιήθηκε με την μέθοδο της περιγραφικής στατιστικής. Στα αποτελέσματα της έρευνας τονίζεται ότι από την αλληλεπίδραση εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών επηρεάζεται η ποιότητα των αναφορών ελέγχου και πολλές φορές οι εξωτερικοί ελεγκτές επιλέγουν να βασίζονται σε αντικειμενικούς εσωτερικούς ελεγκτές με καλή λογιστική και νομική εμπειρογνωμοσύνη. Τέλος από την συνεργασία μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών προκύπτουν αρκετά οφέλη, όπως η μείωση του κινδύνου απάτης, η αύξηση της αποτελεσματικότητας και η παροχή αξιόπιστων εκθέσεων ελέγχου.

Λέξεις κλειδιά: Εξωτερικός έλεγχος, Εσωτερικός έλεγχος, Αλληλεπίδραση ελεγκτών, Ποιότητα εκθέσεων ελέγχου, Οφέλη συνεργασίας ελεγκτών.

Abstract

In the function of internal and external audit exists some differences, as there are different roles and processes. In some companies there are positive relationships between internal and external auditors, while in others they either do not exist or are negative. The reason for this is related to the company's policy, but also to the auditors themselves. This diploma thesis aims to investigate the interaction and influence of external audit on the internal audit function in Greek companies and to highlight the point of the relations between auditors and the benefits that may arise from them. The findings of several studies of the international bibliography are presented and for the contribution to the enrichment of the international bibliography with data from Greek businesses, a survey was conducted using a questionnaire. In this way, 110 responses were collected from representatives of companies working in accounting departments, internal audit departments or practicing the profession of accountant or certified public accountant and related professions and the conclusions were drawn using the method of descriptive statistics. The survey results highlight that the interaction between internal and external auditors affects the quality of audit reports and often external auditors choose to rely on objective internal auditors with good accounting and legal expertise. Finally, cooperation between internal and external auditors contributes to several benefits, such as reduced fraud risk, increased efficiency and reliable audit reporting.

Keywords: External audit, Internal audit, Auditor interaction, Quality of audit reports, Benefits of auditors collaboration.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Εισαγωγή

1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Οι ελεγκτές διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, πιστοποιώντας την ακριβοδίκαιη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων μιας εταιρείας και καθήκον τους είναι να εντοπίζουν τη διαχειριστική απάτη (Brody et al., 1998). Οι διαδικασίες ελέγχου τόσο για τους εσωτερικούς ελεγκτές, όσο και για τους εξωτερικούς ελεγκτές έχουν αλλάξει από τα προηγούμενα χρόνια (Tušek et al., 2021). Οι κύριοι παράγοντες, που ώθησαν σε αυτές τις αλλαγές, είναι η παγκοσμιοποίηση των επιχειρήσεων, η πρόοδος της τεχνολογίας και οι απαιτήσεις για ελέγχους προστιθέμενης αξίας (Taha et al., 2021).

Ο εσωτερικός έλεγχος είναι συχνά μέρος του οργανισμού, που στοχεύει στην αξιολόγηση και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου του ελέγχου και της διακυβέρνησης, καθώς και στην παροχή συστάσεων, που βοηθούν στην ανάπτυξη και βελτίωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Ο εξωτερικός έλεγχος δεν αποτελεί μέρος του οργανισμού, αλλά συμμετέχει σε αυτόν και αποσκοπεί στην παροχή ανεξάρτητης γνώμης σχετικά με τη συνολική δικαιοσύνη στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και στοχεύει στην εφαρμογή των προτύπων ελέγχου, στην αξιολόγηση του κινδύνου στον έλεγχο και τον προσδιορισμό του δείγματος ελέγχου (Urakona and Tairova, 2021). Αυτή η μοιρασιά σε ορισμένους στόχους αυξάνει τη σημασία και την ανάγκη συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών (Endaya, 2014).

Η αξία που μπορεί να προσθέσει ο εσωτερικός έλεγχος στον οργανισμό επηρεάζεται από τη συνεργασία και τον συντονισμό μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου. Αν και ο πρωταρχικός σκοπός του εσωτερικού ελέγχου διαφέρει από αυτόν του εξωτερικού ελέγχου, υπάρχουν κοινά συμφέροντα, που παρέχουν τη βάση για συνεργασία μεταξύ τους (Rabaiah et al., 2023). Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου δεν αποτελεί μόνο σημαντικό μέρος του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, αλλά η εξάρτηση από τον εξωτερικό έλεγχο στο έργο του εσωτερικού ελέγχου είναι πιθανό να οδηγήσει σε σημαντικά οφέλη, όπως λιγότερες εργασίες εξωτερικού ελέγχου και εξοικονόμηση κόστους εξωτερικού ελέγχου (Al-Twaijry et al., 2004).

Ο συντονισμός της δραστηριότητας εσωτερικού ελέγχου με τη δραστηριότητα εξωτερικού ελέγχου είναι πολύ σημαντικός και από τις δύο πλευρές. Από την πλευρά του εξωτερικού ελέγχου είναι σημαντικός διότι, με αυτόν τον τρόπο, οι εξωτερικοί ελεγκτές έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων και από την πλευρά του εσωτερικού ελέγχου είναι σημαντικός διότι, διασφαλίζεται ότι αυτός ο συντονισμός εξασφαλίζει για τον εσωτερικό έλεγχο ένα σύνολο βασικών πληροφοριών για την αξιολόγηση του ελέγχου κινδύνων. Η σημασία της σχέσης του εσωτερικού ελέγχου και του εξωτερικού ελέγχου αντικατοπτρίζεται και στο Διεθνές Πρότυπο Ελέγχου 610 “Λαμβάνοντας υπόψη το έργο του εσωτερικού ελέγχου” (Pop et al., 2008).

1.2 Αναγκαιότητα

Η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία, που αφορά την αλληλεπίδραση και την επιρροή του εξωτερικού ελέγχου στην λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στις ελληνικές επιχειρήσεις, καλύπτει την ανάγκη διεξαγωγής έρευνας, η οποία στοχεύει σε όλους τους κλάδους της ελληνικής οικονομίας και αντλεί πολύτιμα δεδομένα σε μία εποχή, όπου οι ελληνικές επιχειρήσεις φαίνεται να βγαίνουν από την μακρά περίοδο οικονομικής ύφεσης και να είναι σε τροχιά ανάκαμψης. Υπάρχουν ελάχιστες έρευνες, οι οποίες να σχετίζονται με αυτήν την αλληλεπίδραση των δύο ομάδων ελεγκτών και να αφορούν τις ελληνικές επιχειρήσεις, καθώς οι περισσότερες έχουν διεξαχθεί σε άλλες χώρες και κάποιες άλλες επικεντρώνονται μόνο σε μία ομάδα ελεγκτών.

1.3 Σκοπός – συνεισφορά

Ο σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας και της έρευνας, η οποία πραγματοποιήθηκε, είναι να αναδείξει ότι στις ελληνικές επιχειρήσεις υπάρχει σημαντική αλληλεπίδραση μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών και από την επίδραση του εξωτερικού στον εσωτερικό έλεγχο μπορούν να προκύψουν σημαντικά οφέλη για την λειτουργία των επιχειρήσεων. Για πολλούς οι σχέσεις και η συνεργασία μεταξύ των δύο ομάδων ελεγκτών δεν είναι οι κατάλληλες, αλλά θα επιχειρηθεί να αναδειχθεί, μέσω της έρευνας, ότι θα πρέπει να προσπαθήσουν και οι δύο ομάδες να ξεπεράσουν κάποια εμπόδια και να αποκομίσουν τα πιθανά οφέλη, που μπορεί να προκύπτουν από την βελτίωση της σχέσης τους (Khelil, 2023).

Η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία συμπληρώνει την υπάρχουσα εγχώρια και διεθνή βιβλιογραφία με πιο πρόσφατα δεδομένα για το θέμα της αλληλεπίδρασης και της επιρροής του εξωτερικού ελέγχου στην λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου. Η έρευνα, στην οποία στηρίζεται, απευθύνθηκε σε όλο το κοινό των ενδιαφερόμενων (από εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές έως και λογιστές και οικονομικά στελέχη), με αποτέλεσμα να περιέχει απόψεις από πολλές πλευρές και σε μία χρονική περίοδο, που οι περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις ανακάμπτουν από την ύφεση των προηγούμενων ετών και φαίνεται να στρέφονται σε μεγαλύτερες επενδύσεις στον τομέα του ελέγχου, για να αποκομίσουν τα οφέλη, που παρέχει ο κλάδος και να αναπτυχθούν πιο γρήγορα.

1.4 Διάρθρωση

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελείται από 8 κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο είναι η εισαγωγή της εργασίας και αναφέρονται κάποιες εισαγωγικές παρατηρήσεις για το θέμα της διπλωματικής εργασίας, η αναγκαιότητα της διεξαγωγής έρευνας για την εργασία, ο σκοπός και η συνεισφορά στην βιβλιογραφία, καθώς και η διάρθρωση των κεφαλαίων της εργασίας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο περιγράφεται το θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας και αναλύονται κάποιες βασικές έννοιες, όπως η ελεγκτική, ο εσωτερικός και ο εξωτερικός έλεγχος, η επιτροπή ελέγχου και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, οι οποίες είναι χρήσιμες στον αναγνώστη, ώστε να κατανοήσει καλύτερα τα επόμενα κεφάλαια της εργασίας.

Στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας παρουσιάζεται η επισκόπηση των ερευνών από την διεθνή βιβλιογραφία με τα αποτελέσματα και σημαντικές πληροφορίες, στις οποίες στηρίχθηκε η συγκεκριμένη εργασία για την διεξαγωγή παρόμοιας έρευνας.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας και υπάρχουν πληροφορίες για το δείγμα της έρευνας, τον σχεδιασμό του ερωτηματολογίου και την ερευνητική μέθοδο, που επιλέχθηκε για την πραγματοποίηση της έρευνας.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας, τα οποία αναλύονται για κάθε ερώτηση με τα στατιστικά δεδομένα, που προκύπτουν και απεικονίζονται διαγραμματικά για την καλύτερη κατανόηση.

Στο έκτο κεφάλαιο περιγράφονται τα συμπεράσματα της έρευνας, που προκύπτουν από το προηγούμενο κεφάλαιο και συγκρίνονται με τα αποτελέσματα των ερευνών της βιβλιογραφικής ανασκόπησης του κεφαλαίου 3, ενώ τονίζονται οι περιορισμοί της διεξαγωγής της έρευνας και παρουσιάζονται προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

Στο έβδομο κεφάλαιο υπάρχει η βιβλιογραφία και αναφέρονται όλες οι έρευνες, που χρησιμοποιήθηκαν στην εργασία, καθώς και οποιαδήποτε άλλη πηγή.

Το όγδοο και τελευταίο κεφάλαιο είναι το παράρτημα της εργασίας και εκεί βρίσκεται αυτούσιο το ερωτηματολόγιο, όπως ακριβώς απεστάλη στους συμμετέχοντες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Θεωρητικό Πλαίσιο

2.1 Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζεται το θεωρητικό πλαίσιο της διπλωματικής εργασίας και γίνεται ανάλυση ορισμένων βασικών εννοιών, που θα βοηθήσουν στην καλύτερη κατανόηση των επόμενων κεφαλαίων. Συγκεκριμένα αναλύονται οι έννοιες της ελεγκτικής, του εσωτερικού ελέγχου, του εξωτερικού ελέγχου, της επιτροπής ελέγχου και των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου (Δ.Π.Ε.).

2.2 Ελεγκτική

Ο όρος “Ελεγκτική” μπορεί να αναφέρεται σε μία διαδικασία, ένα εργαλείο ή ένα μέσο πολιτικής, το οποίο εξαρτάται από την πηγή. Έχει τις ρίζες της στον χρηματοοικονομικό τομέα, όπου ένας ελεγκτής επικυρώνει τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ενός οργανισμού, αλλά έχει διεισδύσει και σε άλλους τομείς. Η Ελεγκτική θα μπορούσε να οριστεί ως η διαδικασία της αξιολόγησης των επιδόσεων ενός οργανισμού με την χρήση συγκεκριμένων κριτηρίων, όπως η αποτελεσματικότητα ή η αποδοτικότητα σύμφωνα με ένα εξειδικευμένο πρότυπο. Σύμφωνα με την βιβλιογραφία τα χαρακτηριστικά, σύμφωνα με τα οποία αξιολογείται η ποιότητα του ελέγχου είναι η αποτελεσματικότητα, η αντικειμενικότητα / ουδετερότητα και η διαφάνεια (Cook et al., 2016).

Η ελεγκτική ασχολείται με τη διατύπωση αρχών και κανόνων που αφορούν την ομαλή διεξαγωγή οικονομικών ελέγχων. Αντικείμενό της συνιστά ο έλεγχος των διαδικασιών και των μεθόδων, που εφαρμόστηκαν από την επιχείρηση κατά την διάρκεια του διαχειριστικού έτους και διενεργείται από πρόσωπα ανεξάρτητα προς την οικονομική μονάδα (ορκωτοί ελεγκτές – λογιστές). Τα προαναφερθέντα, διενεργούνται στα πλαίσια των νόμων και των γενικών παραδεκτών λογιστικών αρχών και προτύπων, προκειμένου να ελεγχθούν και να επιβεβαιωθεί κατά πόσο τα δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία είναι αξιόπιστα. Ανάλογα με την εξάρτηση του προσώπου από την ελεγχόμενη επιχείρηση ο έλεγχος διακρίνεται σε εσωτερικό και εξωτερικό (Νεγκάκης και Ταχυνάκης, 2017).

Ο κύριος λόγος, για τον οποίο αναδύθηκε η επιστήμη της ελεγκτικής, είναι η ανάγκη για την διασφάλιση της συμμόρφωσης μεταξύ των υποχρεωτικών απαιτήσεων και των πολιτικών των επιχειρήσεων για τις χρηματοοικονομικές αναφορές και την λογιστική. Η

λέξη έλεγχος μπορεί να ασαφής έννοια, αν πριν δεν αναφέρεται σωστά η κατηγορία του, δηλαδή εσωτερικός έλεγχος ή εξωτερικός έλεγχος (Grzesiak, 2021).

2.3 Εσωτερικός έλεγχος

Ο εσωτερικός έλεγχος ορίζεται ως η ανεξάρτητη και αντικειμενική δραστηριότητα διασφάλισης και παροχής συμβουλών, που έχει σχεδιαστεί για να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες του οργανισμού. Βοηθά έναν οργανισμό να επιτύχει τους στόχους του μέσω μιας συστηματικής πειθαρχημένης προσέγγισης για την αξιολόγηση και την βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, ελέγχου και διακυβέρνησης (Eulerich, 2020).

Όταν εμφανίστηκε το επάγγελμα του εσωτερικού ελεγκτή την δεκαετία του 1940, ο σκοπός του εσωτερικού ελέγχου και των χρηματοοικονομικών αναφορών ήταν απλός. Ο ρόλος του εσωτερικού ελεγκτή έχει περιγραφεί ως τα μάτια και τα αυτιά της διοίκησης, το οποίο συμβάλλει στην διασφάλιση της μέριμνας για τους μετόχους και τα συμφέροντα των ενδιαφερόμενων μερών. Την τελευταία δεκαετία έχει μετατοπιστεί το επίκεντρο του εσωτερικού ελέγχου από την επικύρωση των χρηματοοικονομικών ελέγχων στην προσθήκη πραγματικής αξίας στον οργανισμό (Haron and Chue Qun, 2016).

Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζεται ως η πρώτη γραμμή προστασίας ενάντια στην ανεπαρκή εταιρική διακυβέρνηση και στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Το τμήμα του εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να συμπεριφέρεται ως ανεξάρτητο μέρος της εσωτερικής διακυβέρνησης με ανεξάρτητη σύνθεση και να έχει έναν κομβικό ρόλο στην αξιολόγηση και την ενδυνάμωση των αδυναμιών της εσωτερικής διακυβέρνησης (Joksimović and Alseddig, 2017). Το τμήμα του εσωτερικού ελέγχου θεωρείται ως ένα προληπτικό εργαλείο, που παρέχει τόσο υπηρεσίες παρακολούθησης όσο και συμβουλευτικές υπηρεσίες στις επιχειρήσεις (Μερτζάνης και συν., 2019).

Ο εσωτερικός έλεγχος συμβάλλει στην συμμόρφωση των οργανισμών με τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς, διευκολύνει το έργο των εξωτερικών ελεγκτών, εντοπίζει τις αδυναμίες στις επιχειρηματικές διαδικασίες και παρέχει ανεξάρτητη αξιολόγηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και διαδικασιών. Επίσης ενισχύει την δομή της εταιρικής διακυβέρνησης, βοηθά στον σχεδιασμό του στρατηγικού πλάνου, αξιολογεί τον επιχειρηματικό κίνδυνο και προσθέτει αξία στον οργανισμό. Χωρίς την ανεξαρτησία

ο εσωτερικός έλεγχος γίνεται απλά ένα μέρος της διοικητικής ομάδας, χάνοντας την ικανότητα να προσφέρει μία ανανεωμένη προοπτική. Για αυτό η ανεξαρτησία του εσωτερικού ελέγχου θεωρείται ως καθοριστικός παράγοντας της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου (Δρογαλάς και συν., 2015).

Οι εσωτερικοί ελεγκτές διεύρυναν τις υπηρεσίες τους ώστε να συμπεριλάβουν νέους τομείς (π.χ. αξιολόγηση κινδύνων στον κυβερνοχώρο, εκτίμηση κινδύνου ανατρεπτικών τεχνολογιών, έλεγχος οργανωσιακής κουλτούρας και διασφάλιση του γενικού κανονισμού για την προστασία δεδομένων) υιοθετώντας καινοτόμες προσεγγίσεις (π.χ. προηγμένες αναλύσεις ελέγχου, ευέλικτες πρακτικές και δυναμικές και οπτικές αναφορές). Ο εσωτερικός έλεγχος έχει καθιερωθεί ευρέως ως ζωτικός εσωτερικός μηχανισμός παρακολούθησης της ενίσχυσης της χρηστής διακυβέρνησης (Kotb et al., 2020).

Προκειμένου ο εσωτερικός έλεγχος να είναι αποδοτικός, απαιτείται συνεχή εκπαίδευση των εσωτερικών ελεγκτών. Υπάρχουν πολλές εταιρίες που έχουν πέσει θύματα απάτης και το κόστος ανάκαμψης είναι συχνά υψηλό και κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης οι εταιρίες ήταν πιο ευάλωτες σε φαινόμενα απάτης. Για να αποφευχθούν τέτοιες ενέργειες, κάθε εταιρία πρέπει να δημιουργήσει ένα θετικό περιβάλλον εσωτερικού ελέγχου και ένα ισχυρό σύστημα εσωτερικού ελέγχου, να προσλάβει έμπειρο και έμπιστο προσωπικό ως εσωτερικούς ελεγκτές και να εκπαιδεύει συνεχώς το προσωπικό της, ώστε να αναγνωρίζει και να εντοπίζει πιθανές απάτες, αναπτύσσοντας διάφορες στρατηγικές πρόληψης. Ένας καλά εκπαιδευμένος και έμπειρος ελεγκτής μπορεί να εντοπίσει παραπτώματα και παραβιάσεις, που συμβαίνουν στην επιχείρηση, χρησιμοποιώντας διάφορες τεχνικές, που μπορούν να διευκολύνουν τον έλεγχο (Δρογαλάς και συν., 2017).

Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών, οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να διαθέτουν τις γνώσεις, τις ικανότητες και άλλες δεξιότητες, που απαιτούνται για την εκτέλεση των ατομικών τους καθηκόντων και θεωρούνται ως επάρκεια. Ομοίως οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να επιδεικνύουν την φροντίδα και τις ικανότητες, που αναμένονται από έναν ευλόγως συνετό και αρμόδιο εσωτερικό ελεγκτή, τα οποία θεωρούνται ως επαγγελματική φροντίδα (Türetken et al., 2020).

2.4 Εξωτερικός έλεγχος

Ο εξωτερικός έλεγχος αποτελεί εργαλείο παρακολούθησης και σύνδεσης για την διοίκηση, για να αυξήσει την εμπιστοσύνη του κοινού στην χρηματοοικονομική λογιστική. Οι μέτοχοι ως εκπρόσωποι των εταιριών αναθέτουν τμήματα από τα καθήκοντα ελέγχου τους σε εξωτερικούς ελεγκτές. Είναι πολύ σημαντικό οι εξωτερικοί ελεγκτές να εγγυώνται την ποιότητα μίας σωστής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (Velte, 2022).

Οι εξωτερικοί ελεγκτές ενεργούν ως εργαλείο ελέγχου για την εξάλειψη ή επισήμανση των ευκαιριακών πρακτικών ή απάτης, που διαπράττεται από την διοίκηση ως διαχείριση κερδών. Επιπλέον οι εξωτερικοί ελεγκτές ελέγχουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και προσδίδουν αξιοπιστία στις δημοσιευμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Παρέχουν εύλογη διαβεβαίωση ότι οι επενδυτές λαμβάνουν συναφή, χρήσιμη, διαφανή και αξιόπιστη χρηματοοικονομική πληροφόρηση για την λήψη ορθών επιχειρηματικών αποφάσεων. Για αυτό τον λόγο η ανεξαρτησία είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες για τους εξωτερικούς ελεγκτές για την εκτέλεση των ελεγκτικών καθηκόντων τους επαρκώς. Επίσης εξαιτίας των μεγάλων αλλαγών, που συνέβησαν στην τεχνολογία τήρησης αρχείων και της δραματικής πολυπλοκότητας των λειτουργιών των πελατών, οι εξωτερικοί ελεγκτές πρέπει να έχουν περισσότερες γνώσεις (Azar and Sahar, 2022).

Παράλληλα οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι υπεύθυνοι για την ανίχνευση υλικών ανακριβειών, που προκύπτουν από την διαφθορά και θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Το κοινό περιμένει από τους εξωτερικούς ελεγκτές το λιγότερο να εντοπίζει τις ευκαιρίες διαφθοράς, όταν υπάρχουν (Kassem and Higson, 2016).

Το υψηλότερο χρηστικό όφελος για τους εξωτερικούς ελεγκτές οδηγεί σε υψηλότερη αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου. Οι εξωτερικοί ελεγκτές, ως ο κύριος χρήστης των αναφορών του εσωτερικού ελέγχου, ενδιαφέρονται περισσότερο για την διασφάλιση των ελέγχων και ένα από τα κύρια οφέλη για αυτούς είναι η αξιολόγηση του εσωτερικού συστήματος ελέγχου από τους εσωτερικούς ελεγκτές (Endaya and Hanefah, 2016).

2.5 Επιτροπή ελέγχου

Οι επιτροπές ελέγχου παρακολουθούν τον έλεγχο και έχουν σημαντικό ρόλο στην διαδικασία σε συνεργασία με τον εξωτερικό έλεγχο. Είναι υπεύθυνη για τον διορισμό και την αποπομπή των εξωτερικών ελεγκτών, την επίβλεψη της διαδικασίας του εξωτερικού ελέγχου και τον καθορισμό των αμοιβών των ελεγκτών. Η επιτροπή ελέγχου λειτουργεί ως “αφεντικό” των εξωτερικών ελεγκτών. Έχουν ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τον εσωτερικό και τον εξωτερικό έλεγχο, την διαχείριση κινδύνων και την ποιότητα των οικονομικών καταστάσεων. Τα μέλη της επιτροπής ελέγχου χρειάζονται πληροφορίες, επειδή δεν συμμετέχουν στις καθημερινές δραστηριότητες της εταιρίας και η συλλογή πληροφοριών βρίσκεται στο επίκεντρο των εποπτικών τους καθηκόντων. Βασίζονται στην επικοινωνία με τους CFOs, εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές, διαχειριστές κινδύνων κ.α. (Compernelle, 2018). Η επιτροπή ελέγχου και η εκτελεστική διοίκηση καθορίζουν συνεχώς υψηλότερες απαιτήσεις από το τμήμα του εσωτερικού ελέγχου, με σκοπό την εκπλήρωση των ευθυνών της εταιρικής διακυβέρνησης (Μπόσκου και συν., 2017).

Οι επιτροπές ελέγχου χαρακτηρίζονται ως θεσμικές αρχές νομιμοποίησης των οργανισμών, μέσω επίδειξης των προτύπων εταιρικής διακυβέρνησης. Ουσιαστικά τα μέλη της επιτροπής ελέγχου επιβλέπουν την διεξαγωγή των εσωτερικών και εξωτερικών ελέγχων, οι εσωτερικοί και οι εξωτερικοί ελεγκτές επιβλέπουν την συμπεριφορά της διοίκησης και η διοίκηση έχει τις ευκαιρίες να εκφράσει τις απόψεις της σχετικά με τις επιδόσεις των εξωτερικών ελεγκτών και των μελών της επιτροπής ελέγχου. Τα μέλη της επιτροπής ελέγχου αντιλαμβάνονται ότι έχουν δύναμη πάνω στην διοίκηση και ωθούν την διοίκηση να ανταποκριθεί στις συστάσεις του εσωτερικού ελέγχου, με αποτέλεσμα να έχει τον ρόλο της “αντισταθμιστικής δύναμης της διοίκησης”. Επίσης τα μέλη της επιτροπής ελέγχου λειτουργούν ως διαχωριστικά όρια μεταξύ των οικονομικών διευθυντών και των διοικητικών συμβουλίων και μεταξύ των συνεργατών του ελέγχου και των μετόχων (Brennan and Kirwan, 2015). Για την εκπλήρωση των διαφόρων καθηκόντων τα μέλη της επιτροπής ελέγχου χρειάζονται συγκεκριμένες πληροφορίες και πρέπει μερικές φορές να βασίζονται σε αναφορές από άλλα τμήματα ή την διοίκηση (Eulerich et al., 2019).

2.6 Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου

Τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (Δ.Π.Ε.) είναι επαγγελματικά πρότυπα για την διενέργεια χρηματοοικονομικών ελέγχων στις χρηματοοικονομικές πληροφορίες. Σκοπός των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου είναι η εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος με την βελτίωση της ποιότητας και της ομοιομορφίας των ελεγκτικών πρακτικών σε ολόκληρο τον κόσμο και η ενίσχυση της εμπιστοσύνης του κοινού στην παγκόσμια ελεγκτική και η διασφάλιση του επαγγέλματος. Η διεθνής εναρμόνιση των προτύπων ελέγχου μπορεί να ωφελήσει την ανάπτυξη μιας αποτελεσματικής και αποδοτικής παγκόσμιας οικονομίας, διασφαλίζοντας ότι οι χρήστες και η αγορά θα λαμβάνουν συναφείς και αξιόπιστες λογιστικές πληροφορίες. Η υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου προσδίδει αξιοπιστία στις χρηματοοικονομικές πληροφορίες και εμπνέει εμπιστοσύνη σε εθνικούς και διεθνείς χρήστες των χρηματοοικονομικών πληροφοριών, ανεξάρτητα από την εθνικότητα της εταιρίας που εκδίδει τις πληροφορίες ή τον ελεγκτή που τις ελέγχει. Η υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου δεν είναι υποχρεωτική σε όλες τις χώρες, στις οποίες είναι υποχρεωτική η τήρηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Η χρήση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου στην προετοιμασία και των έλεγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, αυξάνουν την διαφάνεια για τους παγκόσμιους επενδυτές (Haaramäki and Sihvonon, 2019). Οι ελεγκτές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επιβολή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Χρειάζεται να είναι ενήμεροι για τον κίνδυνο ανακριβειών στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που καταρτίζονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς και να επισημαίνουν τυχόν παρατυπίες στους χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μέσω αρνητικής γνώμης (Khlif and Achek, 2016).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

3.1 Εισαγωγή

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται μία ανασκόπηση από την διεθνή βιβλιογραφία αρκετών ερευνών, οι οποίες είναι δημοσιευμένες από το 2015 και μετά και σχετίζονται με το θέμα της διπλωματικής εργασίας, ενώ παρουσιάζονται αναλυτικά και τα αποτελέσματα για την κάθε μία. Οι έρευνες χωρίζονται σε πέντε θεματικές κατηγορίες και συγκεκριμένα αφορούν την αλληλεπίδραση – εξάρτηση του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου, την συνεργασία – συντονισμό μεταξύ εσωτερικού και εσωτερικού ελέγχου, τους παράγοντες εξάρτησης των αμοιβών του ελέγχου, τους παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της σχέσης του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου. Στο τελευταίο μέρος παρουσιάζονται όλες οι έρευνες σε πίνακα με όλα τα στοιχεία τους συνοπτικά και συγκεντρωμένα.

3.2 Αλληλεπίδραση – εξάρτηση εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου

Αρχικά η έρευνα των Raino et al. (2015) με τίτλο ‘‘Η επίδραση του τρόπου εργασίας του εξωτερικού ελεγκτή, τα εμπόδια επικοινωνίας και η διαχείριση εταιρικών κινδύνων στην εξάρτηση από το έργο του εσωτερικού ελεγκτή’’ διερευνά αυτές τις επιδράσεις μέσω ερωτηματολογίου, που διανεμήθηκε σε 250 τυχαίες ελεγκτικές εταιρίες στην Μαλαισία, από τις οποίες ανταποκρίθηκαν οι 109. Όσον αφορά τον ευέλικτο τρόπο εργασίας των εξωτερικών ελεγκτών, τα αποτελέσματα δείχνουν αρνητική σχέση με την εξάρτηση από το έργο των εσωτερικών ελεγκτών. Τα χαρακτηριστικά του ευέλικτου τρόπου εργασίας είναι: 1) όταν οι εξωτερικοί ελεγκτές χρησιμοποιούν τις ιδέες των εσωτερικών ελεγκτών για να βρεθεί λύση σε διαφωνίες, 2) όταν οι εξωτερικοί ελεγκτές συνδυάζουν τις ιδέες τους με τους εσωτερικούς ελεγκτές για να βρεθούν εναλλακτικές λύσεις και 3) όταν οι εξωτερικοί ελεγκτές δουλεύουν μαζί με τους εσωτερικούς ελεγκτές. Λόγω της αρνητικής σχέσης οι ερευνητές προτείνουν στις ελεγκτικές εταιρίες να παρέχουν εκπαίδευση σε αποτελεσματικές δεξιότητες συνέντευξης, για να εμφυσήσουν σε ένα επίπεδο ελεγκτή, που να έχει ευέλικτο τρόπο εργασίας και να αυξάνει το επίπεδο του επαγγελματικού σκεπτικισμού του. Επίσης η έρευνα αποκάλυψε ότι τα εμπόδια επικοινωνίας των εξωτερικών ελεγκτών επιδρούν αρνητικά στην εξάρτηση από το έργο των εσωτερικών

ελεγκτών. Τα σημαντικότερα εμπόδια επικοινωνίας είναι η αντικειμενικότητα και η ικανότητα των εσωτερικών ελεγκτών.

Στην ποσοτική έρευνα του Tiruneh (2021) με την μορφή επεξηγηματικής μελέτης εξετάστηκε η αλληλεπίδραση του εσωτερικού ελέγχου με την διοίκηση και η επίδραση στις διασυνδέσεις του εσωτερικού με τον εξωτερικό έλεγχο στην Αιθιοπία. Η ερευνητική μέθοδος αυτής της μελέτης ήταν ένα κατασκευασμένο ερωτηματολόγιο, το οποίο στάλθηκε σε εταιρίες και σε 100 ανώτατα διοικητικά στελέχη, εσωτερικούς ελεγκτές και εξωτερικούς ελεγκτές στην Αιθιοπία. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι οι αλληλεπιδράσεις του εσωτερικού ελέγχου με την διοίκηση έχουν θετικό αντίκτυπο στις διασυνδέσεις του εσωτερικού - εξωτερικού ελέγχου στις αναπτυσσόμενες χώρες και παράγοντες όπως είναι η ανεξαρτησία του εσωτερικού ελέγχου, έχουν θετικό αντίκτυπο στις αλληλεπιδράσεις του εσωτερικού ελέγχου με την διοίκηση, οι οποίες με την σειρά τους έχουν θετικό αντίκτυπο στις διασυνδέσεις του εσωτερικού - εξωτερικού ελέγχου.

Επιπρόσθετα στην μελέτη τους οι Mubako και Muzorewa (2019) ασχολήθηκαν με την φύση και την έκταση της αλληλεπίδρασης και των σχέσεων μεταξύ εσωτερικών ελεγκτών και εξωτερικών ελεγκτών από την σκοπιά των εσωτερικών ελεγκτών σε μια αναπτυσσόμενη χώρα, όπως η Ζιμπάμπουε. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε αναζητώντας τις γνώμες των ανώτατων στελεχών του ελέγχου στην Ζιμπάμπουε μέσω διαδικτυακού ερωτηματολογίου, που διανεμήθηκε με email σε 54 ανώτατα στελέχη ελέγχου (ποσοστό 15% των στελεχών της χώρας) και ανταποκρίθηκαν οι 29. Στην συνέχεια πραγματοποιήθηκαν τηλεφωνικές συνεντεύξεις με επαγγελματίες εσωτερικού ελέγχου, για να παρακολουθηθούν ορισμένα από τα ευρήματα της έρευνας, ενώ χρησιμοποιήθηκε και το λογισμικό SPSS για ανάλυση συσχέτισης μεταξύ των μεταβλητών. Από την μελέτη προκύπτει ότι η αλληλεπίδραση, οι σχέσεις και η συνεργασία μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών είναι περιορισμένα και οι εξωτερικοί ελεγκτές σε ορισμένες περιπτώσεις δεν κάνουν πλήρη χρήση του τμήματος του εσωτερικού ελέγχου. Επίσης αναφέρεται ότι και οι ενέργειες της διοίκησης δεν διευκολύνουν πάντα την προώθηση μιας καλής και παραγωγικής σχέσης μεταξύ των ελεγκτών. Μερικοί από τους κυριότερους λόγους, που συμβαίνει αυτό είναι ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές δεν βλέπουν τους εσωτερικούς ελεγκτές ως ανεξάρτητους και δεν συνεργάζονται μαζί τους, καθώς θεωρούν ότι δεν έχουν τα κατάλληλα προσόντα και ικανότητες.

Την ίδια χρονιά η έρευνα των Regoliosi και Martino (2019), που δημοσιεύθηκε με τίτλο "Μία μελέτη των αλληλεπιδράσεων μεταξύ της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου και των εξωτερικών ελεγκτών στην Ιταλία", παρέχει μία ποιοτική αξιολόγηση της σχέσης του εσωτερικού ελέγχου με τον εξωτερικό έλεγχο, αναλύοντας τις προσδοκίες και τις αντιλήψεις και των δύο πλευρών. Ο κύριος σκοπός είναι να εξακριβωθεί πρώτον κατά πόσον οι επαγγελματίες θεωρούν την συνεργασία μεταξύ των δύο λειτουργιών χρήσιμη και δεύτερον αν αυτή η συνεργασία αντικατοπτρίζεται σε όρους αποδοτικότητας εσωτερικού ελέγχου και αποτελεσματικότητας εξωτερικού ελέγχου. Τα δεδομένα της μελέτης ελήφθησαν από έρευνα με ερωτηματολόγια και από συμπληρωματικές συνεντεύξεις. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν ότι η εξάρτησή τους από το έργο του εσωτερικού ελέγχου μειώνει το έργο του εξωτερικού ελέγχου και αυξάνει την αποδοτικότητα και η έκταση της εξάρτησης διαφέρει ανάλογα με την ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου. Οι εσωτερικοί ελεγκτές θεωρούν την συνεργασία με τους εξωτερικούς ελεγκτές περιορισμένη, ενώ οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι πιο θετικοί στην συνεργασία μεταξύ τους με την προϋπόθεση ότι το τμήμα του εσωτερικού ελέγχου είναι επαγγελματικό. Επίσης τα αποτελέσματα δείχνουν ότι τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου αποτελούνται από ποιοτικό προσωπικό, όσον αφορά τις ικανότητες και την απόδοση, αλλά οι εξωτερικοί ελεγκτές εκφράζουν ανησυχίες για την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα των εσωτερικών ελεγκτών.

Ακόμη η έρευνα των Mat Zain et al. (2015) ασχολήθηκε με την επίδραση της ποιότητας του εσωτερικού ελέγχου και της συμβολής του εσωτερικού ελέγχου στον εξωτερικό έλεγχο στις αμοιβές του ελέγχου. Τα δεδομένα της μελέτης συλλέχθηκαν από έρευνα με ερωτηματολόγιο και από δημόσιες διαθέσιμες πληροφορίες. Μοιράστηκαν 650 ερωτηματολόγια σε εισηγμένες εταιρίες της Μαλαισίας και ανταποκρίθηκαν οι 74 (ποσοστό 11,4%). Τα αποτελέσματα αποκαλύπτουν ότι οι εταιρίες με υψηλή ποιότητα εσωτερικού ελέγχου σχετίζονται με υψηλότερες αμοιβές εξωτερικών ελεγκτών και οι εταιρίες πληρώνουν χαμηλότερες αμοιβές όταν οι εξωτερικοί ελεγκτές εξαρτώνται από το έργο του εσωτερικού ελέγχου. Οι εξωτερικοί ελεγκτές βασίζονται σε μεγαλύτερο βαθμό στο έργο των εσωτερικών ελεγκτών, όταν η αξιολόγηση της ποιότητας των εσωτερικών ελεγκτών είναι υψηλή σύμφωνα με τα πρότυπα ελέγχου.

Συμπληρωματικά με τα υπόλοιπα ο σκοπός της έρευνας, που διεξήχθη από τους Argento et al. (2018) είναι να διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο οι εξωτερικοί ελεγκτές βιώνουν την απόφασή τους να βασίζονται στο έργο των εσωτερικών ελεγκτών. Αυτή η έρευνα

χρησιμοποίησε τόσο ποιοτικούς όσο και ποσοτικούς μεθόδους, που περιλαμβάνουν ημιδομημένες συνεντεύξεις και ερωτηματολόγια, που χορηγήθηκαν σε εξωτερικούς ελεγκτές στην Σουηδία. Πραγματοποιήθηκαν ημιδομημένες συνεντεύξεις με εξωτερικούς ελεγκτές που εργάζονται σε 4 μεγάλες ελεγκτικές εταιρίες της Σουηδίας και έχουν εμπλοκή με τμήματα εσωτερικού ελέγχου, ενώ ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε σε εγκεκριμένους ελεγκτές, μέλη της Σουηδικής Ένωσης Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών. Τα ευρήματα της έρευνας καταλήγουν ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές χρησιμοποιούν το έργο των εσωτερικών ελεγκτών, καθώς κερδίζουν αποδοτικότητα κατά την εκτέλεση του έργου τους. Ωστόσο οι εξωτερικοί ελεγκτές ανησυχούν για το ενδεχόμενο να θέσουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία και τον επαγγελματισμό τους, μέσω της στενότερης εμπλοκής με τους εσωτερικούς ελεγκτές, που μπορεί να οδηγήσει σε άκριτη αξιολόγηση και χρήση των εκθέσεων, που συντάσσονται από τους εσωτερικούς ελεγκτές. Τέλος οι εξωτερικοί ελεγκτές που επιλέγουν να στηρίζονται στις εκθέσεις των εσωτερικών ελεγκτών φαίνεται να έχουν επίγνωση για τις συνέπειες στην ποιότητα του ελέγχου που παρέχουν.

3.3 Συνεργασία – συντονισμός μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου

Η έρευνα των Oussii και Boulila Taktak (2018), που δημοσιεύθηκε με τίτλο "Εμπρόθεσμες αναφορές ελέγχου – Λειτουργεί ο συντονισμός του τμήματος εσωτερικού ελέγχου με τους εξωτερικούς ελεγκτές; - Εμπειρικά δεδομένα από την Τυνησία" έχει σκοπό να εξετάσει αν ο συντονισμός μεταξύ των εξωτερικών ελεγκτών και του τμήματος εσωτερικού ελέγχου επηρεάζει την εμπρόθεσμη κατάρτιση των εκθέσεων ελέγχου, όπως προκύπτει από τις καθυστερήσεις του ελέγχου. Πραγματοποιήθηκε έρευνα με χρήση ερωτηματολογίου στους επικεφαλής των εσωτερικών ελεγκτών των εισηγμένων εταιριών της Τυνησίας, με σκοπό να αναλυθεί η έκταση του συντονισμού μεταξύ των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου και των εξωτερικών ελεγκτών. Συλλέχθηκαν δεδομένα από 53 εισηγμένες εταιρίες της Τυνησίας σε περίοδο 4 ετών και πραγματοποιήθηκε ανάλυση παλινδρόμησης, για να εξεταστούν οι υποθέσεις. Το αποτέλεσμα της έρευνας είναι ότι ο μεγαλύτερος συντονισμός μεταξύ των εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών συντελεί σε πιο έγκαιρη κατάρτιση χρηματοοικονομικών εκθέσεων.

Επίσης η μελέτη των Jerusha et al. (2022), που δημοσιεύθηκε με τίτλο "Μία σύντομη κριτική της συνεργασίας μεταξύ των ομάδων των εσωτερικών και των εξωτερικών ελεγκτών", έχει σκοπό να αναδείξει ότι όταν οι εσωτερικοί ελεγκτές εργάζονται μαζί με

τους εξωτερικούς ελεγκτές, μπορεί να αναπτυχθεί μία αξιόπιστη συνεργασία και να προσφέρονται αξιόπιστα αποτελέσματα στους μετόχους. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε με μία ποιοτική διερευνητική μέθοδο, στην οποία εσωτερικοί και εξωτερικοί ελεγκτές σε όλο τον κόσμο ήταν αντικείμενο ερευνών. Το συμπέρασμα της έρευνας είναι ότι όταν συνεργάζονται οι εσωτερικοί και οι εξωτερικοί ελεγκτές, μπορεί να αυξηθεί η αποδοτικότητα του ελέγχου και να βελτιωθεί η παραγωγικότητα, η διακυβέρνηση, η κατανόηση της διοίκησης και της κουλτούρας, η λειτουργία του τμήματος εσωτερικού ελέγχου, η εξάλειψη της αλληλοεπικάλυψης θέσεων εργασίας του ελέγχου και του κόστους του ελέγχου.

Συγχρόνως η βιβλιογραφική ανασκόπηση του Thi Hong Lam (2022) έχει σκοπό να εξετάσει τους παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε με την ανάλυση, παρουσίαση και σύνθεση προηγούμενων ερευνών, καταλήγοντας στους παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου, μέσα στους οποίους περιλαμβάνεται και η σχέση του εσωτερικού με τον εξωτερικό έλεγχο. Η μελέτη προτείνει ότι οι εσωτερικοί και οι εξωτερικοί ελεγκτές πρέπει να έχουν μία θετική και επαγγελματική σχέση. Ο συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ τους έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην ποιότητα των αναφορών του ελέγχου, βελτιώνει την αποτελεσματικότητα του ελέγχου και δίνει την δυνατότητα στην διοίκηση να λαμβάνει αποφάσεις με μεγαλύτερη ποιότητα. Από την πλευρά των εξωτερικών ελεγκτών η συγκέντρωση πληροφοριών από τους εσωτερικούς ελεγκτές βοηθάει σε μία πιο ενημερωμένη γνώμη ελέγχου και ενισχύει την ποιότητα του ελέγχου.

Πρόσθετα με τα προηγούμενα η έρευνα των Wang και Fargher (2017) διερευνά τις επιπτώσεις της ποιότητας των κορυφαίων στελεχών ενός οργανισμού και του συντονισμού με τους εξωτερικούς ελεγκτές στις αξιολογήσεις των κινδύνων απάτης των εσωτερικών ελεγκτών. Στην έρευνα έλαβαν μέρος εσωτερικοί ελεγκτές από διάφορους οργανισμούς της Αυστραλίας και με την χρήση ερωτηματολογίου ανταποκρίθηκαν 72 από τους 113 (ποσοστό 64%). Από τα αποτελέσματα διαπιστώνεται ότι ο εκτιμώμενος κίνδυνος απάτης των εσωτερικών ελεγκτών είναι χαμηλότερος, όταν υπάρχει συντονισμός με τους εξωτερικούς ελεγκτές. Τέλος οι εσωτερικοί ελεγκτές αντιλαμβάνονται τον συντονισμό με τους εξωτερικούς ελεγκτές ως ένα μέσο μείωσης των δυνητικών χρηματοοικονομικών προβλημάτων και βελτίωσης της ποιότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Επιπλέον οι Azzam et al. (2020) στην έρευνα, που δημοσίευσαν ασχολήθηκαν με την σχέση μεταξύ των εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών που επηρεάζει την ποιότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Προκειμένου να πετύχουν τον στόχο τους δημιούργησαν ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο μοιράστηκε σε 312 εξωτερικούς ελεγκτές στην Ιορδανία, από τους οποίους ανταποκρίθηκαν οι 279 (ποσοστό 88,5%) και στην επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποίησαν περιγραφική στατιστική και πολλαπλή παλινδρόμηση. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της συνεργασίας του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου και της ποιότητας των χρηματοοικονομικών αναφορών. Πιο συγκεκριμένα η αντικειμενικότητα, τα τεχνικά χαρακτηριστικά, ο επαγγελματισμός, η φύση και ο σκοπός του εσωτερικού ελέγχου, αυξάνουν την συνεργασία μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών, η οποία με την σειρά της ενισχύει την ποιότητα των χρηματοοικονομικών αναφορών.

Παρομοίως η έρευνα με τίτλο "Αποφασιστικοί παράγοντες στην συνεργασία και την εμπιστοσύνη μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών σε οργανισμούς: Μία διερευνητική ανάλυση", που δημοσιεύθηκε από τους Morais και Franco (2019) έχει ως στόχο να αναλύσει την σχέση μεταξύ εμπιστοσύνης και συνεργασίας, να διερευνήσει και να αναλύσει τις κατηγορίες των σημαντικών παραγόντων για την εμπιστοσύνη και την συνεργασία και να αναλύσει τις διαφορές μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών. Για την συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα μέσω ερωτηματολογίου σε εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές στην Πορτογαλία και για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε λογιστική παλινδρόμηση και πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση. Από τα αποτελέσματα της έρευνας αποσαφηνίζεται ότι έχει επικρατήσει η αντίληψη στους εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές ότι στην επαγγελματική τους σχέση η εμπιστοσύνη και η συνεργασία είναι σημαντικές μεταβλητές του ελέγχου, ενώ αποφασιστικοί παράγοντες για την εμπιστοσύνη και την συνεργασία μεταξύ τους είναι η απόδοση της εργασίας, ο συντονισμός και οι ικανότητες.

Μία ακόμη έρευνα των Zamania και Abdollahib (2016) που δημοσιεύθηκε με τίτλο "Οι επιπτώσεις του τρόπου εργασίας και τα εμπόδια εργασίας στην σχέση μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών τείνουν να βασίζονται στο έργο των εσωτερικών ελεγκτών", έχει σκοπό την διερεύνηση του τρόπου εργασίας των ελεγκτών. Η έρευνα υλοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίων σε ελεγκτές ελεγκτικών εταιριών στο Ιράν, που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο της Τεχεράνης, ενώ για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε δομική μοντελοποίηση εξισώσεων. Τα αποτελέσματα

δείχνουν ότι οι διαστάσεις των εμποδίων συνεργασίας και ο τρόπος εργασίας έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην προθυμία των εξωτερικών ελεγκτών να βασίζονται στο έργο των εσωτερικών ελεγκτών.

Συμπληρωματικά η έρευνα των Al-Dhubaibi και Sharaf-Addin (2022), έχει ως σκοπό την διερεύνηση του τρόπου, με τον οποίο εξωτερικοί και εσωτερικοί ελεγκτές αξιολογούν την σημασία του κινδύνου απάτης και υποδεικνύουν την χρήση των παραγόντων του κινδύνου απάτης στις προσπάθειές τους να εντοπίσουν δόλιες οικονομικές καταστάσεις και υπεξαίρεση περιουσιακών στοιχείων. Συλλέχθηκαν εμπειρικά δεδομένα με χρήση ερωτηματολογίου από εξωτερικούς ελεγκτές, που εργάζονται σε ελεγκτικές εταιρίες παγκόσμιες και τοπικές στην Σαουδική Αραβία και από εσωτερικούς ελεγκτές. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η αξιολόγηση των εσωτερικών ελεγκτών της πιθανότητας εμφάνισης απάτης είναι μεγαλύτερη από την αξιολόγηση των εξωτερικών ελεγκτών, καθώς οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι σε θέση να αξιολογούν την συμπεριφορά της διοίκησης και των υπαλλήλων. Τα αποτελέσματα πρέπει να κινητοποιήσουν τους εξωτερικούς ελεγκτές να αξιοποιούν την εμπειρία και τις πληροφορίες των εσωτερικών ελεγκτών στην αξιολόγηση των κινδύνων απάτης.

3.4 Οι παράγοντες εξάρτησης των αμοιβών του ελέγχου

Αρχικά η έρευνα των Al-Rassas και Kamardin (2015) έχει σκοπό την εξέταση της επιρροής του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου ως διοικητικών μηχανισμών παρακολούθησης, επειδή είναι υπεύθυνοι για την αξιολόγηση της ποιότητας των χρηματοοικονομικών αναφορών. Το δείγμα της μελέτης είναι 508 εισηγμένες εταιρίες στην κύρια αγορά της Μαλαισίας και τα δεδομένα συλλέχθηκαν από την ροή δεδομένων και τις ετήσιες αναφορές, που είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Χρηματιστηρίου της Μαλαισίας, ενώ χρησιμοποιήθηκε περιγραφική στατιστική για την ανάλυσή τους. Τα αποτελέσματα της μελέτης δείχνουν ότι η εξωτερική ανάθεση της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου, η επένδυση στην λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου και οι αμοιβές του εξωτερικού ελέγχου σχετίζονται με υψηλότερη ποιότητα κερδών.

Ακόμη στην έρευνα των Jokiriii και Di Meo (2019), εξετάζεται η σχέση μεταξύ των χαρακτηριστικών του τμήματος εσωτερικού ελέγχου και των αμοιβών των εξωτερικών ελεγκτών για την υποστήριξη του εσωτερικού ελέγχου. Η μελέτη βασίζεται σε δεδομένα από την έρευνα που διεξήχθη από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών, στην οποία

συλλέχθηκαν δεδομένα από 14.517 άτομα σε 166 χώρες. Τα αποτελέσματα της έρευνας καταλήγουν στο γεγονός ότι τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου, που είναι πιο αυτόνομα και προσανατολισμένα στην συμβουλευτική είναι πιθανότερο να καταβάλουν μεγαλύτερες αμοιβές για την συνεργασία τους με τους εξωτερικούς ελεγκτές και αυτό παρατηρείται μόνο όταν η λειτουργία του τμήματος εσωτερικού ελέγχου είναι προαιρετική σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο. Αντίθετα τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου με μεγαλύτερη εμπειρογνωμοσύνη είναι πιθανότερο να καταβάλουν μικρότερες αμοιβές για την συνεργασία τους με τους εξωτερικούς ελεγκτές και αυτό παρατηρείται μόνο όταν η λειτουργία του τμήματος εσωτερικού ελέγχου είναι υποχρεωτική σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο.

Παράλληλα η έρευνα του Hazami-Ammar (2019), που δημοσιεύθηκε με τίτλο "Μερικά στοιχεία από την επίδραση του εσωτερικού ελέγχου στις αμοιβές του εξωτερικού ελέγχου" έχει στόχο να αναδειχθεί αν η σχέση μεταξύ εξωτερικού και εσωτερικού ελέγχου βασίζεται σε υποκατάστατη ή σε συμπληρωματική επίδραση. Η μελέτη βασίζεται σε έρευνα που διεξήχθη από το Ίδρυμα Ερευνών του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών και στηρίζεται μόνο σε απαντήσεις Γάλλων εσωτερικών ελεγκτών. Στα αποτελέσματα βρέθηκε ότι όταν το τμήμα εσωτερικού ελέγχου έχει υψηλή ποιότητα, οι αμοιβές του εξωτερικού ελέγχου είναι χαμηλές, καθώς οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν τον κίνδυνο ελέγχου χαμηλό. Επίσης στην περίπτωση που οι ώρες εργασίας των εσωτερικών ελεγκτών, που έχουν να κάνουν με τον εξωτερικό έλεγχο, αυξάνονται, τότε οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι υψηλότερες, καθώς θεωρείται ότι η εταιρία επιθυμεί να επενδύσει περισσότερο στην ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου.

Στην συνέχεια η έρευνα των Asri και Muhammad (2021) εξετάζει και αναλύει την επίδραση της ύπαρξης του τμήματος εσωτερικού ελέγχου και των δημοσιοποιήσεων του εσωτερικού ελέγχου στις αμοιβές του εξωτερικού ελέγχου σε μη χρηματοοικονομικές εταιρίες, που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο της Ινδονησίας. Διεξήχθη ποσοτική έρευνα με δείγμα 327 εταιριών και για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε περιγραφική στατιστική, δοκιμή κλασικής υπόθεσης, ανάλυση πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης, μερική δοκιμή και δοκιμή συντελεστή προσδιορισμού με το λογισμικό SPSS. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η ύπαρξη του τμήματος εσωτερικού ελέγχου έχει αρνητική και ασήμαντη επίπτωση στις αμοιβές του εξωτερικού ελέγχου, ενώ οι δημοσιοποιήσεις του εσωτερικού ελέγχου έχουν σημαντική θετική επίδραση στις αμοιβές των υπηρεσιών εξωτερικού ελέγχου.

3.5 Παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου

Η μελέτη με τίτλο "Νέες προοπτικές στην έρευνα εσωτερικού ελέγχου: Μία δομημένη βιβλιογραφική ανασκόπηση" δημοσιεύθηκε από τους Roussy και Perron (2018) και πρόκειται για μία βιβλιογραφική ανασκόπηση, που υιοθετεί μία πολυμεθοδική και πολυθεωρητική προσέγγιση, για να εντοπίσει τις τρέχουσες γνώσεις σχετικά με τον εσωτερικό έλεγχο, καθώς και τα σχετικά κενά γνώσης. Στην ανασκόπηση αναλύονται 91 μελέτες εσωτερικού ελέγχου και κατηγοριοποιούνται σε τρεις θεματικές ενότητες: πολλαπλοί ρόλοι εσωτερικού ελέγχου, ποιότητα εσωτερικού ελέγχου και εξάσκηση του εσωτερικού ελέγχου. Όσον αφορά την θεματική ενότητα της ποιότητας του εσωτερικού ελέγχου, τα αποτελέσματα καταλήγουν ότι στο μεγαλύτερο μέρος των ερευνών αναφέρεται ότι η ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου εξαρτάται από κριτήρια της ποιότητας του εξωτερικού ελέγχου και ιδιαίτερα την ανεξαρτησία και την ικανότητα. Ένα άλλο μέρος ερευνών ανακαλύπτει ότι η θετική αντίληψη των εξωτερικών ελεγκτών για την ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου αυξάνεται όταν το έργο του εσωτερικού ελέγχου ανατίθεται εξωτερικά σε επαγγελματική λογιστική εταιρία, το οποίο συνεπάγεται ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν τους εαυτούς τους πιο ανεξάρτητους και ικανούς από τους εσωτερικούς ελεγκτές.

Την ίδια περίοδο οι Almasria, Clark και Choudhury (2018) δημοσίευσαν μία μελέτη με τίτλο "Έμπειρικά στοιχεία από την σχέση μεταξύ παραγόντων εσωτερικού ελέγχου και ποιότητας εξωτερικού ελέγχου". Ο κύριος στόχος της μελέτης είναι να διερευνηθούν και να γίνουν κατανοητές οι απόψεις των Ιορδανών εξωτερικών ελεγκτών σχετικά με την επίδραση των ικανοτήτων, της αντικειμενικότητας και της απόδοσης εργασίας του εσωτερικού ελέγχου στην ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με χρήση ερωτηματολογίου, το οποίο απαντήθηκε από Ιορδανούς εξωτερικούς ελεγκτές από ελεγκτικές εταιρίες της Ιορδανίας, ενώ έγινε ανάλυση αξιοπιστίας από το λογισμικό SPSS, για να ελεγχθεί η εγκυρότητα της έρευνας. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε περιγραφική στατιστική και ανάλυση παλινδρόμησης. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι η απόδοση της εργασίας του εσωτερικού ελέγχου είναι ο πιο σημαντικός παράγοντας, που επηρεάζει την ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου και ακολουθούν η αντικειμενικότητα και η ικανότητα του εσωτερικού ελέγχου αντίστοιχα.

Επίσης η έρευνα του Ismail (2022) έχει ως στόχο να διερευνήσει την σημασία υιοθέτησης της εξωτερικής ανάθεσης της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου στο Ιράκ και τις επιδράσεις στην ποιότητα της απόδοσης του εξωτερικού ελέγχου. Η εξωτερική ανάθεση του εσωτερικού ελέγχου ερευνάται σε 5 διαστάσεις όπως: βελτίωση της ποιότητας του εσωτερικού ελέγχου, η οικονομική λειτουργία, ενίσχυση της γνώσης, ενίσχυση της ανεξαρτησίας και η λήψη βοήθειας από εξωτερικούς επαγγελματίες, ενώ η ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου ερευνάται σε 4 διαστάσεις όπως: τα χαρακτηριστικά του συμβουλίου της ελεγκτικής εταιρίας, τα χαρακτηριστικά της διαδικασίας του εξωτερικού ελέγχου, οι διαδικασίες του εξωτερικού ελεγκτή και η εποπτεία της ποιότητας του εξωτερικού ελέγχου. Η έρευνα διεξήχθη με την διανομή ερωτηματολογίου σε εξωτερικούς ελεγκτές στο Ιράκ, οι οποίοι είχαν υψηλά πιστοποιητικά εκπαίδευσης και τα δεδομένα αναλύθηκαν με περιγραφική στατιστική, ανάλυση συσχέτισης και ανάλυση παλινδρόμησης. Το συμπέρασμα που εξάγεται από την έρευνα είναι ότι η αύξηση της υιοθέτησης της εξωτερικής ανάθεσης του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται με αύξηση του επιπέδου ποιότητας στην απόδοση των εξωτερικών ελεγκτών, καθώς υπάρχει θετική σχέση μεταξύ όλων των διαστάσεων που μελετήθηκαν.

Μία άλλη έρευνα των Khlif και Samaha (2016) έχει σκοπό την εξέταση της σχέσης μεταξύ της δραστηριότητας της επιτροπής ελέγχου, του μεγέθους των εξωτερικών ελεγκτών και της ποιότητας του εσωτερικού ελέγχου στην Αίγυπτο. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με χρήση ερωτηματολογίου σε εξωτερικούς ελεγκτές από εταιρίες από μη χρηματοοικονομικούς κλάδους, που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο της Αιγύπτου και η ανάλυση των δεδομένων έγινε με περιγραφική στατιστική και πολυπαραγοντική ανάλυση. Ένα από τα αποτελέσματα της έρευνας είναι ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές των 4 μεγαλύτερων ελεγκτικών εταιριών (Big 4) στην Αίγυπτο συμβάλλουν σημαντικά στην βελτίωση της ποιότητας του εσωτερικού ελέγχου, το οποίο σημαίνει ότι όσο μεγαλύτερο το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας, από την οποία προέρχεται ο εξωτερικός ελεγκτής, τόσο ισχυρότερη η επίδραση στην ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου.

Επιπρόσθετα η μελέτη των Dzikrullah et al. (2020) έχει σκοπό την ανάλυση της σχέσης των χαρακτηριστικών της ομάδας εσωτερικού ελέγχου με τα αποτελέσματα του ελέγχου όπως: το επίπεδο των αμοιβών του ελέγχου, την πιθανότητα επιλογής μίας από τις 4 μεγάλες ελεγκτικές εταιρίες, την ποιότητα ελέγχου και την γνώμη ελέγχου. Η μελέτη βασίζεται σε παρατηρήσεις χρηματοοικονομικών αναφορών, που δημοσιεύουν 722 μη

χρηματοοικονομικές εταιρίες εισηγμένες στο Χρηματιστήριο της Ινδονησίας και τα δεδομένα αναλύθηκαν με περιγραφική στατιστική και ανάλυση παλινδρόμησης. Ένα από τα αποτελέσματα της μελέτης είναι η διαπίστωση ότι το μέγεθος της ομάδας εσωτερικού ελέγχου, ως μηχανισμός εταιρικής εποπτείας, έχει θετική και σημαντική σχέση με το επίπεδο των αμοιβών των εξωτερικών ελεγκτών, την ποιότητα του ελέγχου και την τάση των εταιριών να επιλέγουν ελεγκτικές εταιρίες με μεγάλα ονόματα (Big 4).

3.6 Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της σχέσης του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου

Η μελέτη των Lee και Park (2016) στοχεύει στην εξέταση της σχέσης μεταξύ των χαρακτηριστικών του εσωτερικού ελέγχου και του αριθμού των ωρών του εξωτερικού ελέγχου, ως υποκατάστατο για την αποτελεσματικότητα του ελέγχου και η υλοποίησή της παρακινήθηκε από το Διεθνές Πρότυπο Ελέγχου 610. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε με παρατηρήσεις εταιριών που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο της Νότιας Κορέας και η ανάλυση των δεδομένων έγινε με περιγραφική στατιστική, ανάλυση παλινδρόμησης και ανάλυση ευαισθησίας. Μερικά από τα αποτελέσματα της εμπειρικής μελέτης είναι ότι το ποσοστό των ατόμων του τμήματος εσωτερικού ελέγχου σε σχέση με το σύνολο του προσωπικού της εταιρίας σχετίζεται με τις ώρες του εξωτερικού ελέγχου, δηλαδή όσο μεγαλύτερη η διαθεσιμότητα των εσωτερικών ελεγκτών, τόσο μεγαλύτερη είναι και η συμβολή τους στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και τόσο πιο αποτελεσματικός θα είναι ο εξωτερικός έλεγχος. Επίσης αποδεικνύεται ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές χρησιμοποιούν το έργο των εσωτερικών ελεγκτών, που έχουν λογιστική και νομική εμπειρογνωμοσύνη, με σκοπό να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα του ελέγχου.

Επιπλέον η έρευνα με τίτλο "Η εμπιστοσύνη των εξωτερικών ελεγκτών στους εσωτερικούς ελεγκτές", που δημοσιεύθηκε από τον Hanif (2020) προσδιορίζει την προσέγγιση των εξωτερικών ελεγκτών ως προς τον τρόπο, με τον οποίο οι εσωτερικοί ελεγκτές έχουν αξιολογηθεί και κριθεί, για να κάνουν το έργο τους. Για την συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο με πενταβάθμια κλίμακα Likert και απαντήθηκε από 104 εξωτερικούς ελεγκτές στην πόλη Karachi του Πακιστάν. Η ανάλυση των δεδομένων έγινε από το λογισμικό SPSS και χρησιμοποιήθηκε η τεχνική πολλαπλής παλινδρόμησης. Τα αποτελέσματα της έρευνας υπογραμμίζουν ότι η αντικειμενικότητα

και η απόδοση της εργασίας των εσωτερικών ελεγκτών έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην αξιολόγησή τους από τους εξωτερικούς ελεγκτές, ενώ για τις ικανότητές τους δεν έχουν μεγάλο ενδιαφέρον οι εξωτερικοί ελεγκτές.

Ακόμη στην μελέτη των Desai et al. (2017) εξετάζεται εμπειρικά αν το θεωρητικό μοντέλο του Desai (στοιχεία που συγκεντρώνουν οι εξωτερικοί ελεγκτές για την αξιολόγηση της απόδοσης εργασίας, αντικειμενικότητας και ικανότητας των εσωτερικών ελεγκτών) αντικατοπτρίζει τον τρόπο, με τον οποίο οι εξωτερικοί ελεγκτές κάνουν κρίσεις σχετικά με την δύναμη των πελατών τους στα τμήματα εσωτερικού ελέγχου στην πράξη. Τα εμπειρικά δεδομένα της μελέτης συλλέχθηκαν από συνεντεύξεις με εξωτερικούς ελεγκτές στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και αναλύθηκαν με περιγραφικά στατιστική. Μερικά από τα αποτελέσματα της μελέτης είναι ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές τείνουν να είναι πιο ευαίσθητοι στα αρνητικά παρά στα θετικά στοιχεία, που σχετίζονται με την εργασία των εσωτερικών ελεγκτών και παράλληλα προτείνεται ότι η πρόσθετη εκπαίδευση και η χρήση ενίσχυσης για την λήψη δομημένων αποφάσεων σύμφωνα με το μοντέλο του Desai θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμα όταν τα στοιχεία για την απόδοση της εργασίας, την αντικειμενικότητα και τις ικανότητες των εσωτερικών ελεγκτών είναι αντικρουόμενα.

Στην συνέχεια οι Breger et al. (2020) δημοσίευσαν μία έρευνα, με την οποία διερευνήθηκε ο αντίκτυπος δύο χαρακτηριστικών, που είχαν αγνοηθεί προγενέστερα, την συμμόρφωση με τα πρότυπα του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών και την παρουσία δυνητικά ανταγωνιστικών καθηκόντων, σχετικά με τις αντιλήψεις των εξωτερικών ελεγκτών για την ικανότητα του εσωτερικού ελέγχου, την αντικειμενικότητα και με την σειρά τους την προθυμία τους να βασίζονται στο τμήμα του εσωτερικού ελέγχου. Τα δεδομένα της έρευνας συλλέχθηκαν από ερωτηματολόγιο, το οποίο απαντήθηκε από εξωτερικούς ελεγκτές, οι οποίοι εργάζονται στις 4 μεγάλες ελεγκτικές εταιρίες (Big 4). Από τα αποτελέσματα της έρευνας διαπιστώνεται ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου πιο ικανά και αντικειμενικά όταν συμμορφώνονται πλήρως με τα πρότυπα του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών και επιπλέον οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν τους εσωτερικούς ελεγκτές πιο αντικειμενικούς όταν δεν εκτελούν δυνητικά ανταγωνιστικά καθήκοντα (διευθυντικά / συμβουλευτικά καθήκοντα). Συμπερασματικά οι αξιολογήσεις των εξωτερικών ελεγκτών για την αντικειμενικότητα και την ικανότητα των εσωτερικών ελεγκτών σχετίζεται με την απόφασή τους να βασιστούν στο τμήμα εσωτερικού ελέγχου και διορθωτικά μέτρα μπορούν να μειώσουν

τις αμοιβές του εξωτερικού ελέγχου και να βελτιώσουν την ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου.

Στα προηγούμενα πρέπει να προστεθεί και η έρευνα της Halbouni (2015), η οποία έχει στόχο την διερεύνηση των αντιλήψεων των εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών σχετικά με τις ευθύνες που σχετίζονται με την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αναφορά απάτης, ενώ παράλληλα εξετάζονται και οι διαδικασίες που ακολουθούν οι εσωτερικοί και οι εξωτερικοί ελεγκτές για τον εντοπισμό απάτης κατά την διάρκεια του ελέγχου. Για την συλλογή δεδομένων σχεδιάστηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο απαντήθηκε από ελεγκτές στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και η ανάλυση των δεδομένων έγινε με περιγραφική στατιστική και ανάλυση διακύμανσης. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι οι διαδικασίες που ακολουθούν οι εξωτερικοί ελεγκτές για τον εντοπισμό απάτης είναι ελαφρώς πιο αυστηρές από αυτές που ακολουθούν οι εσωτερικοί ελεγκτές. Ωστόσο οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι κατά κύριο λόγο αρμόδιοι για τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης και ανησυχούν περισσότερο από τους εξωτερικούς ελεγκτές για την αναφορά περιστατικών απάτης και για αυτό η έρευνα υποστηρίζει ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές θα πρέπει να αυξήσουν τον βαθμό, με τον οποίο επιδιώκουν να εντοπίσουν και να αναφέρουν περιστατικά απάτης.

Τέλος, η μελέτη με τίτλο 'Κοινά χαρακτηριστικά και διαφορές του εξωτερικού και εσωτερικού ελέγχου', που δημοσιεύθηκε από τον Mehmeti (2018) είναι μία σύντομη βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνών. Ένα από τα συμπεράσματα που εξάγεται είναι ότι μία διαφορά στον τρόπο εργασίας εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών είναι ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές έχουν ως κύριο σκοπό να διασφαλίσουν ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις δεν περιέχουν λάθη και να παρέχουν υπεύθυνη και ανεξάρτητη αναφορά στους μετόχους, ενώ ο κύριος σκοπός των εσωτερικών ελεγκτών διαφέρει ανάλογα τις απαιτήσεις της διοίκησης και δίνουν λιγότερη έμφαση σε προβλήματα με λάθη στις οικονομικές καταστάσεις.

Κατάλογος Ερευνών

Συγγραφέας	Ερευνητικό Αντικείμενο	Μέθοδος	Χώρα	Βασικό Συμπέρασμα
Paino et al. (2015)	Εξάρτηση εξωτερικού ελέγχου από τον εσωτερικό έλεγχο.	Ερωτηματολόγιο	Μαλαισία	Ο τρόπος εργασίας των εξωτερικών ελεγκτών δεν εξαρτάται από το έργο των εσωτερικών ελεγκτών.
Tiruneh (2021)	Η αλληλεπίδραση του εσωτερικού ελέγχου με την διοίκηση και η επίδραση στις διασυνδέσεις του εσωτερικού με τον εξωτερικό έλεγχο.	Ερωτηματολόγιο	Αιθιοπία	Οι αλληλεπιδράσεις του εσωτερικού ελέγχου με την διοίκηση έχουν θετικό αντίκτυπο στις διασυνδέσεις του εσωτερικού - εξωτερικού ελέγχου.
Mubako and Muzorewa (2019)	Αλληλεπίδραση και σχέσεις μεταξύ εσωτερικών ελεγκτών και εξωτερικών ελεγκτών.	Ερωτηματολόγιο & Συνεντεύξεις	Ζιμπάμπουε	Η αλληλεπίδραση, οι σχέσεις και η συνεργασία μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών είναι περιορισμένα και οι εξωτερικοί ελεγκτές σε ορισμένες περιπτώσεις δεν κάνουν πλήρη χρήση του τμήματος του εσωτερικού ελέγχου.
Regoliosi and Martino (2019)	Αλληλεπιδράσεις μεταξύ της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου και των εξωτερικών ελεγκτών.	Ερωτηματολόγιο & Συνεντεύξεις	Ιταλία	Η έκταση της εξάρτησης των εξωτερικών ελεγκτών διαφέρει ανάλογα με την ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου.

Mat Zain et al. (2015)	Επίδραση της ποιότητας του εσωτερικού ελέγχου και της συμβολής του εσωτερικού ελέγχου στον εξωτερικό έλεγχο και στις αμοιβές του ελέγχου.	Ερωτηματολόγιο	Μαλαισία	Οι εταιρίες με υψηλή ποιότητα εσωτερικού ελέγχου σχετίζονται με υψηλότερες αμοιβές εξωτερικών ελεγκτών.
Argento et al. (2018)	Ο τρόπος χρήσης του έργου των εσωτερικών ελεγκτών από τους εξωτερικούς ελεγκτές.	Συνεντεύξεις	Σουηδία	Οι εξωτερικοί ελεγκτές χρησιμοποιούν το έργο των εσωτερικών ελεγκτών, καθώς κερδίζουν αποδοτικότητα κατά την εκτέλεση του έργου τους.
Oussii and Boulila Taktak (2018)	Ο συντονισμός του τμήματος εσωτερικού ελέγχου με τους εξωτερικούς ελεγκτές.	Ερωτηματολόγιο	Τυνησία	Ο μεγαλύτερος συντονισμός μεταξύ των εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών συντελεί σε πιο έγκαιρη κατάρτιση χρηματοοικονομικών εκθέσεων.
Jerusha et al. (2022)	Συνεργασία μεταξύ των ομάδων των εσωτερικών και των εξωτερικών ελεγκτών.	Ποιοτική διερευνητική μέθοδος	Ινδία	Όταν συνεργάζονται οι εσωτερικοί και οι εξωτερικοί ελεγκτές, μπορεί να αυξηθεί η αποδοτικότητα του ελέγχου.

Thi Hong Lam (2022)	Παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου.	Ερευνητική ανασκόπηση	Βιετνάμ	Ο συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ των εσωτερικών και των εξωτερικών ελεγκτών έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην ποιότητα των αναφορών του ελέγχου.
Wang and Fargher (2017)	Οι επιπτώσεις της ποιότητας των κορυφαίων στελεχών ενός οργανισμού και του συντονισμού με τους εξωτερικούς ελεγκτές στις αξιολογήσεις των κινδύνων απάτης των εσωτερικών ελεγκτών.	Ερωτηματολόγιο	Αυστραλία	Ο εκτιμώμενος κίνδυνος απάτης των εσωτερικών ελεγκτών είναι χαμηλότερος, όταν υπάρχει συντονισμός με τους εξωτερικούς ελεγκτές.
Azzam et al. (2020)	Η σχέση μεταξύ των εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών και η επίδραση στην ποιότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.	Ερωτηματολόγιο	Ιορδανία	Υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της συνεργασίας του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου και της ποιότητας των χρηματοοικονομικών αναφορών.
Morais and Franco (2019)	Παράγοντες στην συνεργασία και την εμπιστοσύνη μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών.	Ερωτηματολόγιο	Πορτογαλία	Παράγοντες για την εμπιστοσύνη και την συνεργασία μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών είναι η

				απόδοση της εργασίας, ο συντονισμός και οι ικανότητες.
Zamania and Abdollahib (2016)	Οι επιπτώσεις του τρόπου εργασίας και τα εμπόδια εργασίας στην σχέση μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών.	Ερωτηματολόγιο	Ιράν	Τα εμπόδια συνεργασίας και ο τρόπος εργασίας έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην προθυμία των εξωτερικών ελεγκτών να βασίζονται στο έργο των εσωτερικών ελεγκτών.
Al-Dhubaibi and Sharaf-Addin (2022)	Ο τρόπος αξιολόγησης των εξωτερικών και εσωτερικών ελεγκτών της σημασίας του κινδύνου απάτης.	Ερωτηματολόγιο	Σαουδική Αραβία	Η αξιολόγηση των εσωτερικών ελεγκτών της πιθανότητας εμφάνισης απάτης είναι μεγαλύτερη από την αξιολόγηση των εξωτερικών ελεγκτών.
Al-Rassas and Kamardin (2015)	Η επιρροή του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου στην ποιότητα κερδών.	Δεδομένα από την ιστοσελίδα του Χρηματιστηρίου της Μαλαισίας	Μαλαισία	Η εξωτερική ανάθεση της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου, η επένδυση στην λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου και οι αμοιβές του εξωτερικού ελέγχου σχετίζονται με υψηλότερη ποιότητα κερδών.
Jokipii and Di Meo (2019)	Η σχέση μεταξύ των χαρακτηριστικών του τμήματος εσωτερικού ελέγχου και των	Επισκόπηση ερευνών	Πλήθος χωρών	Τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου που είναι πιο αυτόνομα και προσανατολισμένα στην

	αμοιβών των εξωτερικών ελεγκτών.			συμβουλευτική είναι πιθανότερο να καταβάλουν μεγαλύτερες αμοιβές στους εξωτερικούς ελεγκτές σε σχέση με τα τμήματα με μεγαλύτερη εμπειρογνωμοσύνη.
Hazami-Ammar (2019)	Η επίδραση του εσωτερικού ελέγχου στις αμοιβές του εξωτερικού ελέγχου.	Επισκόπηση ερευνών	Γαλλία	Όταν το τμήμα εσωτερικού ελέγχου έχει υψηλή ποιότητα, οι αμοιβές του εξωτερικού ελέγχου είναι χαμηλές.
Asri and Muhammad (2021)	Η επίδραση της ύπαρξης του τμήματος εσωτερικού ελέγχου και των δημοσιοποιήσεων του εσωτερικού ελέγχου στις αμοιβές του εξωτερικού ελέγχου.	Δημοσιευμένα στοιχεία εταιριών	Ινδονησία	Η ύπαρξη του τμήματος εσωτερικού ελέγχου έχει αρνητική και ασήμαντη επίπτωση στις αμοιβές του εξωτερικού ελέγχου, ενώ οι δημοσιοποιήσεις του εσωτερικού ελέγχου έχουν σημαντική θετική επίδραση.
Roussy and Perron (2018)	Ρόλοι, ποιότητα και εξάσκηση εσωτερικού ελέγχου.	Επισκόπηση ερευνών	Καναδάς	Η ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου εξαρτάται από κριτήρια της ποιότητας του εξωτερικού ελέγχου και ιδιαίτερα την ανεξαρτησία και την ικανότητα.

Almasria, Clark and Choudhury (2018)	Σχέση μεταξύ παραγόντων εσωτερικού ελέγχου και ποιότητας εξωτερικού ελέγχου.	Ερωτηματολόγιο	Ιορδανία	Η απόδοση της εργασίας του εσωτερικού ελέγχου είναι ο πιο σημαντικός παράγοντας, που επηρεάζει την ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου και ακολουθούν η αντικειμενικότητα και η ικανότητα.
Ismail (2022)	Η σημασία υιοθέτησης της εξωτερικής ανάθεσης της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου και οι επιδράσεις στην ποιότητα της απόδοσης του εξωτερικού ελέγχου.	Ερωτηματολόγιο	Ιράκ	Η αύξηση της υιοθέτησης της εξωτερικής ανάθεσης του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται με αύξηση του επιπέδου ποιότητας στην απόδοση των εξωτερικών ελεγκτών.
Khelif and Samaha (2016)	Η σχέση μεταξύ του μεγέθους των εξωτερικών ελεγκτών και της ποιότητας του εσωτερικού ελέγχου.	Ερωτηματολόγιο	Αίγυπτος	Όσο μεγαλύτερο το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας από την οποία προέρχεται ο εξωτερικός ελεγκτής, τόσο ισχυρότερη είναι η επίδραση στην ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου.
Dzikrullah et al. (2020)	Η σχέση των χαρακτηριστικών της ομάδας εσωτερικού ελέγχου με τα αποτελέσματα του ελέγχου.	Δημοσιευμένα στοιχεία εταιριών	Ινδονησία	Το μέγεθος της ομάδας εσωτερικού ελέγχου έχει θετική και σημαντική

				σχέση με το επίπεδο των αμοιβών των εξωτερικών ελεγκτών.
Lee and Park (2016)	Η σχέση μεταξύ των δημοσιευμένων στοιχείων εταιριών ελέγχου και του αριθμού των ωρών του εξωτερικού ελέγχου.	Νότια Κορέα	Όσο μεγαλύτερη η διαθεσιμότητα των εσωτερικών ελεγκτών, τόσο μεγαλύτερη είναι και η συμβολή τους στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και τόσο πιο αποτελεσματικός θα είναι ο εξωτερικός έλεγχος.	
Hanif (2020)	Η εμπιστοσύνη των εξωτερικών ελεγκτών στους εσωτερικούς ελεγκτές.	Ερωτηματολόγιο Πακιστάν	Η αντικειμενικότητα και η απόδοση της εργασίας των εσωτερικών ελεγκτών έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην αξιολόγησή τους από τους εξωτερικούς ελεγκτές.	
Desai et al. (2017)	Αξιολόγηση των εσωτερικών ελεγκτών από τους εξωτερικούς ελεγκτές.	Συνεντεύξεις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής	Οι εξωτερικοί ελεγκτές τείνουν να είναι πιο ευαίσθητοι στα αρνητικά παρά στα θετικά στοιχεία, που σχετίζονται με την εργασία των εσωτερικών ελεγκτών.	

Breger et al. (2020)	Ο αντίκτυπος της συμμόρφωσης με τα πρότυπα του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών και της παρουσίας δυνητικά ανταγωνιστικών καθηκόντων, σχετικά με τις αντιλήψεις των εξωτερικών ελεγκτών για τον εσωτερικό έλεγχο.	Ερωτηματολόγιο	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής	Οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου πιο ικανά και αντικειμενικά όταν συμμορφώνονται πλήρως με τα πρότυπα του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών και επιπλέον οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν τους εσωτερικούς ελεγκτές πιο αντικειμενικούς όταν δεν εκτελούν δυνητικά ανταγωνιστικά καθήκοντα.
Halbouni (2015)	Οι αντιλήψεις των εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών σχετικά με τις ευθύνες που σχετίζονται με την απάτη.	Ερωτηματολόγιο	Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	Οι διαδικασίες που ακολουθούν οι εξωτερικοί ελεγκτές για τον εντοπισμό απάτης είναι ελαφρώς πιο αυστηρές από αυτές που ακολουθούν οι εσωτερικοί ελεγκτές, αλλά οι εσωτερικοί ελεγκτές ανησυχούν περισσότερο για περιστατικά απάτης.
Mehmeti (2018)	Χαρακτηριστικά και διαφορές του εξωτερικού και εσωτερικού ελέγχου.	Επισκόπηση ερευνών	-	Οι εξωτερικοί ελεγκτές έχουν ως κύριο σκοπό να διασφαλίσουν ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις δεν περιέχουν λάθη, ενώ ο σκοπός των

εσωτερικών ελεγκτών διαφέρει
ανάλογα τις απαιτήσεις της
διοίκησης.

Πίνακας 1: Κατάλογος Ερευνών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Μεθοδολογία Έρευνας

4.1 Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο αναλύεται η μεθοδολογία της έρευνας, η οποία διεξήχθη για την αλληλεπίδραση και την επιρροή του εξωτερικού ελέγχου στην λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στις ελληνικές επιχειρήσεις. Παρουσιάζεται το δείγμα, στο οποίο απευθύνεται η έρευνα και υπάρχουν αναλυτικές πληροφορίες για το ερωτηματολόγιο της έρευνας, όπου περιγράφονται όλες οι ερωτήσεις και ο τρόπος αποστολής του. Στο τέλος διατίθενται πληροφορίες για την ερευνητική μέθοδο, που χρησιμοποιήθηκε για την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας, καθώς και των εργαλείων, που χρησιμοποιήθηκαν για την παρουσίασή τους.

4.2 Δείγμα

Σύμφωνα με την βιβλιογραφική ανασκόπηση, που παρουσιάστηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, εξάγεται το συμπέρασμα ότι σε πολλές περιπτώσεις υπάρχουν σημαντικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις μεταξύ του εξωτερικού και του εσωτερικού ελέγχου και η επίδραση του εξωτερικού στον εσωτερικό έλεγχο είναι επίσης σημαντική κατά την εξέταση ορισμένων παραγόντων σε επιχειρήσεις του εξωτερικού. Για αυτό το λόγο προτείνεται έρευνα, που θα διερευνά την αλληλεπίδραση και την επιρροή του εξωτερικού ελέγχου στην λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στις ελληνικές επιχειρήσεις. Το δείγμα της έρευνας είναι όλες οι ελληνικές επιχειρήσεις. Ο επιθυμητός αριθμός του δείγματος αναμένονταν να είναι 100 άτομα. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με την διανομή ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου, μέσω της εφαρμογής Google Forms και κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονική αλληλογραφία (Email) σε ελληνικές επιχειρήσεις και μέσω της πλατφόρμας επαγγελματικής δικτύωσης LinkedIn στο προσωπικό προφίλ του ερευνητή, ώστε το ερωτηματολόγιο να συμπληρωθεί από εκπροσώπους επιχειρήσεων που εργάζονται σε λογιστήρια, τμήματα εσωτερικού ελέγχου ή ασκούν το επάγγελμα του λογιστή ή του ορκωτού ελεγκτή λογιστή και σχετικών επαγγελμάτων. Η διανομή του ερωτηματολογίου έγινε στις αρχές Απριλίου 2023 και πραγματοποιήθηκε για περίπου 3 εβδομάδες, με αποτέλεσμα να συλλεχθούν ολοκληρωμένα και συμπληρωμένα 110 ερωτηματολόγια με ποσοστό ανταπόκρισης 75,3% (από σύνολο 146 ερωτηματολογίων

που μοιράστηκαν). Ο αριθμός του δείγματος θεωρείται ικανοποιητικός και μπορούν να εξαχθούν έγκυρα και αξιόπιστα αποτελέσματα, σε συνδυασμό με την προαναφερθείσα βιβλιογραφική ανασκόπηση σχετικά με την αλληλεπίδραση του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου.

4.3 Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 7 μέρη, τα οποία διασπώνται σε συνολικά 34 ερωτήσεις και οι απαντήσεις των ερωτήσεων είναι μέσω πολλαπλής επιλογής στις πρώτες 5 ερωτήσεις και στις υπόλοιπες ερωτήσεις μέσω πενταβάθμιας κλίμακας Likert για την μέτρηση του βαθμού συμφωνίας ή διαφωνίας του ερωτώμενου με βαθμολόγηση από το 1 έως το 5, όπου 1=Διαφωνώ απόλυτα, 2=Διαφωνώ, 3=Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ, 4=Συμφωνώ και 5=Συμφωνώ απόλυτα. Σε όλες τις ερωτήσεις είναι υποχρεωτική η απάντηση αποκλειστικά μόνο μίας επιλογής.

Όλοι οι ερωτηθέντες ενημερώθηκαν ότι το ερωτηματολόγιο αποτελεί μέρος της έρευνας που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της διπλωματικής εργασίας με τίτλο «Η αλληλεπίδραση και η επιρροή του εξωτερικού ελέγχου στην λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στις ελληνικές επιχειρήσεις» για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών «Φορολογική Λογιστική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων» (Master in Taxation and Financial Management of Strategic Decisions) του τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Η συμμετοχή τους ήταν προαιρετική και η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι ανώνυμη. Τέλος ενημερώθηκαν ότι οι απαντήσεις τους είναι εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τον σκοπό της έρευνας. Η φόρμα του ερωτηματολογίου βρίσκεται στο τελευταίο μέρος στο παράρτημα της διπλωματικής εργασίας και είναι ακριβώς όπως απεστάλη στους συμμετέχοντες.

Η πρώτη ενότητα του ερωτηματολογίου αφορά δημογραφικά στοιχεία του ερωτώμενου και απαρτίζεται από τις ερωτήσεις 1-5. Η ερώτηση 1 διαχωρίζει το φύλο των ερωτώμενων. Η ερώτηση 2 ζητά την ηλικία σε 5 κατηγορίες (18-24, 25-34, 35-44, 45-54, 55+). Η ερώτηση 3 ξεχωρίζει το εκπαιδευτικό επίπεδο σε απόφοιτους Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, απόφοιτους ΤΕΙ, απόφοιτους ΑΕΙ, κάτοχους μεταπτυχιακού διπλώματος και κάτοχους διδακτορικού διπλώματος. Στην ερώτηση 4 οι ερωτώμενοι πρέπει να επιλέξουν τον τύπο απασχόλησής τους και συγκεκριμένα οι

επιλογές είναι: Λογιστής / Υπάλληλος λογιστηρίου, Υπάλληλος γραφείου, Εσωτερικός ελεγκτής, Ορκωτός ελεγκτής λογιστής, Οικονομική διεύθυνση και Άλλο. Στην ερώτηση 5 ζητείται η επαγγελματική εμπειρία στην λογιστική / ελεγκτική σε 5 χρονολογικά διαστήματα (<5 έτη, 5-10 έτη, 11-15 έτη, 16-20 έτη και 20+ έτη).

Η δεύτερη ενότητα αφορά τον εσωτερικό έλεγχο και τους εσωτερικούς ελεγκτές και απαρτίζεται από τις ερωτήσεις 6-9, οι οποίες βασίζονται στις έρευνες των Regoliosi και Martino (2019), Mubako και Muzorewa (2019) και Raino et al. (2015). Με την ερώτηση 6 εξετάζεται ο βαθμός που είναι αντικειμενικοί οι εσωτερικοί ελεγκτές, ενώ στην ερώτηση 7 εξετάζεται κατά πόσο οι εσωτερικοί ελεγκτές έχουν κατάλληλες ικανότητες και προσόντα. Με την ερώτηση 8 εξετάζεται κατά πόσο οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την κατάλληλη εκπαίδευση και με την ερώτηση 9 εξετάζεται ο βαθμός, στον οποίο οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι ανεξάρτητοι.

Η τρίτη ενότητα αφορά τον εξωτερικό έλεγχο και τους εξωτερικούς ελεγκτές και απαρτίζεται από τις ερωτήσεις 10-15, οι οποίες βασίζονται στις έρευνες των Argento et al. (2018), Regoliosi και Martino (2019), Mat Zain et al. (2015) και Oussii και Boulila Taktak (2018). Με την ερώτηση 10 εξετάζεται ο βαθμός, που αυξάνεται η αποδοτικότητα του ελέγχου, όταν οι εξωτερικοί ελεγκτές βασίζονται στους εσωτερικούς ελεγκτές. Η ερώτηση 11 εξετάζει την πιθανότητα να επηρεαστεί η ποιότητα των αναφορών ελέγχου των εξωτερικών ελεγκτών, όταν αυτοί βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στους εσωτερικούς ελεγκτές. Με την ερώτηση 12 εξετάζεται ο βαθμός, που ο εξωτερικός έλεγχος δείχνει εμπιστοσύνη στον εσωτερικό έλεγχο. Στην ερώτηση 13 εξετάζεται ο βαθμός, στον οποίο οι εκθέσεις ελέγχου των εξωτερικών ελεγκτών καταρτίζονται εμπρόθεσμα και στην ερώτηση 14 μετράται ο βαθμός, στον οποίο δεν υπάρχουν καθυστερήσεις στην διαδικασία του εξωτερικού ελέγχου. Η ερώτηση 15 εξετάζει κατά πόσο οι αναφορές ελέγχου χαρακτηρίζονται από ποιότητα.

Η τέταρτη ενότητα αφορά τα οφέλη, που προκύπτουν από την σχέση του εξωτερικού με τον εσωτερικό έλεγχο και απαρτίζεται από τις ερωτήσεις 16-20, οι οποίες βασίζονται στις έρευνες των Oussii και Boulila Taktak (2018), Jerusha et al. (2022) και Thi Hong Lam (2022). Η ερώτηση 16 μετράει σε τι βαθμό μειώνεται ο κίνδυνος απάτης από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών. Με την ερώτηση 17 εξετάζεται κατά πόσο προσφέρονται αξιόπιστα αποτελέσματα στους μετόχους μέσα από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών. Με την ερώτηση 18 εξετάζεται κατά πόσο

αυξάνεται η αποτελεσματικότητα του ελέγχου από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών. Η ερώτηση 19 μετράει τον βαθμό, στον οποίο μειώνεται το κόστος της διαδικασίας του ελέγχου από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών. Στην ερώτηση 20 εξετάζεται κατά πόσο παρέχεται μια πιο αξιόπιστη έκθεση ελέγχου από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών.

Η πέμπτη ενότητα αφορά τις αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών και απαρτίζεται από τις ερωτήσεις 21-25, οι οποίες βασίζονται στις έρευνες των Jokipii και Di Meo (2019) και Hazami-Ammar (2019). Η ερώτηση 21 εξετάζει σε ποιο βαθμό οι αμοιβές είναι μεγαλύτερες όταν οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι έμπειροι. Στην ερώτηση 22 εξετάζεται κατά πόσο η ύπαρξη του τμήματος εσωτερικού ελέγχου επηρεάζει τις αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών. Στην ερώτηση 23 εξετάζεται ο βαθμός, στον οποίο οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι χαμηλές όταν οι διαδικασίες, που ακολουθεί το τμήμα εσωτερικού ελέγχου χαρακτηρίζονται από υψηλή ποιότητα. Η ερώτηση 24 μετράει σε ποιο βαθμό οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι χαμηλές όταν ο κίνδυνος απάτης είναι χαμηλός. Στην ερώτηση 25 εξετάζεται κατά πόσο οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι υψηλότερες όταν η εταιρία επιθυμεί να επενδύσει περισσότερο στην ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου.

Η έκτη ενότητα αφορά την ποιότητα του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου και απαρτίζεται από τις ερωτήσεις 26-29, οι οποίες βασίζονται στις έρευνες των Roussy και Perron (2018), Almasria, Clark και Choudhury (2018), Khlif και Samaha (2016) και Dzikrullah et al. (2020). Η ερώτηση 26 εξετάζει τον βαθμό, στον οποίο αυξάνεται η θετική αντίληψη των εξωτερικών ελεγκτών για την ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου όταν το τμήμα του εσωτερικού ελέγχου ανατίθεται εξωτερικά (outsourcing). Στην ερώτηση 27 εξετάζεται κατά πόσο η αντικειμενικότητα των εσωτερικών ελεγκτών είναι ένας σημαντικός παράγοντας, που επηρεάζει την ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου. Η ερώτηση 28 μετράει τον βαθμό, στον οποίο είναι ισχυρότερη η επίδραση στην ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου όταν είναι μεγαλύτερο το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας, από την οποία προέρχεται ο εξωτερικός ελεγκτής. Στην ερώτηση 29 εξετάζεται σε ποιο βαθμό το μέγεθος του τμήματος εσωτερικού ελέγχου επηρεάζει θετικά την ποιότητα του ελέγχου από τους εξωτερικούς ελεγκτές.

Η έβδομη και τελευταία ενότητα αφορά κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ελεγκτών και απαρτίζεται από τις ερωτήσεις 30-34, οι οποίες βασίζονται στις έρευνες των Lee και

Park (2016), Breger et al. (2020), Halbouni (2015) και Mehmeti (2018). Η ερώτηση 30 εξετάζει τον βαθμό, στον οποίο οι εξωτερικοί ελεγκτές επιλέγουν να βασίζονται περισσότερο σε εσωτερικούς ελεγκτές με καλή λογιστική και νομική εμπειρογνώμοσύνη, προκειμένου να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα του ελέγχου. Η ερώτηση 31 μετράει σε ποιο βαθμό οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν πιο ικανά και αντικειμενικά τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου, που συμμορφώνονται πλήρως με τα πρότυπα του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών. Με την ερώτηση 32 εξετάζεται κατά πόσο οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν τους εσωτερικούς ελεγκτές πιο αντικειμενικούς όταν δεν εκτελούν δυνητικά ανταγωνιστικά καθήκοντα (όπως διευθυντικά, συμβουλευτικά). Με την ερώτηση 33 εξετάζεται σε ποιο βαθμό οι διαδικασίες, που ακολουθούν οι εξωτερικοί ελεγκτές για τον εντοπισμό απάτης είναι πιο αυστηρές από τις διαδικασίες, που ακολουθούν οι εσωτερικοί ελεγκτές. Στην ερώτηση 34 εξετάζεται ο βαθμός, στον οποίο οι εσωτερικοί ελεγκτές ενδιαφέρονται λιγότερο για τον εντοπισμό λαθών και παρατυπιών στις οικονομικές καταστάσεις, λόγω της σχέσης τους με την διοίκηση.

4.4 Ερευνητική Μέθοδος

Η ανάλυση των δεδομένων, που συλλέχθηκαν από τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου, πραγματοποιήθηκε με την βοήθεια της εφαρμογής Microsoft Office Excel 2022. Συγκεκριμένα για την αρτιότερη παρουσίαση των αποτελεσμάτων δημιουργήθηκαν ραβδογράμματα με τα ποσοστά των απαντήσεων της κάθε ερώτησης. Η μέθοδος στατιστικής ανάλυσης, που χρησιμοποιήθηκε είναι η περιγραφική στατιστική και δημιουργήθηκε ένας πίνακας για κάθε ερώτηση με την συχνότητα όλων των απαντήσεων, το ποσοστό, το έγκυρο ποσοστό και το αθροιστικό ποσοστό, με σκοπό την πληρέστερη ανάλυση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Αποτελέσματα

5.1 Εισαγωγή

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας για κάθε μία ερώτηση του ερωτηματολογίου με την μέθοδο της περιγραφικής στατιστικής. Γίνεται ανάλυση των αποτελεσμάτων και εξάγονται κάποια συμπεράσματα ανάλογα με τα ποσοστά της κάθε ερώτησης.

5.2 Αποτελέσματα Περιγραφικής Στατιστικής

Συγκεκριμένα για κάθε ερώτηση υπάρχει ένας πίνακας συχνοτήτων με τις συχνότητες της κάθε απάντησης, καθώς και στήλες με τα ποσοστά των συχνοτήτων επί του συνόλου, τα έγκυρα ποσοστά και τα αθροιστικά ποσοστά για κάθε απάντηση. Τέλος για την διαγραμματική απεικόνιση των αποτελεσμάτων υπάρχει ένα ραβδόγραμμα, όπου φαίνονται διαγραμματικά όλες οι απαντήσεις με τα ποσοστά τους για κάθε ερώτηση.

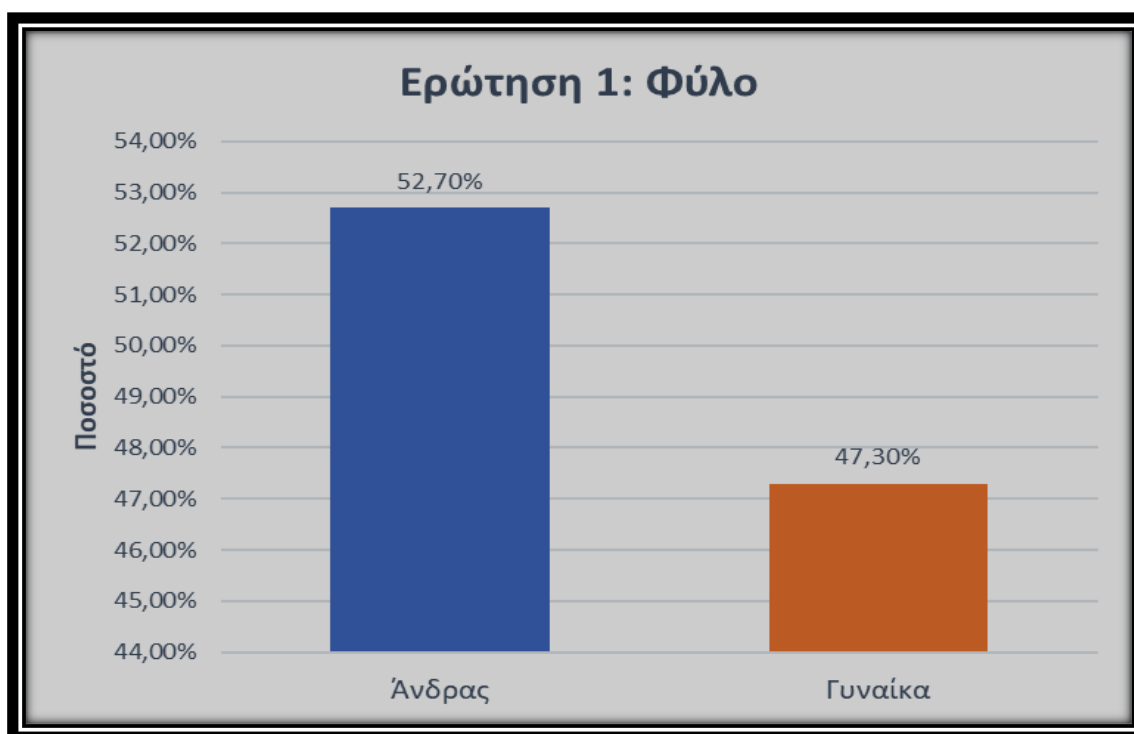
5.2.1 Δημογραφικά Στοιχεία

Η πρώτη ερώτηση του ερωτηματολογίου συλλέγει δεδομένα για το φύλο των ερωτώμενων και τα αποτελέσματα φαίνονται στον πίνακα 2 παρακάτω με τις συχνότητες των απαντήσεων.

Ερώτηση 1: Φύλο				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Άνδρας	58	52,7%	52,7%	52,7%
Γυναίκα	52	47,3%	47,3%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 2: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 1

Συγκεκριμένα όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 1, το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος ήταν άνδρες με 52,7%, ενώ οι γυναίκες που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν σε ποσοστό 47,3% και πολύ κοντά στο ποσοστό των ανδρών, με τις απαντήσεις σχεδόν να μοιράζονται και στα δύο φύλα.

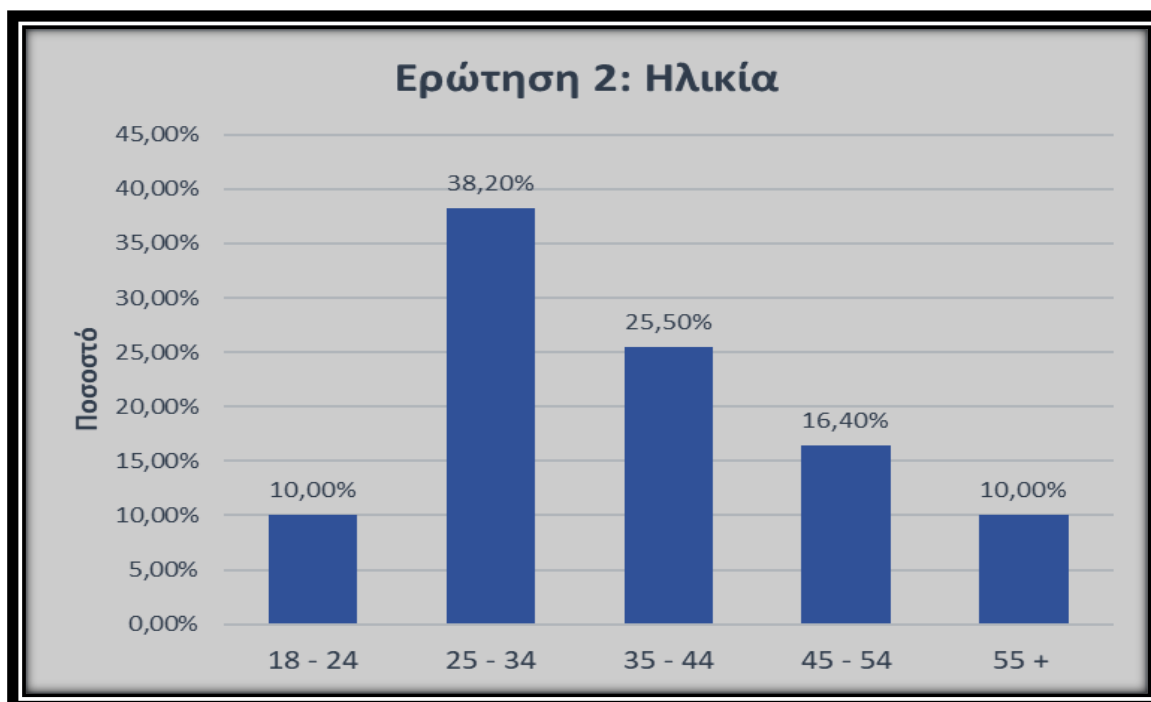
Διάγραμμα 1: Ραβδόγραμμα ερώτησης 1

Στην δεύτερη ερώτηση συλλέγονται πληροφορίες για την ηλικία των ερωτηθέντων και οι κατηγορίες ηλικιών με τις αντίστοιχες συχνότητες και τα ποσοστά φαίνονται στον πίνακα 3.

Ερώτηση 2: Ηλικία				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
18 - 24	11	10,0%	10,0%	10,0%
25 - 34	42	38,2%	38,2%	48,2%
35 - 44	28	25,5%	25,5%	73,6%
45 - 54	18	16,4%	16,4%	90,0%
55 +	11	10,0%	10,0%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 3: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 2

Η διαγραμματική απεικόνιση της ερώτησης 2 για την ηλικία των ερωτηθέντων απεικονίζεται στο διάγραμμα 2. Η πλειοψηφία βρίσκεται στην ηλικιακή κατηγορία 25 – 34 ετών με ποσοστό 38,2% και ακολουθούν οι κατηγορίες 35 – 44 ετών με ποσοστό 25,5%, 45 – 54 ετών με ποσοστό 16,4% και ισοβαθμούν οι κατηγορίες 55 + και 18 – 24 ετών με ποσοστό 10%.

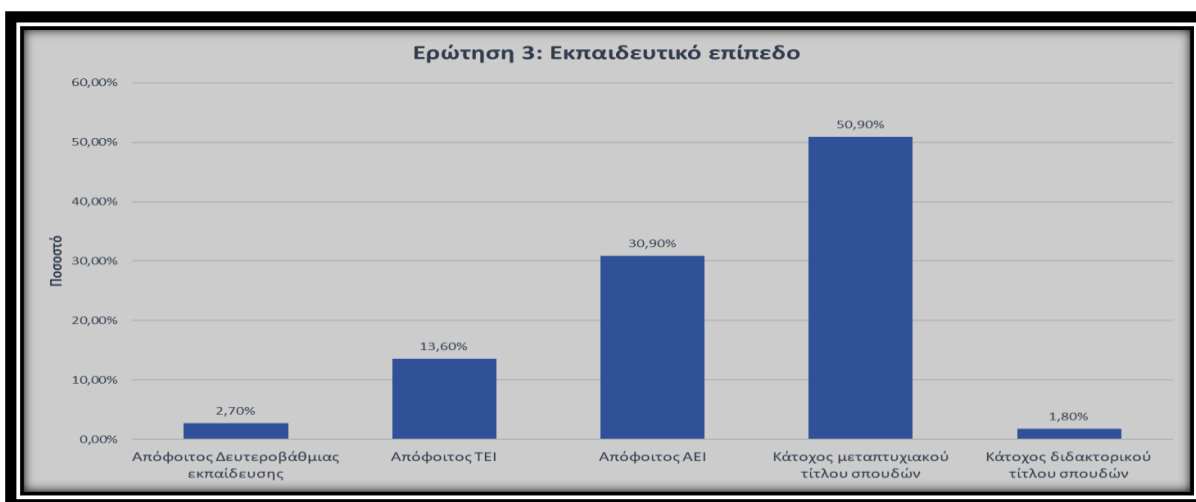
Διάγραμμα 2: Ραβδόγραμμα ερώτησης 2

Η τρίτη ερώτηση εξετάζει το εκπαιδευτικό επίπεδο και οι κατηγορίες εκπαιδευτικών επιπέδων με τις αντίστοιχες συχνότητες και τα ποσοστά φαίνονται στον πίνακα 4.

Ερώτηση 3: Εκπαιδευτικό επίπεδο					
		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Απόφοιτος Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης		3	2,7%	2,7%	2,7%
Απόφοιτος ΤΕΙ		15	13,6%	13,6%	16,4%
Απόφοιτος ΑΕΙ		34	30,9%	30,9%	47,3%
Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών		56	50,9%	50,9%	98,2%
Κάτοχος διδακτορικού τίτλου σπουδών		2	1,8%	1,8%	100,0%
Σύνολο		110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 4: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 3

Το διάγραμμα 3 δίνει την γραφική αναπαράσταση των παραπάνω αποτελεσμάτων. Ο μεγαλύτερος πληθυσμός του δείγματος είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών με ποσοστό 50,9% και αυτό το ποσοστό είναι αρκετά μεγαλύτερο από τις άλλες κατηγορίες. Στην συνέχεια σε ποσοστό 30,9% των συμμετεχόντων ήταν απόφοιτοι ΑΕΙ και σε ποσοστό 13,6% ήταν απόφοιτοι ΤΕΙ. Τέλος ένας πολύ μικρός αριθμός του δείγματος σε ποσοστό 2,7% ήταν απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σε ποσοστό 1,8% ήταν κάτοχοι διδακτορικού τίτλου σπουδών.

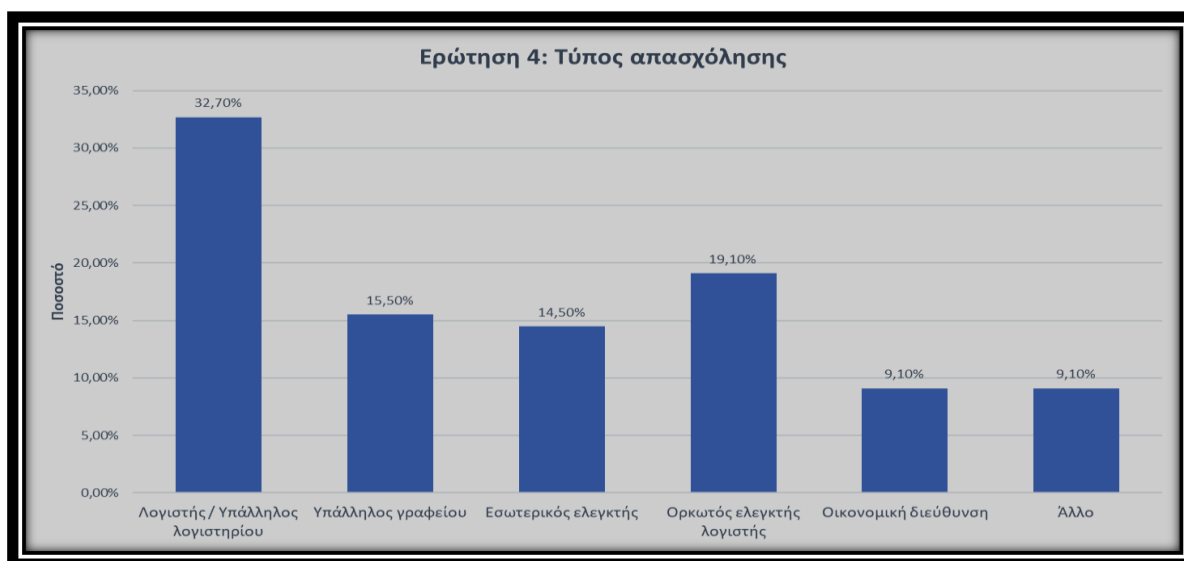
Διάγραμμα 3: Ραβδόγραμμα ερώτησης 3

Στην ερώτηση 4 εξετάζεται ο τύπος απασχόλησης και οι συχνότητες με τα ποσοστά της κάθε κατηγορίας φαίνονται στον πίνακα 5 παρακάτω.

Ερώτηση 4: Τύπος απασχόλησης					
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό	
Λογιστής / Υπάλληλος λογιστηρίου	36	32,7%	32,7%	32,7%	
Υπάλληλος γραφείου	17	15,5%	15,5%	48,2%	
Εσωτερικός ελεγκτής	16	14,5%	14,5%	62,7%	
Ορκωτός ελεγκτής λογιστής	21	19,1%	19,1%	81,8%	
Οικονομική διεύθυνση	10	9,1%	9,1%	90,9%	
Άλλο	10	9,1%	9,1%	100,0%	
Σύνολο	110	100,0%	100,0%		

Πίνακας 5: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 4

Τα αποτελέσματα ανά τύπο απασχόλησης απεικονίζονται στο διάγραμμα 4 παρακάτω. Οι περισσότεροι απασχολούνται ως Λογιστές / Υπάλληλοι λογιστηρίου σε ποσοστό 32,7% και σε ποσοστό 19,1% απασχολούνται ως Ορκωτοί ελεγκτές λογιστές. Στην συνέχεια σε ποσοστό 15,5% των ερωτηθέντων ήταν Υπάλληλοι γραφείου και σε ποσοστό 14,5% ήταν Εσωτερικοί ελεγκτές. Τέλος οι κατηγορίες με τα μικρότερα ποσοστά του δείγματος, που τυχάνει να ισοβαθούν με ποσοστό 9,1%, είναι οι τύποι απασχόλησης ως Οικονομική διεύθυνση και Άλλο.

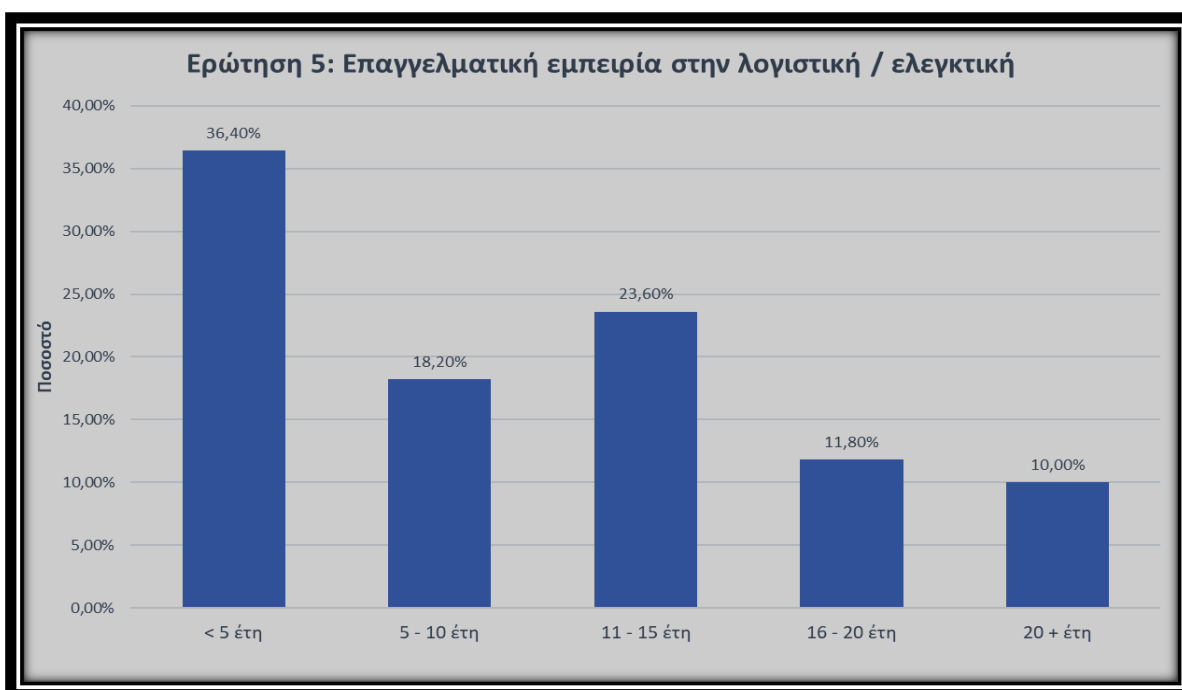
Διάγραμμα 4: Ραβδόγραμμα ερώτησης 4

Στην ερώτηση 5 εξετάζεται η επαγγελματική εμπειρία στην λογιστική / ελεγκτική και οι συχνότητες με τα ποσοστά της κάθε κατηγορίας φαίνονται στον πίνακα 6 παρακάτω.

Ερώτηση 5: Επαγγελματική εμπειρία στην λογιστική / ελεγκτική				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
< 5 έτη	40	36,4%	36,4%	36,4%
5 - 10 έτη	20	18,2%	18,2%	54,5%
11 - 15 έτη	26	23,6%	23,6%	78,2%
16 - 20 έτη	13	11,8%	11,8%	90,0%
20 + έτη	11	10,0%	10,0%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 6: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 5

Τα αποτελέσματα της ερώτησης 5, που είναι και η τελευταία της πρώτης ενότητας του ερωτηματολογίου περιγράφονται σχηματικά στο διάγραμμα 5 παρακάτω. Ο μεγαλύτερος πληθυσμός του δείγματος είχε εμπειρία στην λογιστική / ελεγκτική μικρότερη των 5 ετών σε ποσοστό 36,4%. Επίσης με σημαντικό ποσοστό του δείγματος είναι και η κατηγορία για εμπειρία 11 – 15 έτη με ποσοστό 23,6%, καθώς και η κατηγορία 5 – 10 έτη με ποσοστό 18,2%. Τέλος οι ερωτηθέντες απάντησαν ότι έχουν επαγγελματική εμπειρία 16 – 20 ετών σε ποσοστό 11,8% και εμπειρία πάνω από 20 έτη σε ποσοστό 10%.

Διάγραμμα 5: Ραβδόγραμμα ερώτησης 5

5.2.2 Εσωτερικός Έλεγχος – Εσωτερικοί Ελεγκτές

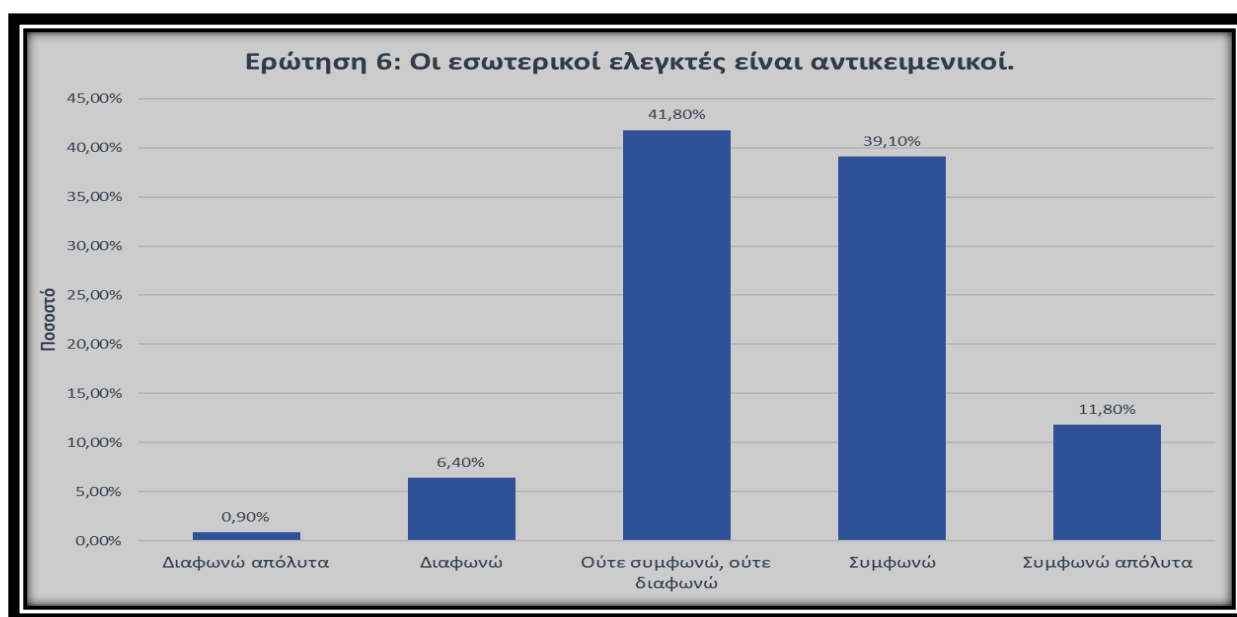
Στην έκτη ερώτηση εξετάζεται αν οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι αντικειμενικοί και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 7 παρακάτω.

Ερώτηση 6: Οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι αντικειμενικοί.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	0,9%	0,9%	0,9%
Διαφωνώ	7	6,4%	6,4%	7,3%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	46	41,8%	41,8%	49,1%
Συμφωνώ	43	39,1%	39,1%	88,2%
Συμφωνώ απόλυτα	13	11,8%	11,8%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 7: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 6

Στο διάγραμμα 6 απεικονίζονται τα σχηματικά τα παραπάνω αποτελέσματα. Το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν ουδέτεροι, καθώς απάντησαν σε ποσοστό 41,8% ότι ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν και ένας επίσης μεγάλος αριθμός σε ποσοστό 39,1% απάντησε ότι συμφωνεί με το γεγονός. Ακόμη σε ποσοστό 11,8% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα, σε ποσοστό 6,4% απάντησαν ότι διαφωνούν και σε ποσοστό μόλις 0,9% απάντησαν ότι διαφωνούν απόλυτα. Επομένως γίνεται αντιληπτό ότι η πλειοψηφία βλέπει θετικά το γεγονός ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι αντικειμενικοί.

Διάγραμμα 6: Ραβδόγραμμα ερώτησης 6

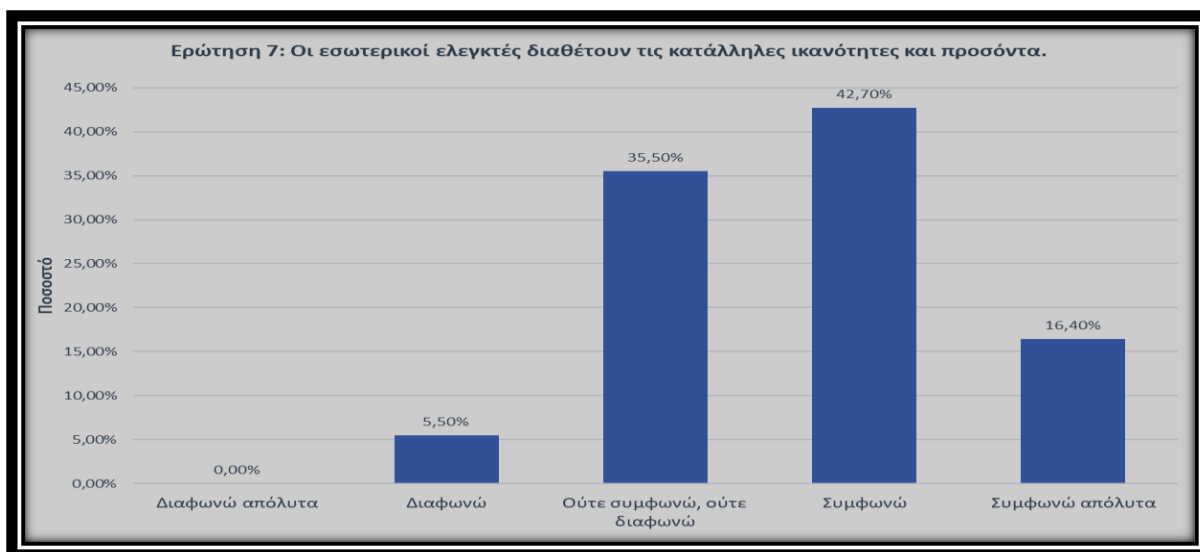
Στην ερώτηση 7 εξετάζεται αν οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν τις κατάλληλες ικανότητες και προσόντα και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 8 παρακάτω.

Ερώτηση 7: Οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν τις κατάλληλες ικανότητες και προσόντα.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	6	5,5%	5,5%	5,5%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	39	35,5%	35,5%	40,9%
Συμφωνώ	47	42,7%	42,7%	83,6%
Συμφωνώ απόλυτα	18	16,4%	16,4%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 8: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 7

Οι παραπάνω απόψεις φαίνονται διαγραμματικά στο διάγραμμα 7. Οι περισσότεροι απάντησαν ότι συμφωνούν σε ποσοστό 42,7%, ενώ αρκετοί ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν σε ποσοστό 35,5%. Επίσης σε ποσοστό 16,4% οι ερωτηθέντες συμφωνούν απόλυτα, σε ποσοστό 5,5% διαφωνούν και δεν υπήρχε κάποιος, που να απάντησε ότι διαφωνεί απόλυτα. Τέλος από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι οι περισσότεροι συμφωνούν με το γεγονός ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν τις κατάλληλες ικανότητες και προσόντα.

Διάγραμμα 7: Ραβδόγραμμα ερώτησης 7

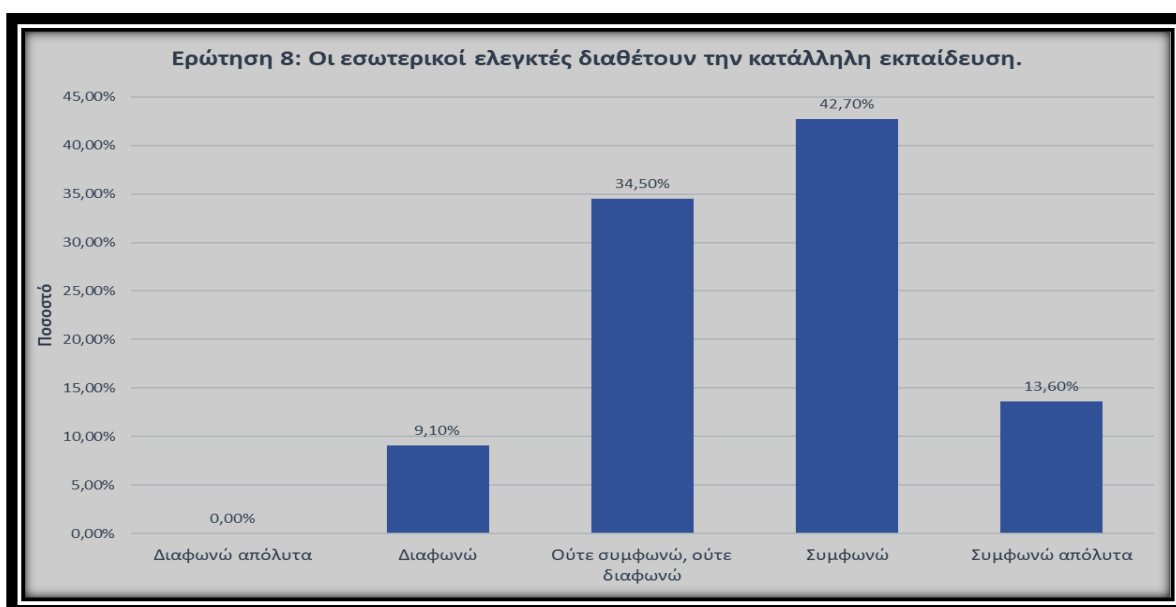
Στην ερώτηση 8 εξετάζεται αν οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την κατάλληλη εκπαίδευση και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 9 παρακάτω.

Ερώτηση 8: Οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την κατάλληλη εκπαίδευση.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	10	9,1%	9,1%	9,1%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	38	34,5%	34,5%	43,6%
Συμφωνώ	47	42,7%	42,7%	86,4%
Συμφωνώ απόλυτα	15	13,6%	13,6%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 9: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 8

Στο διάγραμμα 8, που ακολουθεί, εμφανίζονται σχηματικά οι παραπάνω απαντήσεις. Η πλειοψηφία απάντησε ότι συμφωνεί σε ποσοστό 42,7% και ένα μέτριο ποσοστό 34,5% απάντησε ότι ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί. Στην συνέχεια ένα ποσοστό 13,6% απάντησε ότι συμφωνεί απόλυτα, ένα ποσοστό 9,1% απάντησε ότι διαφωνεί και κανένας δεν απάντησε ότι διαφωνεί απόλυτα. Έτσι αθροιστικά οι περισσότεροι φαίνεται ότι συμφωνούν ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την κατάλληλη εκπαίδευση.

Διάγραμμα 8: Ραβδόγραμμα ερώτησης 8

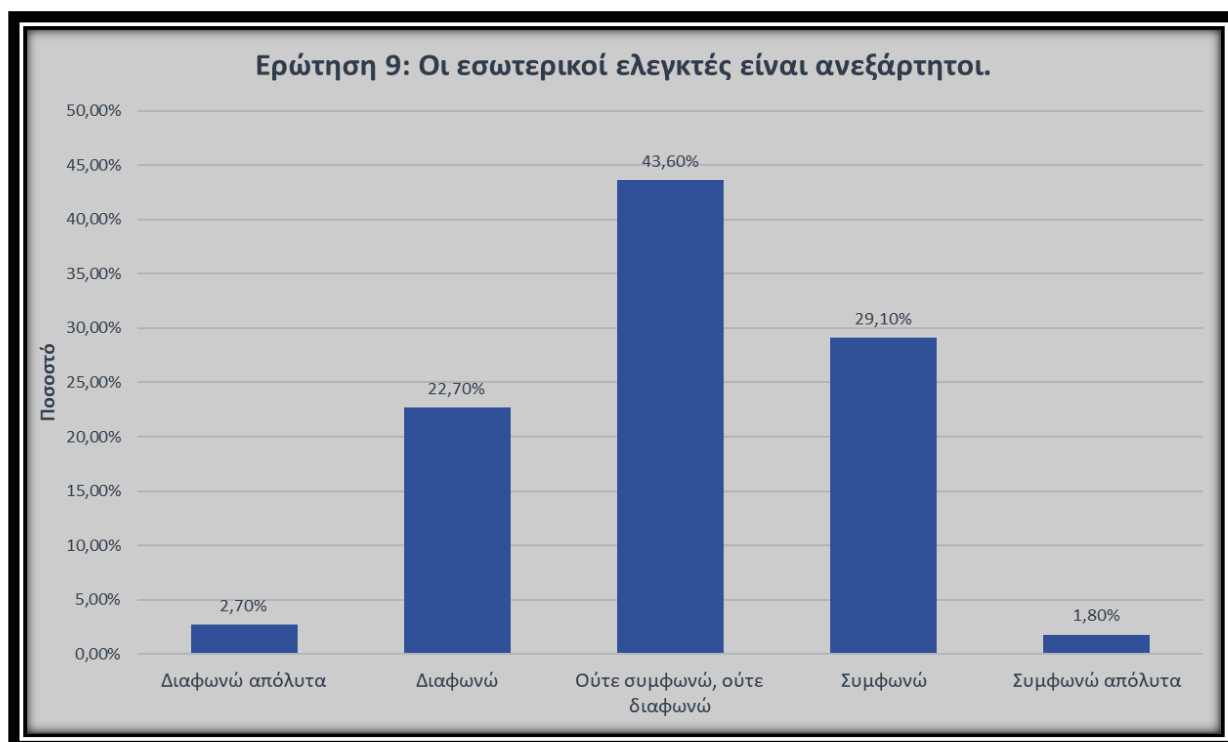
Στην ερώτηση 9 εξετάζεται αν οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι ανεξάρτητοι και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 10 παρακάτω.

Ερώτηση 9: Οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι ανεξάρτητοι.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	3	2,7%	2,7%	2,7%
Διαφωνώ	25	22,7%	22,7%	25,5%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	48	43,6%	43,6%	69,1%
Συμφωνώ	32	29,1%	29,1%	98,2%
Συμφωνώ απόλυτα	2	1,8%	1,8%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 10: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 9

Το διάγραμμα 9 απεικονίζει σε ραβδόγραμμα τις απαντήσεις των συμμετεχόντων. Εδώ οι περισσότεροι αποκρίθηκαν ότι ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν σε ποσοστό 43,6%, ενώ ένα ποσοστό 29,1% απάντησε ότι συμφωνεί και ένα ποσοστό 22,7% απάντησε ότι διαφωνεί, με αποτέλεσμα οι απόψεις να διχάζονται. Επίσης σε ποσοστό 2,7% απάντησαν ότι διαφωνούν απόλυτα και σε ποσοστό 1,8% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα.

Διάγραμμα 9: Ραβδόγραμμα ερώτησης 9

5.2.3 Εξωτερικός Έλεγχος – Εξωτερικοί Ελεγκτές

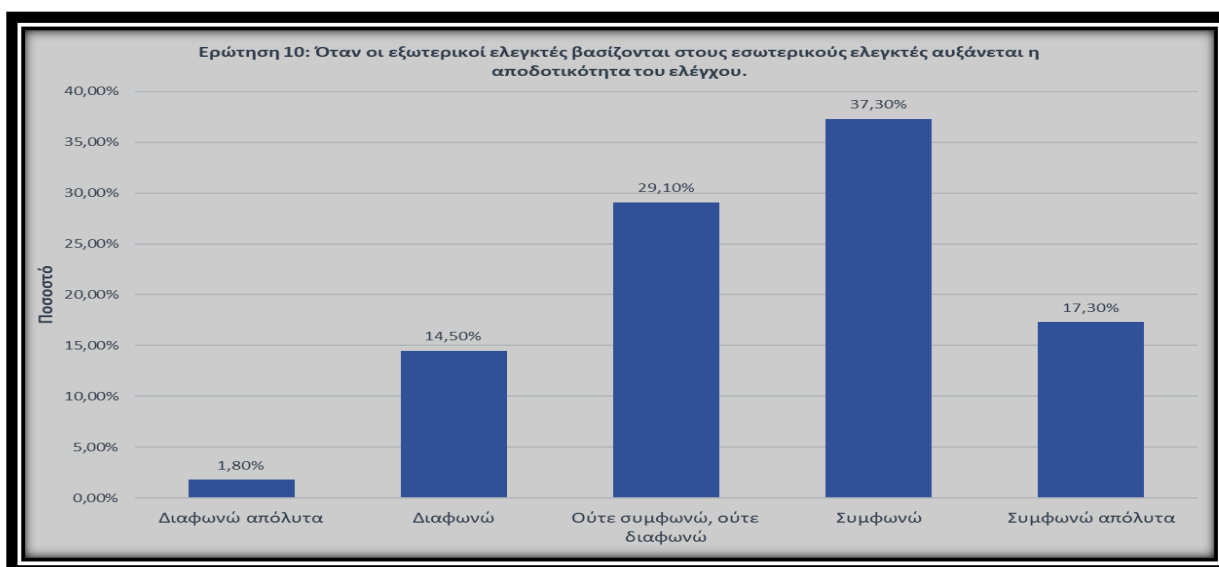
Η δέκατη ερώτηση περιγράφεται και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 11 παρακάτω.

Ερώτηση 10: Όταν οι εξωτερικοί ελεγκτές βασίζονται στους εσωτερικούς ελεγκτές αυξάνεται η αποδοτικότητα του ελέγχου.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	2	1,8%	1,8%	1,8%
Διαφωνώ	16	14,5%	14,5%	16,4%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	32	29,1%	29,1%	45,5%
Συμφωνώ	41	37,3%	37,3%	82,7%
Συμφωνώ απόλυτα	19	17,3%	17,3%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 11: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 10

Στο διάγραμμα 10 παρακάτω σκιαγραφούνται οι απαντήσεις των συμμετεχόντων. Ένα σημαντικό ποσοστό 37,3% απάντησε ότι συμφωνεί και ένα ποσοστό 29,1% απάντησε ότι ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί. Επίσης σε ποσοστό 17,3% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα, σε ποσοστό 14,5% απάντησαν ότι διαφωνούν και σε ποσοστό 1,8% απάντησαν ότι διαφωνούν απόλυτα. Επομένως φαίνεται ότι οι περισσότεροι συμφωνούν, αλλά υπάρχουν και κάποιοι που κρατούν απόσταση ή διαφωνούν από το θέμα.

Διάγραμμα 10: Ραβδόγραμμα ερώτησης 10

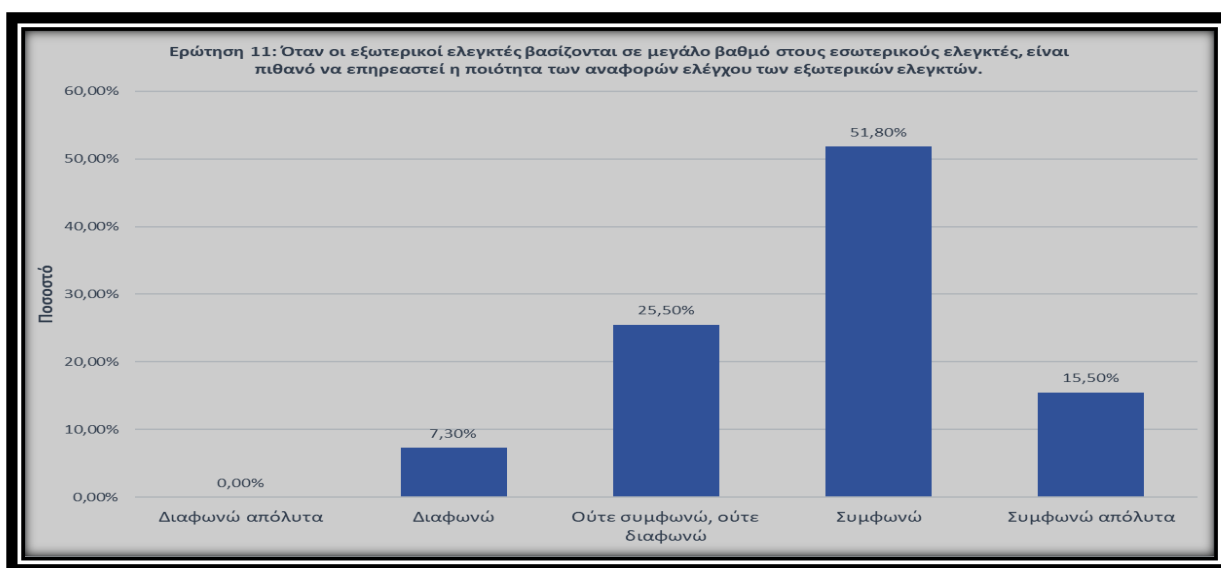
Η ερώτηση 11 περιγράφεται και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 12 παρακάτω.

Ερώτηση 11: Όταν οι εξωτερικοί ελεγκτές βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στους εσωτερικούς ελεγκτές, είναι πιθανό να επηρεαστεί η ποιότητα των αναφορών ελέγχου των εξωτερικών ελεγκτών.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	8	7,3%	7,3%	7,3%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	28	25,5%	25,5%	32,7%
Συμφωνώ	57	51,8%	51,8%	84,5%
Συμφωνώ απόλυτα	17	15,5%	15,5%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 12: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 11

Το διάγραμμα 11 απεικονίζει σχηματικά τις απαντήσεις των ερωτηθέντων. Ένα πολύ υψηλό ποσοστό 51,8% απάντησε ότι συμφωνεί, ένα ποσοστό 25,5% απάντησε ότι ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί και ένα ποσοστό 15,5% απάντησε ότι συμφωνεί απόλυτα. Ακόμα σε ποσοστό 7,3% απάντησαν ότι διαφωνούν, ενώ κανένας δεν απάντησε ότι διαφωνεί απόλυτα, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι αθροιστικά η πλειοψηφία συμφωνεί με το γεγονός, που ρωτήθηκε.

Διάγραμμα 11: Ραβδόγραμμα ερώτησης 11

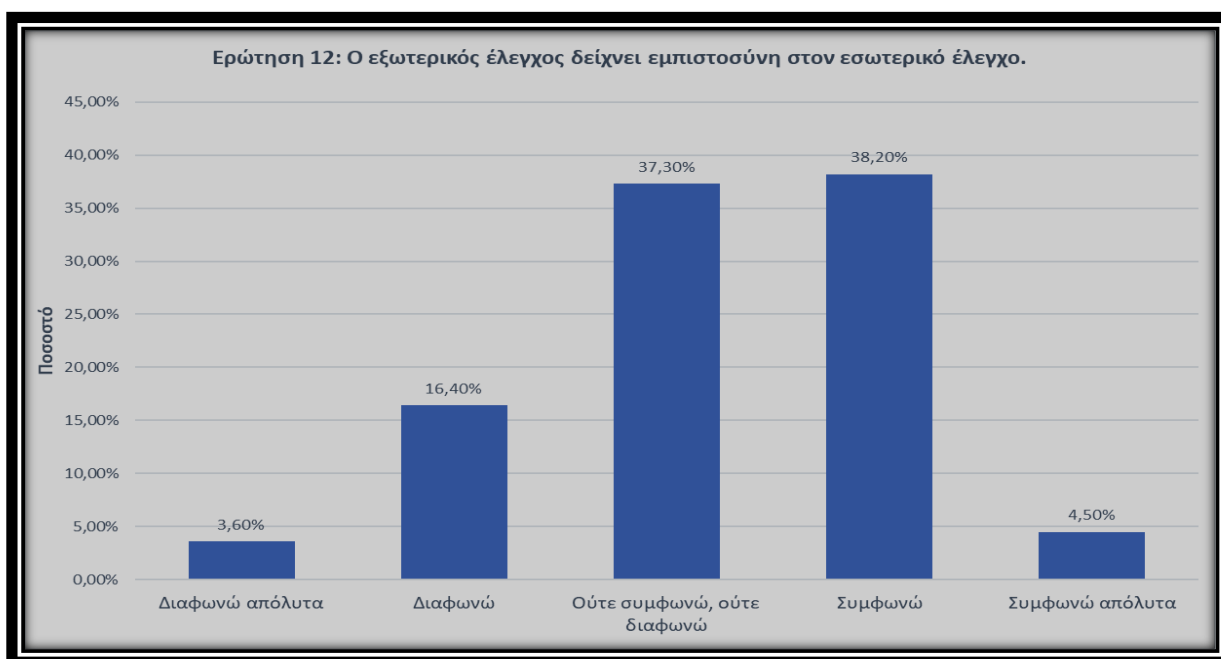
Στην ερώτηση 12 εξετάζεται αν ο εξωτερικός έλεγχος δείχνει εμπιστοσύνη στον εσωτερικό έλεγχο και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 13 παρακάτω.

Ερώτηση 12: Ο εξωτερικός έλεγχος δείχνει εμπιστοσύνη στον εσωτερικό έλεγχο.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	4	3,6%	3,6%	3,6%
Διαφωνώ	18	16,4%	16,4%	20,0%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	41	37,3%	37,3%	57,3%
Συμφωνώ	42	38,2%	38,2%	95,5%
Συμφωνώ απόλυτα	5	4,5%	4,5%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 13: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 12

Στο διάγραμμα 12 φαίνεται η σχηματική απεικόνιση των αποτελεσμάτων. Κατά κύριο λόγο οι ερωτηθέντες απάντησαν ότι συμφωνούν σε ποσοστό 38,2%, ενώ σε ποσοστό 37,3% με μόλις απάντηση διαφορά απάντησαν ότι ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν. Επίσης σε ποσοστό 16,4% απάντησαν ότι διαφωνούν, σε ποσοστό 4,5% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα και σε ποσοστό 3,6% απάντησαν ότι διαφωνούν απόλυτα.

Διάγραμμα 12: Ραβδόγραμμα ερώτησης 12

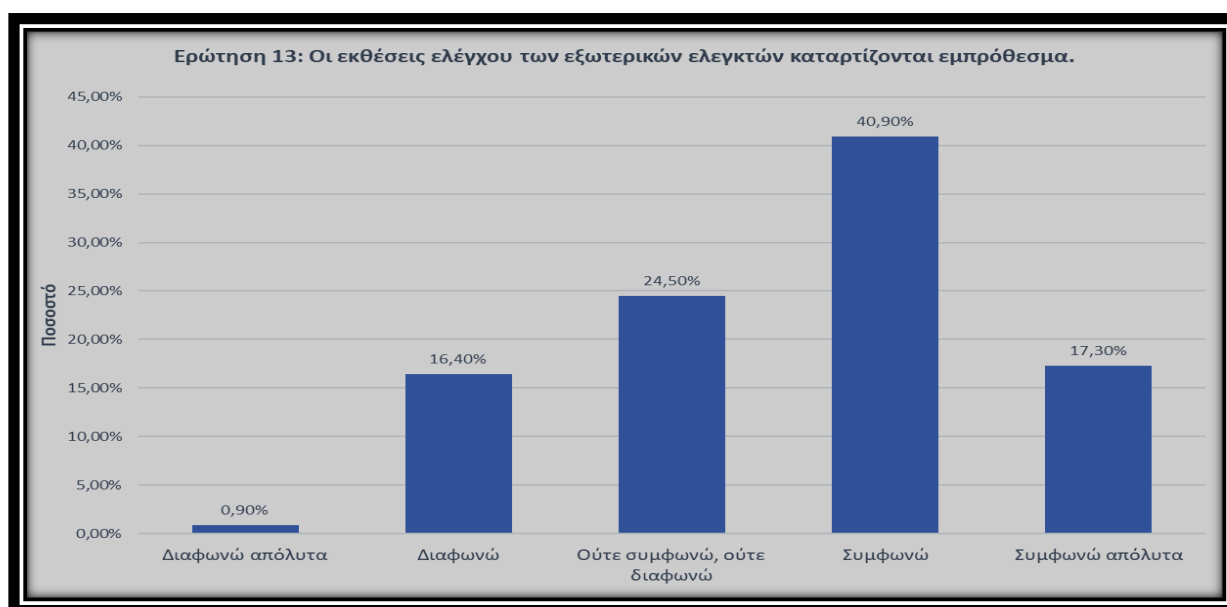
Στην ερώτηση 13 εξετάζεται αν οι εκθέσεις ελέγχου των εξωτερικών ελεγκτών καταρτίζονται εμπρόθεσμα και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 14 παρακάτω.

Ερώτηση 13: Οι εκθέσεις ελέγχου των εξωτερικών ελεγκτών καταρτίζονται εμπρόθεσμα.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	0,9%	0,9%	0,9%
Διαφωνώ	18	16,4%	16,4%	17,3%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	27	24,5%	24,5%	41,8%
Συμφωνώ	45	40,9%	40,9%	82,7%
Συμφωνώ απόλυτα	19	17,3%	17,3%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 14: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 13

Στο διάγραμμα 13 εμφανίζονται σχηματικά οι απαντήσεις των ερωτηθέντων. Ένα σημαντικό ποσοστό 40,9% απάντησε ότι συμφωνεί και ένα ποσοστό 24,5% απάντησε ότι ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί. Ακόμα σε ποσοστό 17,3 % απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα, σε ποσοστό 16,4% απάντησαν ότι διαφωνούν και με μόλις έναν συμμετέχοντα σε ποσοστό 0,9% υπάρχει απάντηση ότι διαφωνεί απόλυτα. Σε γενικές γραμμές φαίνεται η πλειοψηφία αθροιστικά να συμφωνεί με το γεγονός.

Διάγραμμα 13: Ραβδόγραμμα ερώτησης 13

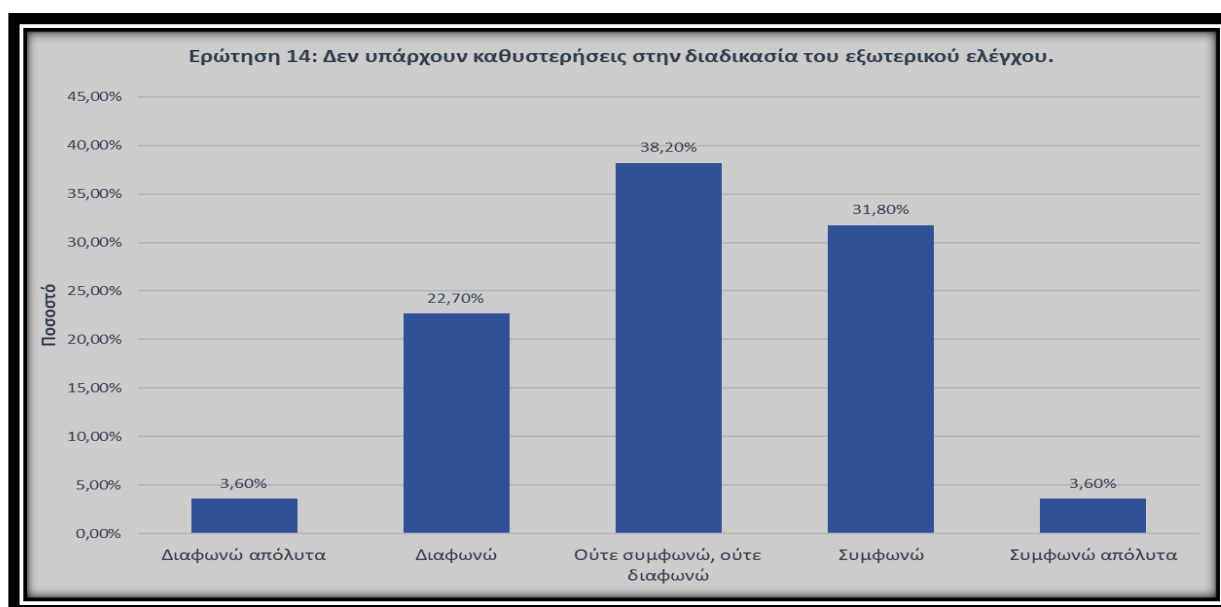
Στην ερώτηση 14 εξετάζεται αν δεν υπάρχουν καθυστερήσεις στην διαδικασία του εξωτερικού ελέγχου και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 15 παρακάτω.

Ερώτηση 14: Δεν υπάρχουν καθυστερήσεις στην διαδικασία του εξωτερικού ελέγχου.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	4	3,6%	3,6%	3,6%
Διαφωνώ	25	22,7%	22,7%	26,4%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	42	38,2%	38,2%	64,5%
Συμφωνώ	35	31,8%	31,8%	96,4%
Συμφωνώ απόλυτα	4	3,6%	3,6%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 15: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 14

Τα παραπάνω αποτελέσματα απεικονίζονται διαγραμματικά στο διάγραμμα 14. Οι περισσότεροι απάντησαν ότι ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν σε ποσοστό 38,2%, ενώ σε ποσοστό 31,8% απάντησαν ότι συμφωνούν και σε ποσοστό 22,7% απάντησαν ότι διαφωνούν. Τέλος, με το ίδιο ποσοστό 3,6% απάντησαν κάποιοι ότι συμφωνούν απόλυτα και κάποιοι ότι διαφωνούν απόλυτα. Όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 14 παρακάτω οι απόψεις δίστανται.

Διάγραμμα 14: Ραβδόγραμμα ερώτησης 14

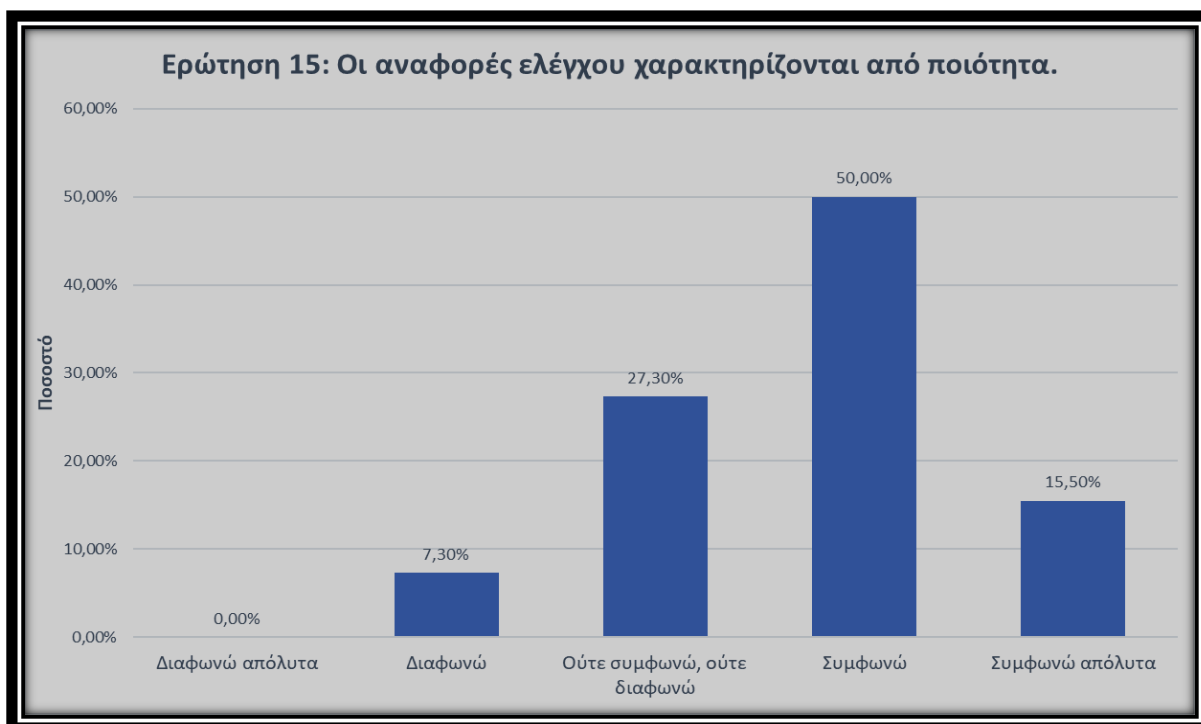
Στην ερώτηση 15 εξετάζεται αν οι αναφορές ελέγχου χαρακτηρίζονται από ποιότητα και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 16 παρακάτω.

Ερώτηση 15: Οι αναφορές ελέγχου χαρακτηρίζονται από ποιότητα.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	8	7,3%	7,3%	7,3%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	30	27,3%	27,3%	34,5%
Συμφωνώ	55	50,0%	50,0%	84,5%
Συμφωνώ απόλυτα	17	15,5%	15,5%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 16: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 15

Στο διάγραμμα 15 φαίνονται διαγραμματικά οι παραπάνω απόψεις των συμμετεχόντων. Οι μισοί συμμετέχοντες σε υψηλό ποσοστό 50% απάντησαν ότι συμφωνούν, σε ποσοστό 27,3% απάντησαν ότι ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν και σε ποσοστό 15,5% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα. Τέλος, μόλις το 7,3% απάντησε ότι διαφωνεί και δεν υπάρχει κάποιος, που να διαφωνεί απόλυτα, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι αθροιστικά ένα πολύ μεγάλο ποσοστό συμφωνεί με το γεγονός.

Διάγραμμα 15: Ραβδόγραμμα ερώτησης 15

5.2.4 Οφέλη από την σχέση εξωτερικού και εσωτερικού ελέγχου

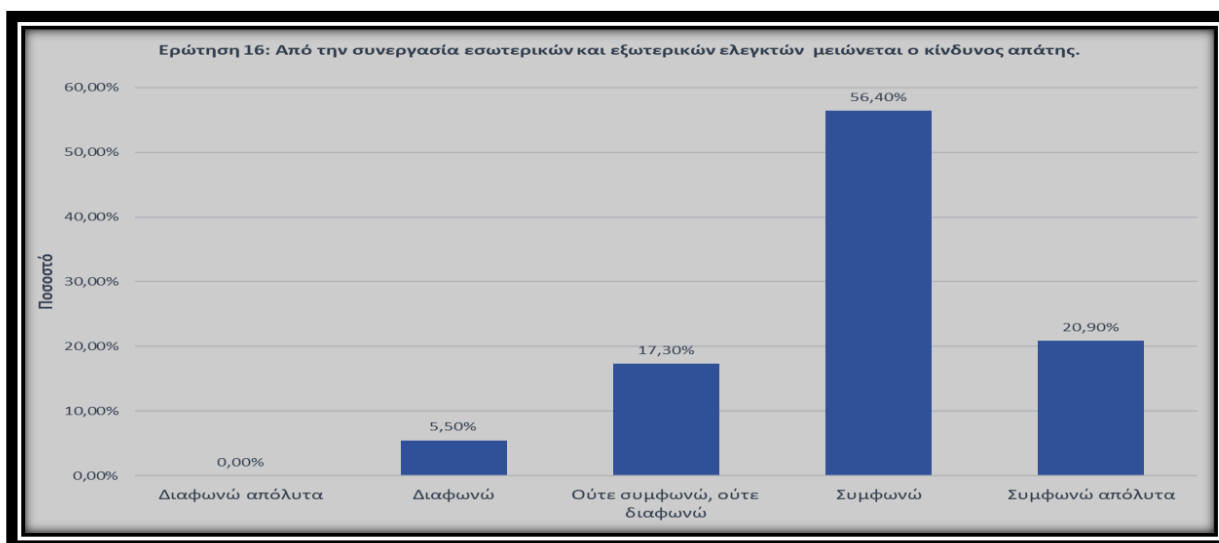
Στην ερώτηση 16 εξετάζεται αν μειώνεται ο κίνδυνος απάτης από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 17 παρακάτω.

Ερώτηση 16: Από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών μειώνεται ο κίνδυνος απάτης.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	6	5,5%	5,5%	5,5%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	19	17,3%	17,3%	22,7%
Συμφωνώ	62	56,4%	56,4%	79,1%
Συμφωνώ απόλυτα	23	20,9%	20,9%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 17: Πίνακας συχνότητων ερώτησης 16

Τα αποτελέσματα των ερωτηθέντων φαίνονται σχηματικά στο διάγραμμα 16. Η συντριπτική πλειοψηφία σε ποσοστό 56,4% απάντησε ότι συμφωνεί. Επίσης σε ποσοστό 20,9% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα, σε ποσοστό 17,3% απάντησαν ότι ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν, σε ποσοστό 5,5% απάντησαν ότι διαφωνούν και δεν υπάρχει κάποια απάντηση, που να διαφωνεί απόλυτα. Έτσι εξάγεται το συμπέρασμα ότι οι ερωτηθέντες αθροιστικά συμφωνούν σε πολύ μεγάλο βαθμό.

Διάγραμμα 16: Ραβδόγραμμα ερώτησης 16

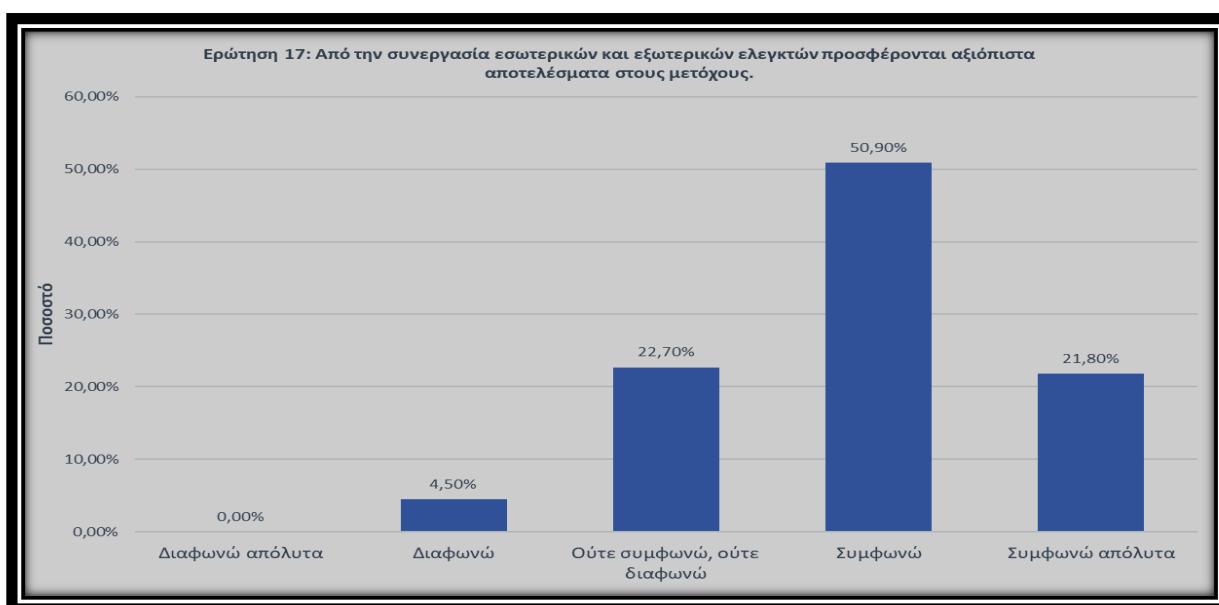
Στην ερώτηση 17 εξετάζεται αν από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών προσφέρονται αξιόπιστα αποτελέσματα στους μετόχους και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 18 παρακάτω.

Ερώτηση 17: Από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών προσφέρονται αξιόπιστα αποτελέσματα στους μετόχους.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	5	4,5%	4,5%	4,5%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	25	22,7%	22,7%	27,3%
Συμφωνώ	56	50,9%	50,9%	78,2%
Συμφωνώ απόλυτα	24	21,8%	21,8%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 18: Πίνακας συχνότητων ερώτησης 17

Στο διάγραμμα 17 φαίνονται διαγραμματικά οι απαντήσεις των συμμετεχόντων. Περισσότεροι από τους μισούς σε ποσοστό 50,9% απάντησαν ότι συμφωνούν, ενώ υπάρχει ένα ποσοστό 22,7%, που απάντησε ότι ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί και ένα ποσοστό 21,8%, που απάντησε ότι συμφωνεί απόλυτα. Τέλος σε ποσοστό 4,5% απάντησαν ότι διαφωνούν και κανένας δεν απάντησε ότι διαφωνεί απόλυτα. Επομένως και εδώ ένα μεγάλο ποσοστό συμφωνεί με το γεγονός.

Διάγραμμα 17: Ραβδόγραμμα ερώτησης 17

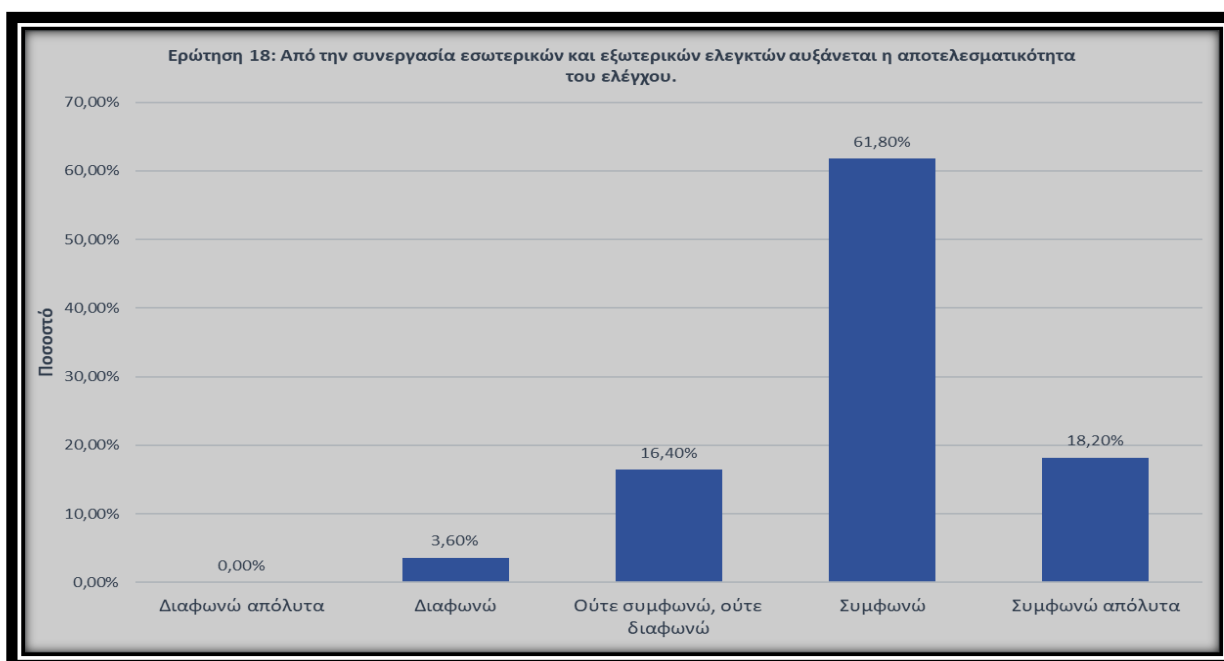
Στην ερώτηση 18 εξετάζεται αν από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών αυξάνεται η αποτελεσματικότητα του ελέγχου και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 19 παρακάτω.

Ερώτηση 18: Από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών αυξάνεται η αποτελεσματικότητα του ελέγχου.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	4	3,6%	3,6%	3,6%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	18	16,4%	16,4%	20,0%
Συμφωνώ	68	61,8%	61,8%	81,8%
Συμφωνώ απόλυτα	20	18,2%	18,2%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 19: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 18

Τα παραπάνω αποτελέσματα σκιαγραφούνται στο διάγραμμα 18. Σε πολύ υψηλό ποσοστό 61,8% υπάρχουν απαντήσεις ότι συμφωνούν και σε ποσοστό 18,2% υπάρχουν απαντήσεις ότι συμφωνούν απόλυτα. Ακόμα σε ποσοστό 16,4% ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν, σε ποσοστό 3,6% διαφωνούν και κανένας δεν διαφωνεί απόλυτα, με αποτέλεσμα αθροιστικά ένα μεγάλο ποσοστό να συμφωνεί με το γεγονός.

Διάγραμμα 18: Ραβδόγραμμα ερώτησης 18

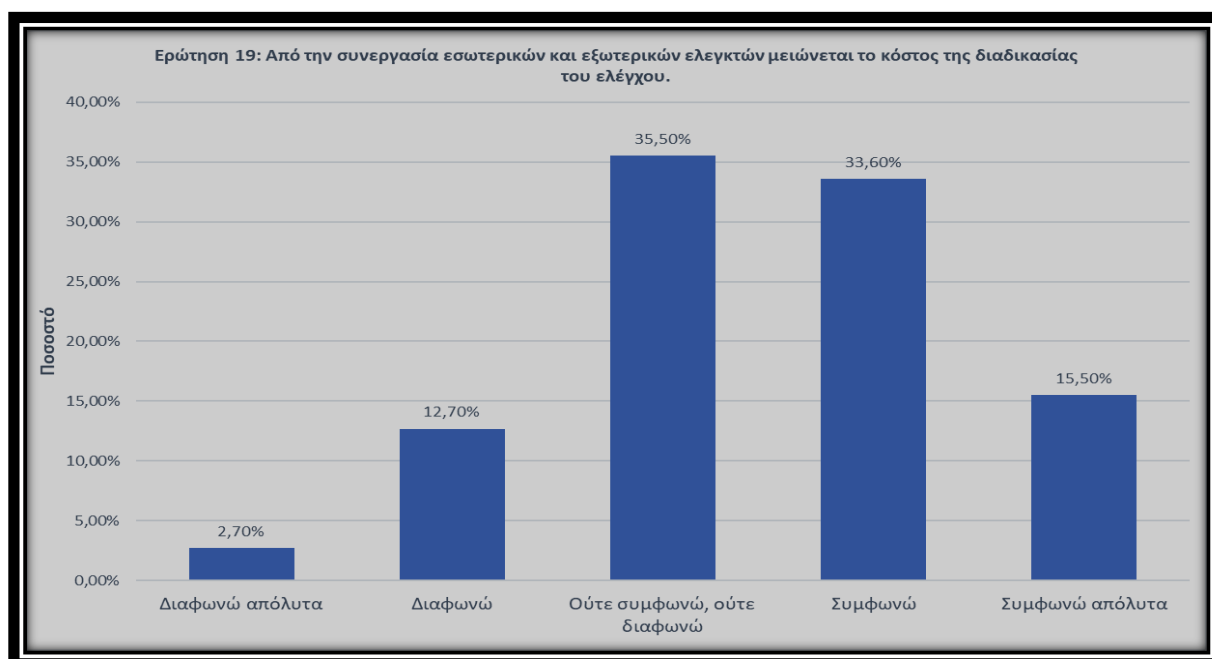
Στην ερώτηση 19 εξετάζεται αν από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών μειώνεται το κόστος της διαδικασίας του ελέγχου και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 20 παρακάτω.

Ερώτηση 19: Από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών μειώνεται το κόστος της διαδικασίας του ελέγχου.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	3	2,7%	2,7%	2,7%
Διαφωνώ	14	12,7%	12,7%	15,5%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	39	35,5%	35,5%	50,9%
Συμφωνώ	37	33,6%	33,6%	84,5%
Συμφωνώ απόλυτα	17	15,5%	15,5%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 20: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 19

Στο διάγραμμα 19 φαίνονται σχηματικά οι παραπάνω απαντήσεις των συμμετεχόντων. Αρκετοί απάντησαν σε ποσοστό 35,5% ότι ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν και σε ποσοστό 33,6% απάντησαν ότι συμφωνούν. Επίσης σε ποσοστό 15,5% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα, σε ποσοστό 12,7% απάντησαν ότι διαφωνούν και σε ποσοστό 2,7% απάντησαν ότι διαφωνούν απόλυτα.

Διάγραμμα 19: Ραβδόγραμμα ερώτησης 19

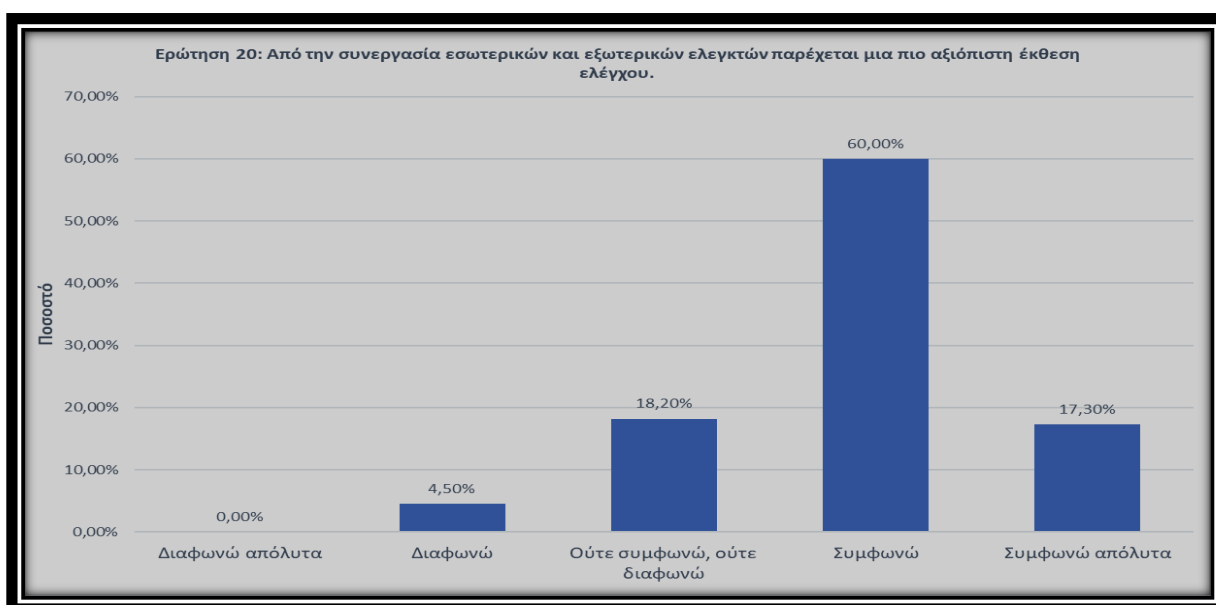
Στην ερώτηση 20 εξετάζεται αν από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών παρέχεται μια πιο αξιόπιστη έκθεση ελέγχου και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 21 παρακάτω.

Ερώτηση 20: Από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών παρέχεται μια πιο αξιόπιστη έκθεση ελέγχου.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	5	4,5%	4,5%	4,5%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	20	18,2%	18,2%	22,7%
Συμφωνώ	66	60,0%	60,0%	82,7%
Συμφωνώ απόλυτα	19	17,3%	17,3%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 21: Πίνακας συχνότητων ερώτησης 20

Η διαγραμματική απεικόνιση των παραπάνω δεδομένων φαίνεται στο διάγραμμα 20 παρακάτω. Ένα μεγάλο ποσοστό 60% απάντησε ότι συμφωνεί, ένα ποσοστό 18,2% απάντησε ότι ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί και ένα ποσοστό 17,3% απάντησε ότι συμφωνεί απόλυτα. Υπάρχει ένα ποσοστό 4,5%, που απάντησε ότι διαφωνεί και δεν υπάρχει κάποιος, που να διαφωνεί απόλυτα. Τέλος, σύμφωνα και με τον πίνακα 21 σε αυτή την ερώτηση ένα μεγάλο ποσοστό αθροιστικά φαίνεται ότι συμφωνεί με το γεγονός.

Διάγραμμα 20: Ραβδόγραμμα ερώτησης 20

5.2.5 Αμοιβές εξωτερικών ελεγκτών

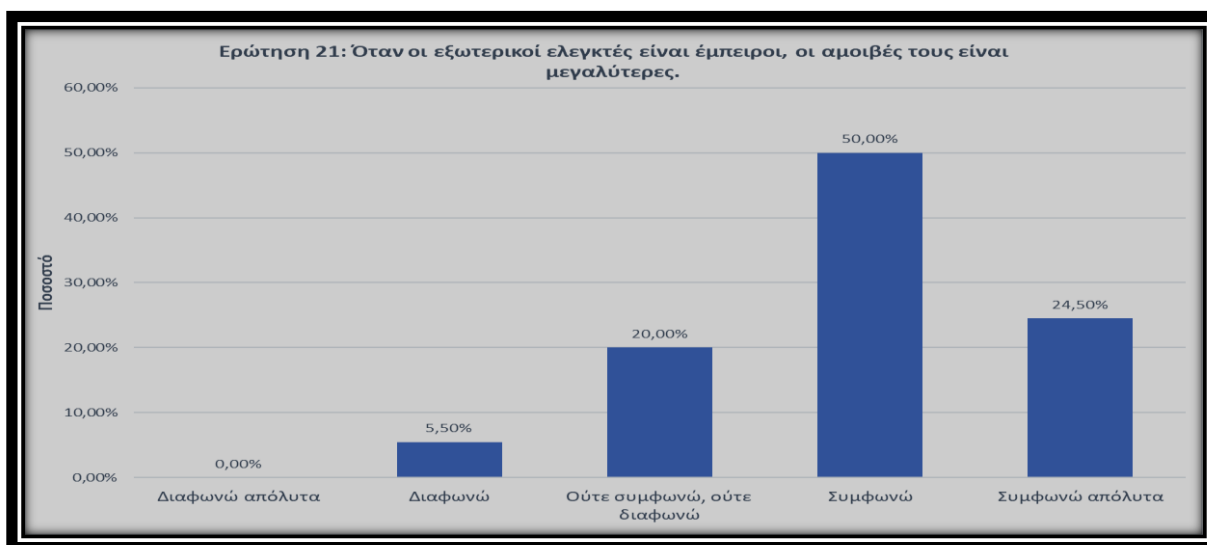
Στην ερώτηση 21 εξετάζεται αν οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι μεγαλύτερες, όταν είναι έμπειροι και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 22 παρακάτω.

Ερώτηση 21: Όταν οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι έμπειροι, οι αμοιβές τους είναι μεγαλύτερες.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	6	5,5%	5,5%	5,5%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	22	20,0%	20,0%	25,5%
Συμφωνώ	55	50,0%	50,0%	75,5%
Συμφωνώ απόλυτα	27	24,5%	24,5%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 22: Πίνακας συχνότητων ερώτησης 21

Στο διάγραμμα 21 απεικονίζονται γραφικά οι απαντήσεις των συμμετεχόντων. Οι μισοί σε ποσοστό 50% απάντησαν ότι συμφωνούν και σε ποσοστό 24,5% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα. Ακόμα σε ποσοστό 20% απάντησαν ότι ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν, σε ποσοστό 5,5% απάντησαν ότι διαφωνούν και δεν υπάρχει κάποιος, που να διαφωνεί απόλυτα. Συμπερασματικά ένα μεγάλο ποσοστό έχει θετική άποψη για το γεγονός.

Διάγραμμα 21: Ραβδόγραμμα ερώτησης 21

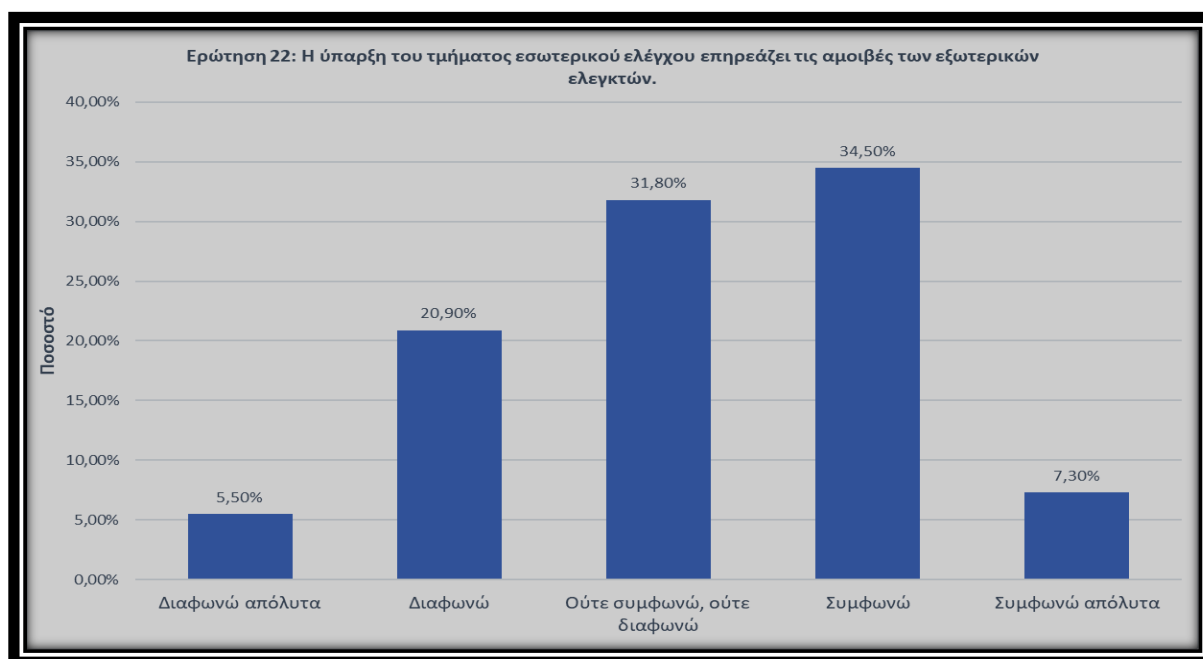
Στην ερώτηση 22 εξετάζεται αν η ύπαρξη του τμήματος εσωτερικού ελέγχου επηρεάζει τις αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 23 παρακάτω.

Ερώτηση 22: Η ύπαρξη του τμήματος εσωτερικού ελέγχου επηρεάζει τις αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	6	5,5%	5,5%	5,5%
Διαφωνώ	23	20,9%	20,9%	26,4%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	35	31,8%	31,8%	58,2%
Συμφωνώ	38	34,5%	34,5%	92,7%
Συμφωνώ απόλυτα	8	7,3%	7,3%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 23: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 22

Το διάγραμμα 22 παρουσιάζει σχηματικά τα παραπάνω αποτελέσματα. Αρκετοί απάντησαν ότι συμφωνούν σε ποσοστό 34,5% και σε ποσοστό 31,8% απάντησαν ότι ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν. Επίσης υπάρχει και ένα ποσοστό 20,9%, που απάντησε ότι διαφωνεί, ενώ σε ποσοστό 7,3% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα και σε ποσοστό 5,5% απάντησαν ότι διαφωνούν απόλυτα.

Διάγραμμα 22: Ραβδόγραμμα ερώτησης 22

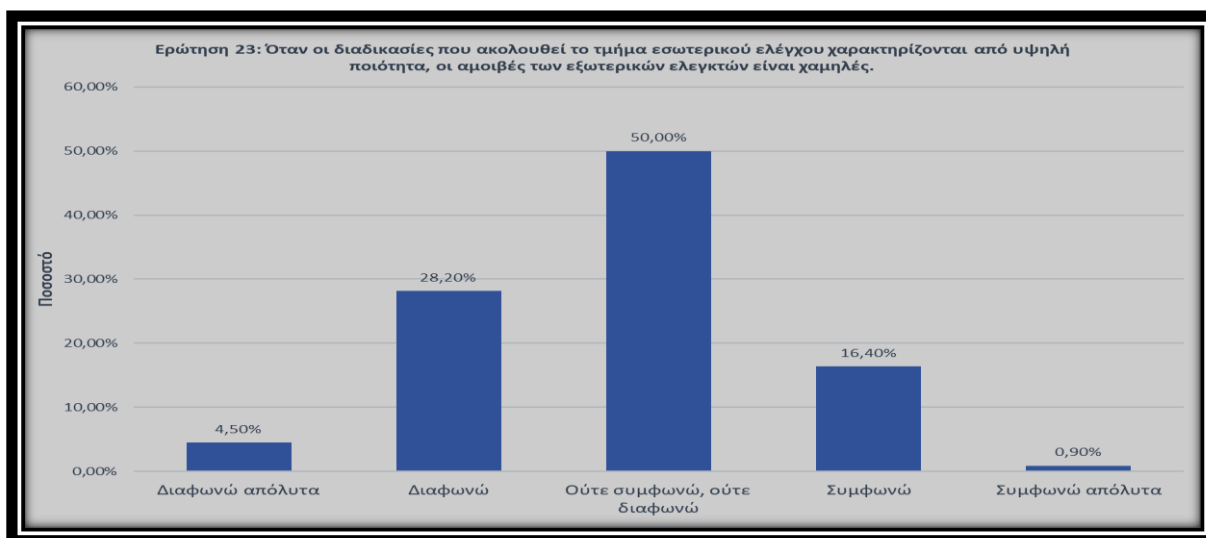
Στην ερώτηση 23 εξετάζεται αν οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι χαμηλές, όταν οι διαδικασίες, που ακολουθεί το τμήμα εσωτερικού ελέγχου χαρακτηρίζονται από υψηλή ποιότητα και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 24 παρακάτω.

Ερώτηση 23: Όταν οι διαδικασίες που ακολουθεί το τμήμα εσωτερικού ελέγχου χαρακτηρίζονται από υψηλή ποιότητα, οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι χαμηλές.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	5	4,5%	4,5%	4,5%
Διαφωνώ	31	28,2%	28,2%	32,7%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	55	50,0%	50,0%	82,7%
Συμφωνώ	18	16,4%	16,4%	99,1%
Συμφωνώ απόλυτα	1	0,9%	0,9%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 24: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 23

Στο διάγραμμα 23 φαίνονται διαγραμματικά οι απαντήσεις των ερωτηθέντων. Οι μισοί (50%) κρατούν ουδέτερη στάση και απάντησαν ότι ούτε διαφωνούν, ούτε συμφωνούν και ένα ποσοστό 28,2% απάντησε ότι διαφωνεί. Ακόμα σε ποσοστό 16,4% απάντησαν ότι συμφωνούν, σε ποσοστό 4,5% απάντησαν ότι διαφωνούν απόλυτα και σε ποσοστό 0,9% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα.

Διάγραμμα 23: Ραβδόγραμμα ερώτησης 23

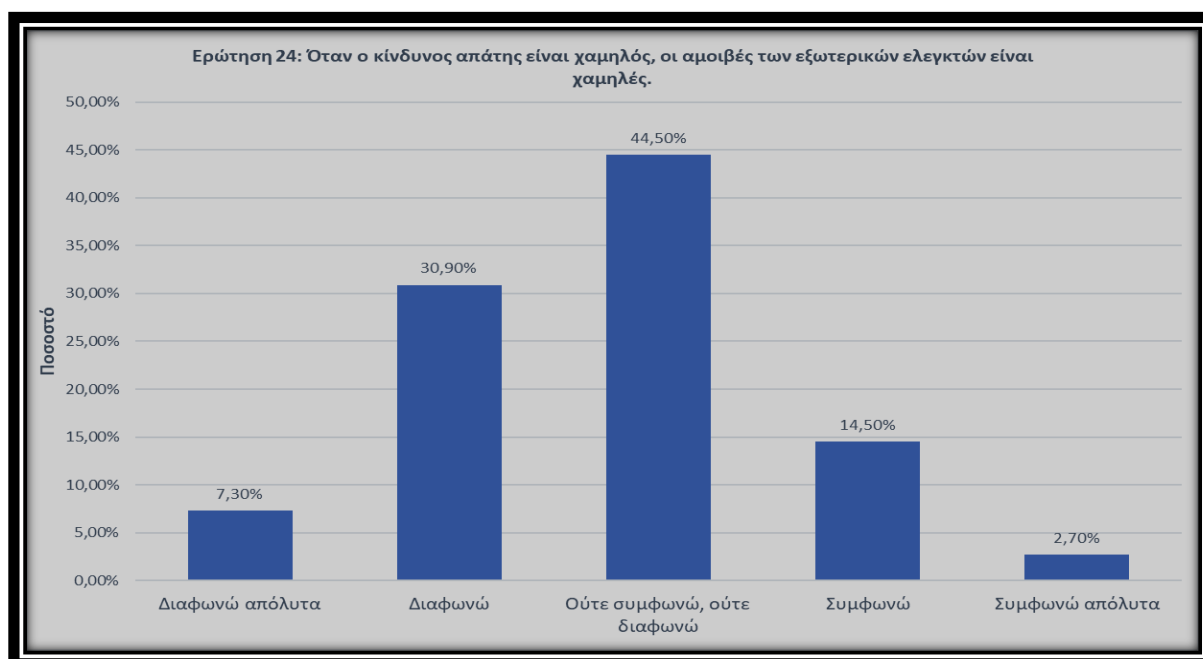
Στην ερώτηση 24 εξετάζεται αν οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι χαμηλές, όταν ο κίνδυνος απάτης είναι χαμηλός και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 25 παρακάτω.

Ερώτηση 24: Όταν ο κίνδυνος απάτης είναι χαμηλός, οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι χαμηλές.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	8	7,3%	7,3%	7,3%
Διαφωνώ	34	30,9%	30,9%	38,2%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	49	44,5%	44,5%	82,7%
Συμφωνώ	16	14,5%	14,5%	97,3%
Συμφωνώ απόλυτα	3	2,7%	2,7%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 25: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 24

Με το διάγραμμα 24 παρέχεται η σχηματική απεικόνιση των απαντήσεων των συμμετεχόντων. Ένα μεγάλο ποσοστό 44,5% απάντησε ότι ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί και αρκετοί απάντησαν ότι διαφωνούν σε ποσοστό 30,9%. Στην συνέχεια σε ποσοστό 14,5% απάντησαν ότι συμφωνούν, σε ποσοστό 7,3% απάντησαν ότι διαφωνούν απόλυτα και σε ποσοστό 2,7% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα.

Διάγραμμα 24: Ραβδόγραμμα ερώτησης 24

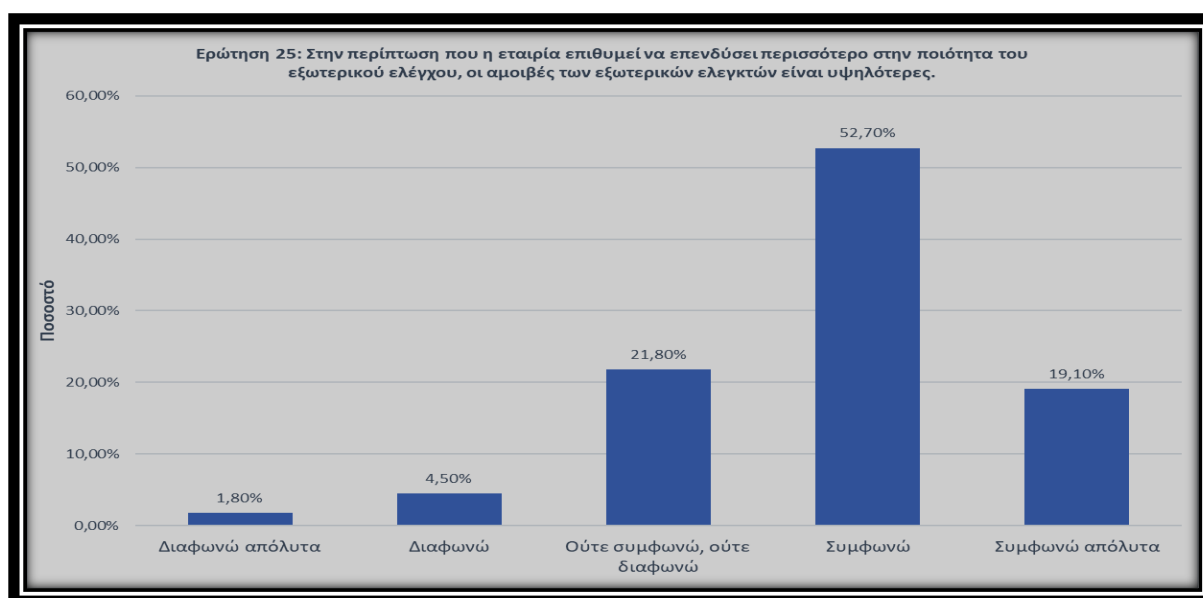
Η ερώτηση 25 περιγράφεται και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 26 παρακάτω.

Ερώτηση 25: Στην περίπτωση που η εταιρία επιθυμεί να επενδύσει περισσότερο στην ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου, οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι υψηλότερες.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	2	1,8%	1,8%	1,8%
Διαφωνώ	5	4,5%	4,5%	6,4%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	24	21,8%	21,8%	28,2%
Συμφωνώ	58	52,7%	52,7%	80,9%
Συμφωνώ απόλυτα	21	19,1%	19,1%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 26: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 25

Η διαγραμματική απεικόνιση των απαντήσεων των ερωτηθέντων φαίνεται στο διάγραμμα 25. Περισσότεροι από τους μισούς σε ποσοστό 52,7% απάντησαν ότι συμφωνούν, ενώ υπάρχει ένα ποσοστό 21,8%, που απάντησε ότι ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί και ένα ποσοστό 19,1%, που απάντησε ότι συμφωνεί απόλυτα. Ακόμα σε ποσοστό 4,5% απάντησαν ότι διαφωνούν και σε ποσοστό 1,8% απάντησαν ότι διαφωνούν απόλυτα. Αθροιστικά ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό συμφωνεί με το γεγονός.

Διάγραμμα 25: Ραβδόγραμμα ερώτησης 25

5.2.6 Ποιότητα εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου

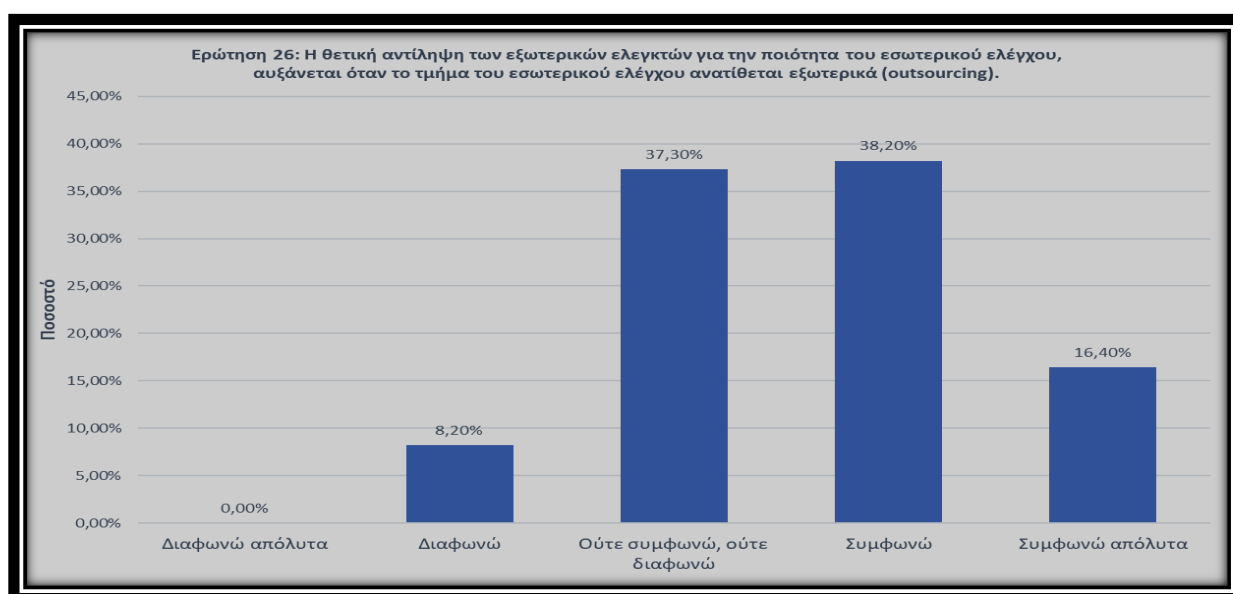
Η ερώτηση 26 περιγράφεται και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 27 παρακάτω.

Ερώτηση 26: Η θετική αντίληψη των εξωτερικών ελεγκτών για την ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου, αυξάνεται όταν το τμήμα του εσωτερικού ελέγχου ανατίθεται εξωτερικά (outsourcing).

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	9	8,2%	8,2%	8,2%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	41	37,3%	37,3%	45,5%
Συμφωνώ	42	38,2%	38,2%	83,6%
Συμφωνώ απόλυτα	18	16,4%	16,4%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 27: Πίνακας συχνότητων ερώτησης 26

Τα παραπάνω αποτελέσματα φαίνονται σχηματικά στο διάγραμμα 26. Ένα σημαντικό ποσοστό 38,2% απάντησε ότι συμφωνεί και ένα εξίσου σημαντικό ποσοστό 37,3% με μία λιγότερη απάντηση απάντησε ότι ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί. Τέλος, σε ποσοστό 16,4% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα, σε ποσοστό 8,2% απάντησαν ότι διαφωνούν και δεν υπάρχει κάποιος, που να διαφωνεί απόλυτα.

Διάγραμμα 26: Ραβδόγραμμα ερώτησης 26

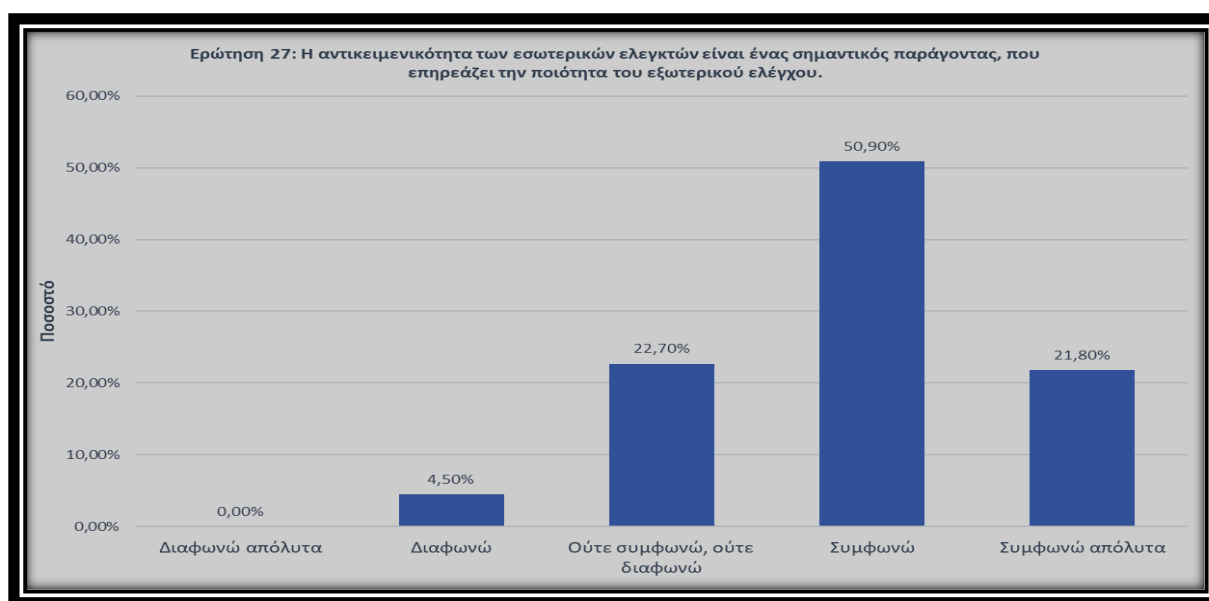
Η ερώτηση 27 περιγράφεται και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 28 παρακάτω.

Ερώτηση 27: Η αντικειμενικότητα των εσωτερικών ελεγκτών είναι ένας σημαντικός παράγοντας, που επηρεάζει την ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	5	4,5%	4,5%	4,5%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	25	22,7%	22,7%	27,3%
Συμφωνώ	56	50,9%	50,9%	78,2%
Συμφωνώ απόλυτα	24	21,8%	21,8%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 28: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 27

Στο διάγραμμα 27 απεικονίζονται γραφικά οι απαντήσεις των συμμετεχόντων. Ένα μεγάλο ποσοστό 50,9% πάνω από τους μισούς απάντησε ότι συμφωνεί, ένα ποσοστό 22,7% απάντησε ότι ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί και ένα ποσοστό 21,8% απάντησε ότι συμφωνεί απόλυτα. Επιπρόσθετα σε ποσοστό 4,5% απάντησαν ότι διαφωνούν και δεν υπάρχει κάποιος, που να διαφωνεί απόλυτα, με αποτέλεσμα αθροιστικά ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό να συμφωνεί με το γεγονός.

Διάγραμμα 27: Ραβδόγραμμα ερώτησης 27

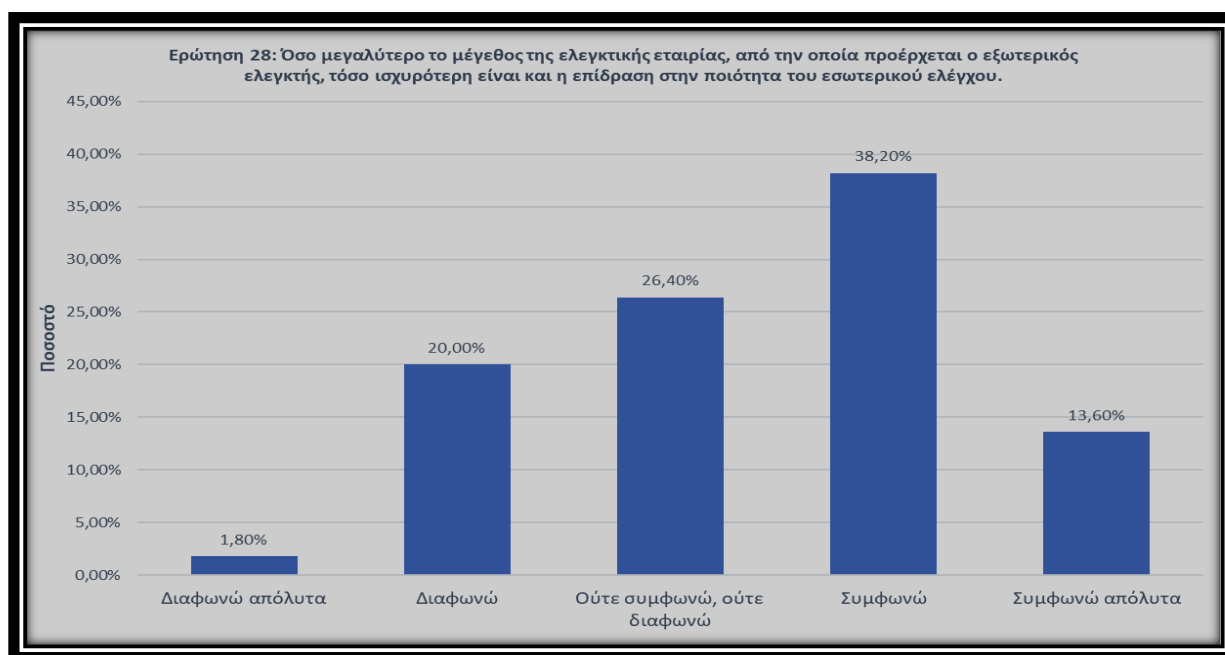
Η ερώτηση 28 περιγράφεται και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 29 παρακάτω.

Ερώτηση 28: Όσο μεγαλύτερο το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας, από την οποία προέρχεται ο εξωτερικός ελεγκτής, τόσο ισχυρότερη είναι και η επίδραση στην ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	2	1,8%	1,8%	1,8%
Διαφωνώ	22	20,0%	20,0%	21,8%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	29	26,4%	26,4%	48,2%
Συμφωνώ	42	38,2%	38,2%	86,4%
Συμφωνώ απόλυτα	15	13,6%	13,6%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 29: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 28

Στο διάγραμμα 28 φαίνονται και σχηματικά οι απαντήσεις των ερωτηθέντων. Αρκετοί απάντησαν ότι συμφωνούν σε ποσοστό 38,2% και ένα μικρότερο ποσοστό 26,4% απάντησε ότι ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί. Έπειτα σε ποσοστό 20% απάντησαν ότι διαφωνούν, σε ποσοστό 13,6% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα και σε ποσοστό 1,8% απάντησαν ότι διαφωνούν απόλυτα.

Διάγραμμα 28: Ραβδόγραμμα ερώτησης 28

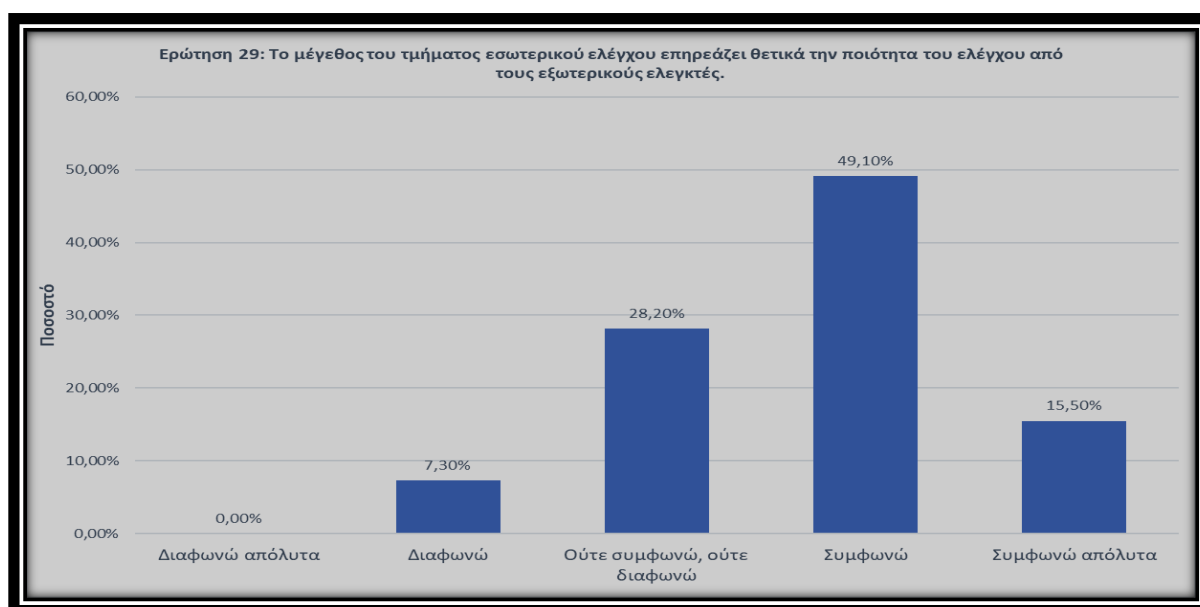
Στην ερώτηση 29 εξετάζεται αν το μέγεθος του τμήματος εσωτερικού ελέγχου επηρεάζει θετικά την ποιότητα του ελέγχου από τους εξωτερικούς ελεγκτές και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 30 παρακάτω.

Ερώτηση 29: Το μέγεθος του τμήματος εσωτερικού ελέγχου επηρεάζει θετικά την ποιότητα του ελέγχου από τους εξωτερικούς ελεγκτές.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	8	7,3%	7,3%	7,3%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	31	28,2%	28,2%	35,5%
Συμφωνώ	54	49,1%	49,1%	84,5%
Συμφωνώ απόλυτα	17	15,5%	15,5%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 30: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 29

Στο διάγραμμα 29 υπάρχει η διαγραμματική απεικόνιση των απαντήσεων των ερωτηθέντων. Σχεδόν οι μισοί σε ποσοστό 49,1% απάντησαν ότι συμφωνούν, ενώ σε ποσοστό 28,2% απάντησαν ότι ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν και σε ποσοστό 15,5% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα. Τέλος, σε ποσοστό 7,3% απάντησαν ότι διαφωνούν και δεν υπάρχει κάποιος, που να διαφωνεί απόλυτα. Έτσι ένα μεγάλο ποσοστό αθροιστικά συμφωνεί με το γεγονός.

Διάγραμμα 29: Ραβδόγραμμα ερώτησης 29

5.2.7 Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ελεγκτών

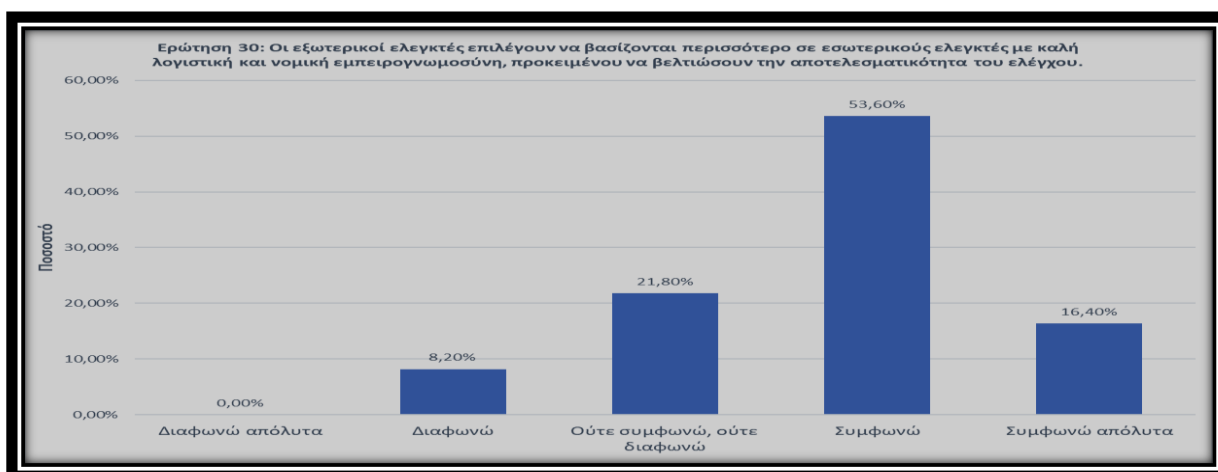
Η ερώτηση 30 περιγράφεται και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 31 παρακάτω.

Ερώτηση 30: Οι εξωτερικοί ελεγκτές επιλέγουν να βασίζονται περισσότερο σε εσωτερικούς ελεγκτές με καλή λογιστική και νομική εμπειρογνομosύνη, προκειμένου να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα του ελέγχου.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	9	8,2%	8,2%	8,2%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	24	21,8%	21,8%	30,0%
Συμφωνώ	59	53,6%	53,6%	83,6%
Συμφωνώ απόλυτα	18	16,4%	16,4%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 31: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 30

Στο διάγραμμα 30 φαίνεται η σχηματική απεικόνιση των παραπάνω αποτελεσμάτων. Περισσότεροι από τους μισούς 53,6% απάντησαν ότι συμφωνούν, ένα ποσοστό 21,8% απάντησε ότι ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί και ένα ποσοστό 16,4% απάντησε ότι συμφωνεί απόλυτα. Ακόμα σε ποσοστό 8,2% απάντησαν ότι διαφωνούν και δεν υπάρχει κάποιος, που να διαφωνεί απόλυτα. Επομένως και σε αυτό το γεγονός ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό αθροιστικά συμφωνεί.

Διάγραμμα 30: Ραβδόγραμμα ερώτησης 30

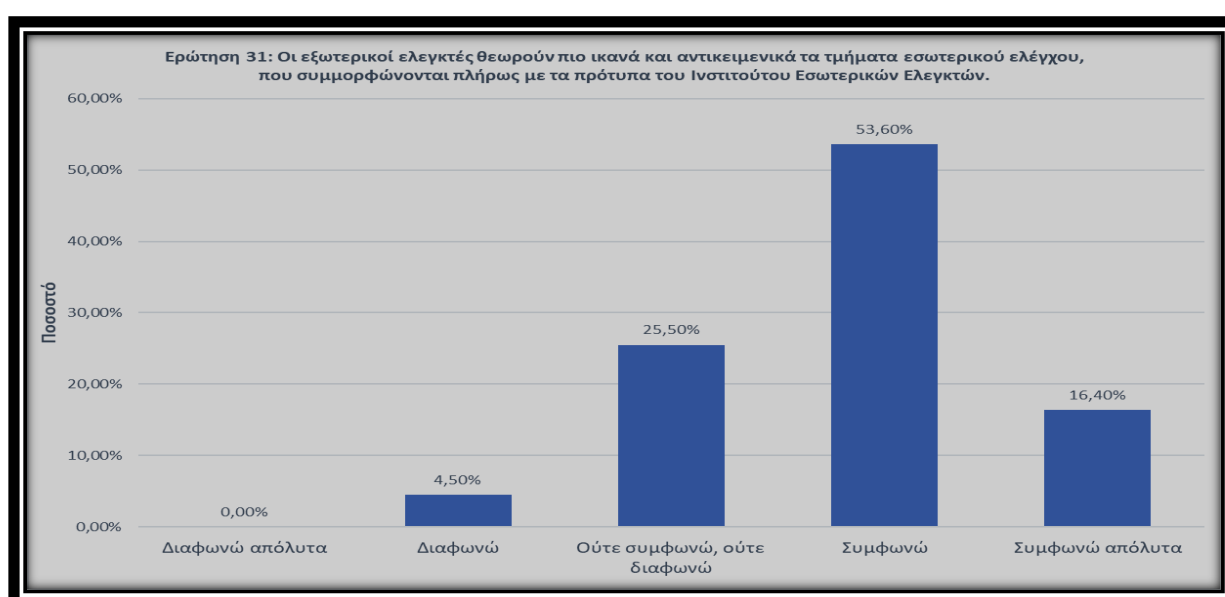
Η ερώτηση 31 περιγράφεται και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 32 παρακάτω.

Ερώτηση 31: Οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν πιο ικανά και αντικειμενικά τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου, που συμμορφώνονται πλήρως με τα πρότυπα του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	5	4,5%	4,5%	4,5%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	28	25,5%	25,5%	30,0%
Συμφωνώ	59	53,6%	53,6%	83,6%
Συμφωνώ απόλυτα	18	16,4%	16,4%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 32: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 31

Στο διάγραμμα 31 εμφανίζονται διαγραμματικά οι απαντήσεις των συμμετεχόντων. Η πλειοψηφία σε ποσοστό 53,6% απάντησε ότι συμφωνεί, ενώ υπάρχει ένα ποσοστό 25,5%, που απάντησε ότι ούτε συμφωνεί, ούτε διαφωνεί και ένα ποσοστό 16,4%, που απάντησε ότι συμφωνεί απόλυτα. Ακόμα σε ποσοστό 4,5% απάντησαν ότι διαφωνούν και κανένας δεν απάντησε ότι διαφωνεί απόλυτα. Άρα συμπεραίνεται ότι αθροιστικά ένα μεγάλο ποσοστό συμφωνεί με το γεγονός.

Διάγραμμα 31: Ραβδόγραμμα ερώτησης 31

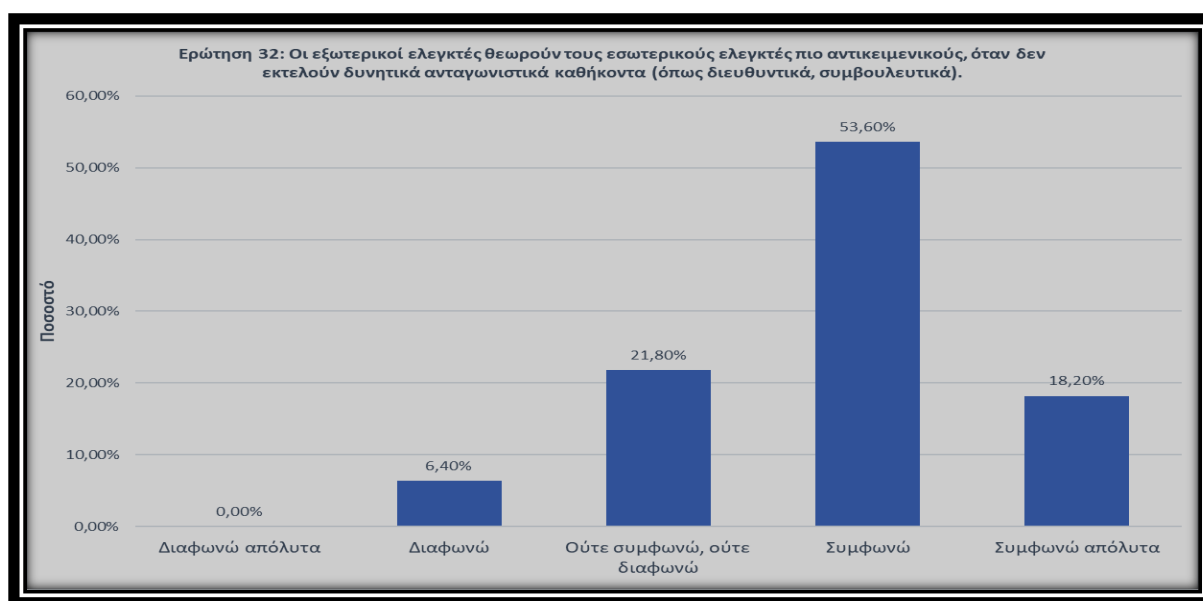
Η ερώτηση 32 περιγράφεται και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 33 παρακάτω.

Ερώτηση 32: Οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν τους εσωτερικούς ελεγκτές πιο αντικειμενικούς, όταν δεν εκτελούν δυνητικά ανταγωνιστικά καθήκοντα (όπως διευθυντικά, συμβουλευτικά).

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	0	0,0%	0,0%	0,0%
Διαφωνώ	7	6,4%	6,4%	6,4%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	24	21,8%	21,8%	28,2%
Συμφωνώ	59	53,6%	53,6%	81,8%
Συμφωνώ απόλυτα	20	18,2%	18,2%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 33: Πίνακας συχνότητων ερώτησης 32

Στο διάγραμμα 32 φαίνονται σχηματικά οι απαντήσεις των ερωτηθέντων. Πάνω από τους μισούς 53,6% απάντησαν ότι συμφωνούν, σε ποσοστό 21,8% απάντησαν ότι ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν και σε ποσοστό 18,2% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα. Επίσης σε ποσοστό 6,4% απάντησαν ότι διαφωνούν και κανένας δεν απάντησε ότι διαφωνεί απόλυτα. Επομένως εξάγεται το συμπέρασμα ότι ένα υψηλό ποσοστό αθροιστικά συμφωνεί με το γεγονός.

Διάγραμμα 32: Ραβδόγραμμα ερώτησης 32

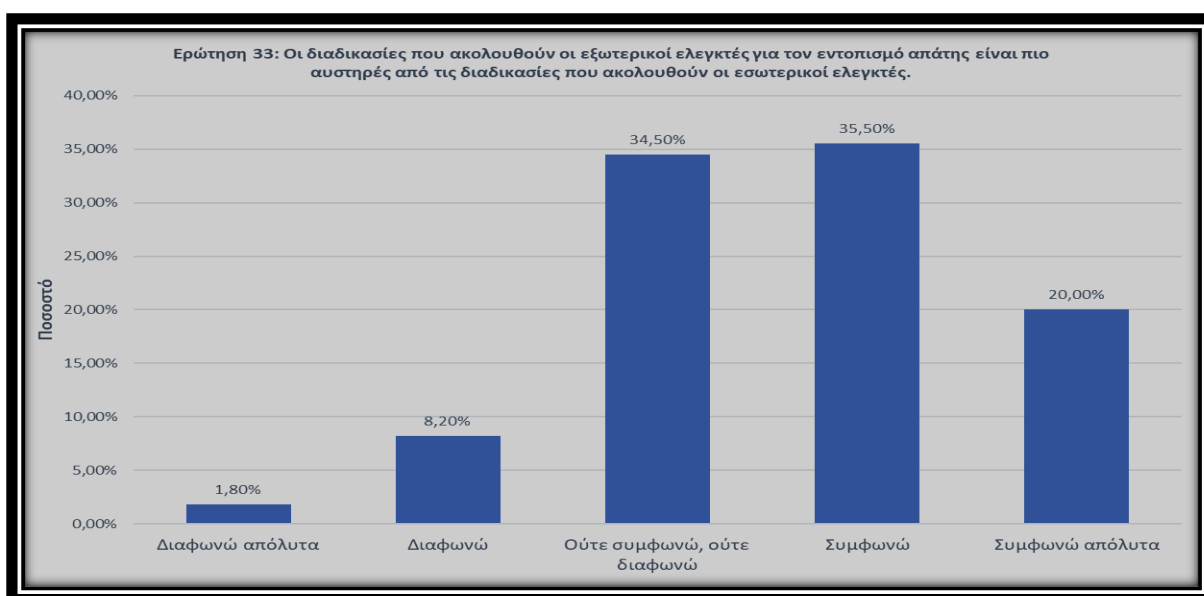
Η ερώτηση 33 περιγράφεται και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 34 παρακάτω.

Ερώτηση 33: Οι διαδικασίες που ακολουθούν οι εξωτερικοί ελεγκτές για τον εντοπισμό απάτης είναι πιο αυστηρές από τις διαδικασίες που ακολουθούν οι εσωτερικοί ελεγκτές.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	2	1,8%	1,8%	1,8%
Διαφωνώ	9	8,2%	8,2%	10,0%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	38	34,5%	34,5%	44,5%
Συμφωνώ	39	35,5%	35,5%	80,0%
Συμφωνώ απόλυτα	22	20,0%	20,0%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 34: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 33

Οι απαντήσεις των ερωτηθέντων απεικονίζονται διαγραμματικά στο διάγραμμα 33. Αρκετοί απάντησαν ότι συμφωνούν σε ποσοστό 35,5% και σε ποσοστό 34,5% απάντησαν ότι ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν. Στην συνέχεια σε ποσοστό 20% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα, σε ποσοστό 8,2% απάντησαν ότι διαφωνούν και σε ποσοστό 1,8% απάντησαν ότι διαφωνούν απόλυτα. Έτσι αθροιστικά ένα σημαντικό ποσοστό συμφωνεί με το γεγονός.

Διάγραμμα 33: Ραβδόγραμμα ερώτησης 33

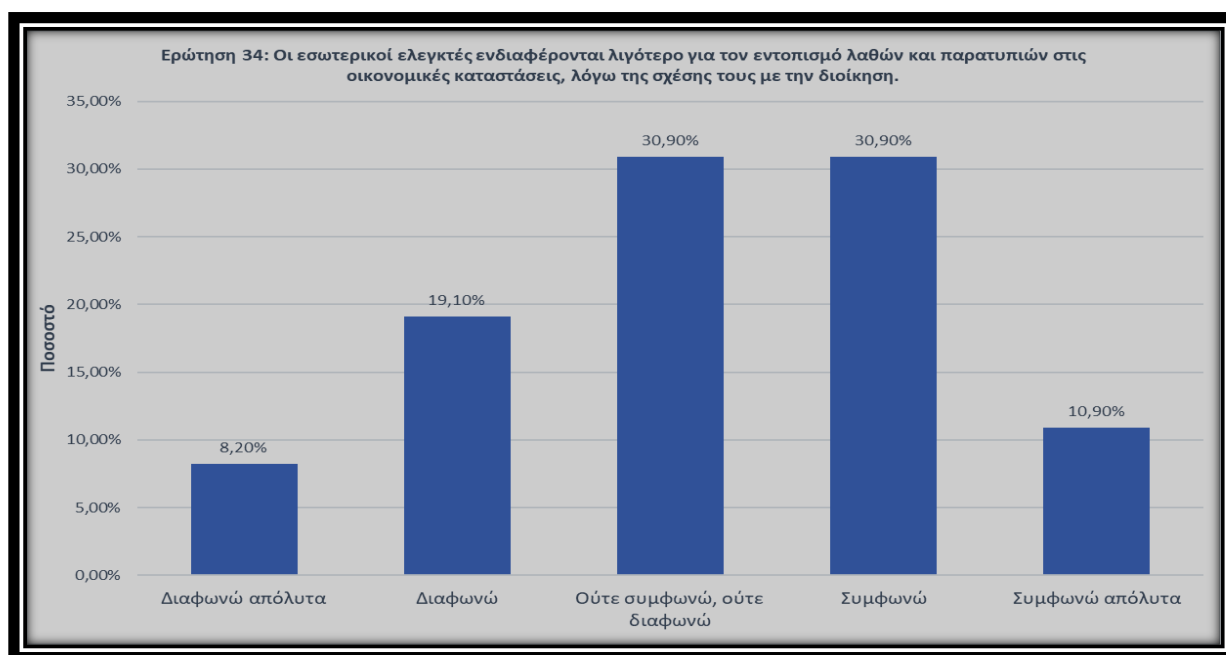
Η ερώτηση 34 και τελευταία ερώτηση του ερωτηματολογίου περιγράφεται και οι συχνότητες με τα ποσοστά των απαντήσεων φαίνονται στον πίνακα 35 παρακάτω.

Ερώτηση 34: Οι εσωτερικοί ελεγκτές ενδιαφέρονται λιγότερο για τον εντοπισμό λαθών και παρατυπιών στις οικονομικές καταστάσεις, λόγω της σχέσης τους με την διοίκηση.

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	9	8,2%	8,2%	8,2%
Διαφωνώ	21	19,1%	19,1%	27,3%
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	34	30,9%	30,9%	58,2%
Συμφωνώ	34	30,9%	30,9%	89,1%
Συμφωνώ απόλυτα	12	10,9%	10,9%	100,0%
Σύνολο	110	100,0%	100,0%	

Πίνακας 35: Πίνακας συχνοτήτων ερώτησης 34

Το διάγραμμα 34 παρουσιάζει σχηματικά τα παραπάνω αποτελέσματα. Με ποσοστό 30,9% ισοβαθμούν οι απαντήσεις κάποιων, που συμφωνούν και κάποιων, που ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν, ενώ με ποσοστό 19,1% απάντησαν ότι διαφωνούν. Τέλος, με ποσοστό 10,9% απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα και με ποσοστό 8,2% απάντησαν ότι διαφωνούν απόλυτα.

Διάγραμμα 34: Ραβδόγραμμα ερώτησης 34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Συμπεράσματα, Περιορισμοί και Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα

6.1 Συμπεράσματα

Στο έκτο κεφάλαιο αναλύονται τα συμπεράσματα, τα οποία εξάγονται από την βιβλιογραφική ανασκόπηση των ερευνών, καθώς και από την έρευνα, που πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίου. Στην συνέχεια αναφέρονται και κάποιες προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

Στην έρευνα, που πραγματοποιήθηκε με την χρήση ερωτηματολογίου, που απευθυνόταν σε λογιστές, υπαλλήλους γραφείου, εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές και σε στελέχη οικονομικής διεύθυνσης, εξήχθησαν ορισμένα συμπεράσματα για την αλληλεπίδραση και την επιρροή του εξωτερικού ελέγχου στον εσωτερικό έλεγχο, τα οποία συγκλίνουν με τα συμπεράσματα ορισμένων ερευνών, που παρουσιάστηκαν στην βιβλιογραφική ανασκόπηση. Αρχικά ένα από τα συμπεράσματα είναι ότι όταν οι εξωτερικοί ελεγκτές βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στους εσωτερικούς ελεγκτές, είναι πιθανό να επηρεαστεί η ποιότητα των αναφορών ελέγχου των εξωτερικών ελεγκτών, γεγονός το οποίο επιβεβαιώνει και η έρευνα των Argento et al. (2018), τονίζοντας ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές θα πρέπει να έχουν επίγνωση για τις πιθανές συνέπειες, που μπορεί να προκύψουν στην ποιότητα των αναφορών ελέγχου.

Όσον αφορά την συνεργασία των εξωτερικών και των εσωτερικών ελεγκτών συμπεραίνεται ότι μέσα από την συνεργασία τους προσφέρονται αξιόπιστα αποτελέσματα στους μετόχους. Παρόμοια αποτελέσματα είχε και η έρευνα των Jerusha et al. (2022), όπου τονίζεται ότι μέσα από την συνεργασία τους μπορούν να προκύψουν αρκετά οφέλη για μία εταιρία. Στην ίδια έρευνα παρουσιάζεται ότι από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών αυξάνεται η αποτελεσματικότητα του ελέγχου, γεγονός, το οποίο εντάσσεται και στα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας με συντριπτικό ποσοστό. Επιπρόσθετα η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών παρέχεται μία πιο αξιόπιστη έκθεση ελέγχου. Παρόμοια είναι και τα αποτελέσματα της έρευνας του Thi Hong Lam (2022), όπου προτείνει ότι η θετική και επαγγελματική σχέση εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών συντελεί σε ποιοτικό έλεγχο και αξιόπιστη έκθεση ελέγχου.

Ακόμα ένα από τα αποτελέσματα της έρευνας είναι ότι από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών μειώνεται ο κίνδυνος απάτης. Παρόμοια είναι και τα αποτελέσματα της έρευνας των Al-Dhubaibi και Sharaf-Addin (2022), όπου διευκρινίζεται ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη την εμπειρία και τις πληροφορίες των εσωτερικών ελεγκτών κατά την αξιολόγηση του κινδύνου απάτης, καθώς οι τελευταίοι γνωρίζουν καλύτερα την συμπεριφορά της διοίκησης και των υπαλλήλων.

Ένα άλλο συμπέρασμα της έρευνας είναι ότι στην περίπτωση που η εταιρία επιθυμεί να επενδύσει περισσότερο στην ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου, οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι υψηλότερες. Παρόμοια αποτελέσματα είχε και η έρευνα του Hazami-Ammar (2019), στην οποία παρουσιάζεται ότι όσο αυξάνονται οι ώρες εργασίας των ελεγκτών, γεγονός που σημαίνει ότι η εταιρία επιθυμεί να επενδύσει σημαντικά στον έλεγχο, τόσο αυξάνονται και οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών. Ένα ακόμη αποτέλεσμα της έρευνας είναι ότι οι περισσότεροι συμμετέχοντες είναι ουδέτεροι προς αρνητικοί στο γεγονός ότι οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι χαμηλές, όταν οι διαδικασίες, που ακολουθεί το τμήμα εσωτερικού ελέγχου χαρακτηρίζονται από ποιότητα και συνεπώς δεν υπάρχει κάποια συσχέτιση με τις αμοιβές. Αυτό δεν συμβαίνει στην έρευνα του Hazami-Ammar (2019), καθώς υποστηρίζει ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν ότι η ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου συνεπάγεται χαμηλό κίνδυνο, το οποίο συσχετίζεται με χαμηλές αμοιβές. Επίσης ένα άλλο σημαντικό συμπέρασμα της έρευνας είναι ότι η αντικειμενικότητα των εσωτερικών ελεγκτών είναι ένας σημαντικός παράγοντας, που επηρεάζει την ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου. Αυτό επιβεβαιώνεται και από την έρευνα των Almasria, Clark και Choudhury (2018), όπου τα αποτελέσματα είναι παρόμοια και αναφέρουν ότι ο σημαντικότερος παράγοντας που επηρεάζει την ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου είναι η απόδοση της εργασίας των εσωτερικών ελεγκτών και ακολουθούν η αντικειμενικότητα και η ικανότητα του εσωτερικού ελέγχου. Επιπρόσθετα όσον αφορά την ποιότητα του ελέγχου ένα τελευταίο αποτέλεσμα της έρευνας είναι ότι το μέγεθος του τμήματος εσωτερικού ελέγχου επηρεάζει θετικά την ποιότητα του ελέγχου από τους εξωτερικούς ελεγκτές. Παρόμοια αποτελέσματα έχει και η έρευνα των Dzikrullah et al. (2020), στην οποία διαπιστώνεται ότι το μέγεθος του τμήματος εσωτερικού ελέγχου επιδρά θετικά στις αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών, την ποιότητα του ελέγχου και την τάση των εταιριών να επιλέγουν ελεγκτικές εταιρίες με μεγάλα ονόματα (Big 4).

Στα αποτελέσματα της έρευνας συγκαταλέγεται και το γεγονός ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές επιλέγουν να βασίζονται περισσότερο σε εσωτερικούς ελεγκτές με καλή λογιστική και νομική εμπειρογνωμοσύνη, προκειμένου να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα του ελέγχου. Παρόμοια αποτελέσματα προτείνει και η έρευνα των Lee και Park (2016), δηλαδή οι εξωτερικοί ελεγκτές θα πρέπει να βασίζονται σε εσωτερικούς ελεγκτές με μεγάλη διαθεσιμότητα ωρών εργασίας και καλή λογιστική και νομική εμπειρογνωμοσύνη. Τέλος δύο τελευταία συμπεράσματα της έρευνας είναι ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν πιο ικανά και αντικειμενικά τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου, που συμμορφώνονται πλήρως με τα πρότυπα του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών και ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν τους εσωτερικούς ελεγκτές πιο αντικειμενικούς, όταν δεν εκτελούν δυνητικά ανταγωνιστικά καθήκοντα (όπως διευθυντικά, συμβουλευτικά). Παρόμοια αποτελέσματα παρουσιάζει και η έρευνα των Breger et al. (2020), στην οποία η αξιολόγηση των εξωτερικών ελεγκτών για την αντικειμενικότητα των εσωτερικών ελεγκτών είναι θετική όταν συμμορφώνονται πλήρως με τα πρότυπα του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών και δεν εκτελούν δυνητικά ανταγωνιστικά καθήκοντα (όπως διευθυντικά, συμβουλευτικά).

6.2 Περιορισμοί και Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα

Παρά τα σημαντικά αποτελέσματα, που εξάγονται από την έρευνα, υπάρχουν και κάποιοι περιορισμοί. Ένας σημαντικός περιορισμός είναι το μικρό δείγμα, στο οποίο στηρίχθηκε η έρευνα, καθώς απευθύνεται σε μεγάλο κοινό από διάφορες εργασιακές ομάδες και θα μπορούσαν να συλλεχθούν περισσότερες απαντήσεις. Ακόμα σχετικά μικρό ήταν και το χρονικό διάστημα διεξαγωγής της έρευνας, αφού οι απαντήσεις λήφθηκαν σε διάστημα τριών εβδομάδων. Ένας τελευταίος περιορισμός είναι ότι οι συμμετέχοντες δεν είχαν την δυνατότητα να εκφράσουν πλήρως την άποψή τους και έπρεπε να απαντήσουν μόνο στις διαθέσιμες επιλογές της κάθε ερώτησης.

Η μελλοντική έρευνα προτείνεται να προσεγγίσει μεγαλύτερο δείγμα, εστιάζοντας και σε εργαζόμενους του δημόσιου τομέα ταυτόχρονα με τον ιδιωτικό, αλλά και λαμβάνοντας περισσότερες απαντήσεις κατά πλειοψηφία από εξωτερικούς και εσωτερικούς ελεγκτές. Θα ήταν βοηθητικό αν η διεξαγωγή της έρευνας διαρκούσε τουλάχιστον ένα μήνα, προκειμένου να δοθεί ο απαραίτητος χρόνος στους συμμετέχοντες να απαντήσουν και να υπάρχει αρκετά μεγάλο δείγμα απαντήσεων, που να οδηγεί σε γενικευμένα

συμπεράσματα με μεγαλύτερη ασφάλεια. Τέλος προτείνεται ένα μέρος της έρευνας να διεξαχθεί με την χρήση συνεντεύξεων, για να έχει ο ερωτώμενος την δυνατότητα να εκφράσει αναλυτικά τις απόψεις του και να συλλέγονται όλων των ειδών οι απαντήσεις. Έτσι μπορεί να προκύψουν επιπλέον χρήσιμα συμπεράσματα, που δεν είναι δυνατόν να εξαχθούν με ερωτήσεις κλειστού τύπου.

Συνοψίζοντας ο εσωτερικός και ο εξωτερικός έλεγχος αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία για την λειτουργία των επιχειρήσεων παγκοσμίως και τα τελευταία χρόνια και οι ελληνικές επιχειρήσεις αρχίζουν να ενδιαφέρονται περισσότερο. Όπως προκύπτει από τις έρευνες υπάρχουν αρκετά οφέλη από την σχέση και την αλληλεπίδραση του εξωτερικού με τον εσωτερικό έλεγχο και οι ελληνικές επιχειρήσεις οφείλουν να το εκμεταλλευτούν (Ismail, 2022).

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία

1. Νεγκάκης, Χ. και Ταχυνάκης, Π. (2017) "Έλεγκτική – Εσωτερικός Έλεγχος Θεωρία και Εφαρμογές", εκδόσεις *Αειφόρος Λογιστική Μονοπρόσωπη ΙΚΕ*, Θεσσαλονίκη, σελ. 18 – 21.

Ξενογλωσση Βιβλιογραφία

2. Achmad Dzulfikar Dzikrullah, Iman Harymawan and Melinda Cahyaning Ratri (2020) "Internal audit functions and audit outcomes: Evidence from Indonesia", *Cogent Business & Management*, 7(1).
3. Ahmed Abdullah Saad Al-Dhubaibi and Hussein Hussein Hamood SharafAddin (2022) "An analysis of external and internal auditors' use of ISA 240 red flags: The impact of auditors' estimation of fraud pervasiveness", *Cogent Business & Management*, 9(1).
4. Al-rassas, A.H., and Kamardin, H. (2015) "Internal and External Audit Attributes, Audit Committee Characteristics, Ownership Concentration and Earnings Quality: Evidence from Malaysia", *Mediterranean journal of social sciences*, 6, p.p. 458 - 458.
5. Al-Twajjry, A.A., Brierley, J.A. and Gwilliam, D.R. (2004) "An examination of the relationship between internal and external audit in the Saudi Arabian corporate sector", *Managerial Auditing Journal*, 19, p.p. 929 - 944.
6. Argento, D., Umans, T., Håkansson, P., and Johansson, A. (2018) "Reliance on the internal auditors' work: experiences of Swedish external auditors", *J. Manag. Control*, 29, p.p. 295 – 325. <https://doi.org/10.1007/s00187-018-00272-7>
7. Asri, P.R., and Muhammad, E. (2021) "The Effect of The Existence of Internal Audit Function and Internal Audit Disclosure".
8. Atanasiu Pop, Cristina BoÅ£a-Avram and Florin BoÅ£a-Avram, (2008) "The Relationship Between Internal And External Audit", *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, Faculty of Sciences, "1 Decembrie 1918" University, Alba Iulia*, 1(10), p.p. 1 - 18. <https://ideas.repec.org/a/alu/journal/v1y2008i10p18.html>

9. Azar, N., and Sahar, E. (2022) "Reliable Financial Statements: External Auditing System or Financial Statement Insurance ?", *Asian Journal of Accounting Perspectives*, 15(1), p.p. 29 - 48.
10. Azzam, M., Alrabba, H., AlQudah, A and Mansur, H. (2020) "A study on the relationship between internal and external audits on financial reporting quality", *Management Science Letters*, 10(4), p.p. 937 - 942.
11. Boris Tušek, Ana Ježovita and Petra Halar (2021) "The importance and differences of analytical procedures' application for auditing blockchain technology between external and internal auditors in Croatia", *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 34(1), p.p. 1385 – 1408. <https://doi.org/10.1080/1331677X.2020.1828129>
12. Boskou, G., Kirkos, E., and Spathis, C. (2017) "Internal Audit Disclosure Regarding to External Audit in Greece", *Springer International Publishing AG*.
13. Breger D., Edmonds M. and Ortegren M. (2020) "Internal audit standard compliance, potentially competing duties, and external auditors' reliance decision", *J Corp Acct Fin.*, 31, p.p. 112 – 124. <https://doi.org/10.1002/jcaf.22434>
14. Brennan, Niamh, and Collette E. Kirwan (2015) "Audit Committees: Practices, Practitioners and Praxis of Governance", *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, 28(4), p.p. 466 - 493.
15. Brody, R.G., Golen, S.P. and Reckers, P.M. (1998) "An Empirical Investigation of the Interface Between Internal and External Auditors", *Accounting and Business Research*, 28, p.p. 160 - 171.
16. Compernelle, T. (2018) "Communication of the external auditor with the audit committee: Managing impressions to deal with multiple accountability relationships", *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 31(3), pp. 900 - 924. <https://doi.org/10.1108/AAAJ-05-2013-1356>
17. Drogalas, G., Karagiorgos T. and Arampatzis K. (2015) "Factors associated with Internal Audit Effectiveness: Evidence from Greece", *Journal of Accounting and Taxation*, 7 (7), p.p. 113 – 122. <https://ssrn.com/abstract=2823028>
18. Drogalas, G., Pazarskis, M., Anagnostopoulou, E., and Papachristou, A. (2017) "The effect of internal audit effectiveness, auditor responsibility and training in fraud detection", *Journal of Accounting and Management Information Systems*, 16(4), pp. 434 - 454.

19. Endaya, K.A. (2014). "Coordination and Cooperation between Internal and External Auditors", *Research Journal of Finance and Accounting*, 5, p.p. 76 - 80.
20. Endaya, K.A. and Hanefah, M.M. (2016) "Internal auditor characteristics, internal audit effectiveness, and moderating effect of senior management", *Journal of Economic and Administrative Sciences*, 32(2), pp. 160 - 176.
<https://doi.org/10.1108/JEAS-07-2015-0023>
21. Eulerich A. and Eulerich M. (2020) "What is the value of internal auditing? – A literature review on qualitative and quantitative perspectives", *Maandblad Voor Accountancy en Bedrijfseconomie*, 94(3/4), p.p. 83 - 92.
<https://doi.org/10.5117/mab.94.50375>
22. Eulerich, M., Kremin, J., and Wood, D.A. (2019) "Factors that influence the perceived use of the internal audit function's work by executive management and audit committee", *Advances in Accounting*.
23. Fatmir Mehmeti (2018) "Common Characteristics and Differences in External and Internal Auditing", *European Journal of Economics and Business Studies Articles, Revistia Research and Publishing*, 4.
24. G, J. A. C., Rajest, S. S., and Regin, R. (2022) "A Short Review on Cooperation between the Internal and External Audit Teams", *Journal of Marketing and Emerging Economics*, 2(10), p.p. 33 - 48.
<https://www.openaccessjournals.eu/index.php/jmeee/article/view/1642>
25. Grzesiak, L. (2021) "An Internal Audit Expectation Gap in Poland", *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio H – Oeconomia*, 55(3).
26. Haapamäki, E., and Sihvonen, J. (2019) "Research on International Standards on Auditing: Literature Synthesis and Opportunities for Future Research", *Journal of international accounting, auditing and taxation*, 35, p.p. 37 - 56.
<https://doi.org/10.1016/j.intaccaudtax.2019.05.007>
27. Halbouni, S., (2015) "The Role of Auditors in Preventing, Detecting, and Reporting Fraud: The Case of the United Arab Emirates (UAE)", *International Journal of Auditing*, 19(2), p.p.117 - 130.
http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2614734
28. Hanif A. (2020) "The Reliance of External Auditors on Internal Auditors", *RADS Journal of Business Management*, 2(1), p.p. 3 - 11.
29. Haron, Hasnah and Chue Qun, Tong (2016) "The relationship between internal audit characteristic, audit committee characteristic and interaction between internal audit

- and audit committee on internal audit contribution'', *Malaysian Accounting Review (MAR)*, [S.l.], 15(1), p.p. 169 - 195.
30. Hazami-Ammar S. (2019) ''Some evidence on the impact of internal audit on external audit fees'', *J Corp Acct Fin.*, 30, p.p. 64 – 81. <https://doi.org/10.1002/jcaf.22384>
 31. Ismail, I. H. M. (2022) ''A systematic Review of the External Auditor Reliance on Internal Audit Function'', *Islamic Banking, Accounting and Finance International Conference - The 10th iBAF 2022*.
 32. Ismail, S. A. (2022) ''The Effect of Internal Audit Outsourcing in the Quality of the External Audit Performance (Survey Study on a Sample of Auditors in the Iraqi Environment)'', *Scientific Research Journal of Economics and Business Management*, 2(5), p.p. 52 – 62.
 33. Jokipii, Annukka and Di Meo, Fabrizio (2019) ''Internal Audit Function Characteristics and External Auditors' Co-Sourcing in Different Institutional Contexts'', *International Journal of Auditing*, 23, p.p. 292 - 307. <https://ssrn.com/abstract=3438278>
 34. Joksimović, M., and Alseddig, A. (2017) ''The internal audit as function to the corporate governance'', *Megatrend Review*, 14(2), p.p. 109 - 126.
 35. Kassem, R., and Higson, A. (2016) ''External Auditors and Corporate Corruption: Implications for External Audit Regulators'', *Current Issues in Auditing*, 10(1), p.p. P1 – P10.
 36. Khelil, I. (2023), ''The working relationship between internal and external auditors and the moral courage of internal auditors: Tunisian evidence'', *Arab Gulf Journal of Scientific Research*. <https://doi.org/10.1108/AGJSR-07-2022-0121>
 37. Khlif, H. and Samaha, K. (2016) ''Audit committee activity and internal control quality in Egypt: Does external auditor's size matter ?'', *Managerial Auditing Journal*, 31(3), p.p. 269 - 289. <https://doi.org/10.1108/MAJ-08-2014-1084>
 38. Khlif, H., and Achek, I. (2016) ''IFRS adoption and auditing: a review'', *Asian Review of Accounting*, 24, p.p. 338 - 361.
 39. Kotb, A., Elbardan, H., and Halabi, H. (2020) ''Mapping of internal audit research: a post-Enron structured literature review'', *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 33, p.p. 1969 - 1996.

40. Lee, H.-Y. and Park, H.-Y. (2016) "Characteristics of the internal audit and external audit hours: evidence from S. Korea", *Managerial Auditing Journal*, 31(6/7), p.p. 629 - 654. <https://doi.org/10.1108/MAJ-05-2015-1193>
41. Mat Zain, M., Zaman, M., and Mohamed, Z. (2015) "The effect of internal audit function quality and internal audit contribution to external audit on audit fees", *International Journal of Auditing*, 19(3), p.p. 134 - 147. <https://doi.org/10.1111/ijau.12043>
42. Mertzanis, C., Balntas, V., and Pantazopoulos, T. (2019) "Internal auditor perceptions of corporate governance in Greece after the crisis", *Qualitative Research in Accounting & Management*, 17, p.p. 201 - 227.
43. Morais, G., and Franco, M. (2019) "Deciding Factors in Cooperation and Trust between Internal and External Auditors in Organizations: An Exploratory Analysis", *Wiley-Blackwell: International Journal of Auditing*.
44. Mubako, G. and Muzorewa, S.C. (2019) "Interaction between internal and external auditors – insights from a developing country", *Meditari Accountancy Research*, 27(6), p.p. 840 - 861.
45. Nashat Almasria, John Clark and Sanawar Choudhury (2018) "Empirical Evidence on The Relationship between Internal Audit Factors and The Quality of External Audit", *International Journal of Management and Applied Science (IJMAS)*, 4(2), p.p. 72 - 80.
46. Oussii, A.A. and Boulila Taktak, N. (2018) "The impact of internal audit function characteristics on internal control quality", *Managerial Auditing Journal*, 33(5), p.p. 450 - 469.
47. Paino, H., Razali, F.M., and Jabar, F.A. (2015) "The Influence of External Auditor's Working Style, Communication Barriers and Enterprise Risk Management toward Reliance on Internal Auditor's Work", *Procedia, Economics and finance*, 28, p.p. 151 - 155.
48. Rabaiah, H. I. A., Hanefah, M. M., Masruki, R., & Jamil, N. N. (2023) "Review of the Public Sector Organizations' Environment: Accounting and Internal Control Systems, and Audit Quality" In *Sustainable Finance, Digitalization and the Role of Technology: Proceedings of The International Conference on Business and Technology (ICBT 2021)*, Springer International Publishing, p.p. 19 - 40.
49. Regoliosi, C., and Martino, D. (2019) "A study of the interactions between internal audit function and external auditors in Italy", *Corporate Ownership and Control*.

50. Renu Desai, Vikram Desai, Theresa Libby and Rajendra P. Srivastava (2017) "External auditors' evaluation of the internal audit function: An empirical investigation", *International Journal of Accounting Information Systems*, 24, p.p. 1 – 14.
51. Roussy, Mélanie and Perron, Alexandre (2018) "New Perspectives in Internal Audit Research: A Structured Literature Review", *Accounting Perspectives*, 17(3), p.p. 345 – 385. <https://EconPapers.repec.org/RePEc:wly:accper:v:17:y:2018:i:3:p:345-385>
52. Taha, A.A.D., Ramo, W. and Alkhaffaf, H.H.K. (2021), "Impact of external auditor–cloud specialist engagement on cloud auditing challenges", *Journal of Accounting & Organizational Change*, 17(3), p.p. 309 - 331. <https://doi.org/10.1108/JAOC-08-2020-0111>
53. Thi Hong Lam, N. (2022) "The factors affecting the effectiveness of internal audit", *International Journal of Scientific Research and Management*, 10(5), p.p. 3405 – 3499. <https://doi.org/10.18535/ijstrm/v10i5.em05>
54. Tiruneh, D.T. (2021) "The Perspective of Corporate Governance on the Interactions of Internal Audit with Management and its Impact on the Internal –External Audit Linkages", *Copernican Journal of Finance & Accounting*, 10(3), p.p. 51 – 70. <http://dx.doi.org/10.12775/CJFA.2021.011>
55. Türetken, O., Jethefer, S., and Ozkan, B. (2020) "Internal audit effectiveness: operationalization and influencing factors", *Managerial Auditing Journal*, 35(2), p.p. 238 - 271. <https://doi.org/10.1108/MAJ-08-2018-1980>
56. Urakova, M. H., and Tairova, M. M. (2021) "Practical recommendations for the implementation of auditing activities based on the existing document documents" professional standard "auditor" ", *World Economics and Finance Bulletin*, 2(2), p.p. 23 - 27.
57. Velte, P. (2022) "The impact of external auditors on firms' financial restatements: a review of archival studies and implications for future research", *Management Review Quarterly*.
58. Wang, I.Z., and Fargher, N.L. (2017) "The Effects of Tone at the Top and Coordination with External Auditors on Internal Auditors' Fraud Risk Assessments", *Corporate Finance: Capital Structure & Payout Policies e-Journal*.
59. William Cook, Séverine van Bommel, and Esther Turnhout (2016) "Inside environmental auditing: effectiveness, objectivity, and transparency", *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 18, p.p. 33 - 39.

60. Zamania, M. R., and Abdollahib, A. (2016) ''The interactive effects of work style and cooperation obstacles in the relationship between external auditors tend to rely on the work of internal auditors'', *International Journal of New Studies in Management Research*, 1(1), p.p. 68 - 74.

Δήλωση μη λογοκλοπής και ανάληψης προσωπικής ευθύνης

«Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και πρωτότυπης έρευνας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα / εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών / δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης».

Παράρτημα: Ερωτηματολόγιο έρευνας

Ερωτηματολόγιο έρευνας «Η αλληλεπίδραση και η επιρροή του εξωτερικού ελέγχου στην λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στις ελληνικές επιχειρήσεις»

Αξιότιμοι

Κύριε,

Κυρία

Το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί αποτελεί μέρος της έρευνας που πραγματοποιείται στο

πλαίσιο της διπλωματικής εργασίας με τίτλο «Η αλληλεπίδραση και η επιρροή του εξωτερικού ελέγχου στην λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στις ελληνικές επιχειρήσεις» για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών «Φορολογική Λογιστική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων» (Master in Taxation and Financial Management of Strategic Decisions) του τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Η συμμετοχή σας, είναι προαιρετική και η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι ανώνυμη.

Οι απαντήσεις σας είναι εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τον σκοπό της έρευνας. Ο χρόνος που απαιτείται για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι περίπου 6 λεπτά.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για την συνεισφορά και τον χρόνο σας!

Με

εκτίμηση,

Καπετάνιος Σωτήριος

ΜΕΡΟΣ 1^ο: Δημογραφικά Στοιχεία

1. Φύλο*

- Άνδρας
- Γυναίκα

2. **Ηλικία***

- 18 – 24
- 25 – 34
- 35 – 44
- 45 – 54
- 55 +

3. **Εκπαιδευτικό επίπεδο***

- Απόφοιτος Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Απόφοιτος ΤΕΙ
- Απόφοιτος ΑΕΙ
- Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών
- Κάτοχος διδακτορικού τίτλου σπουδών

4. **Τύπος απασχόλησης***

- Λογιστής / Υπάλληλος λογιστηρίου
- Υπάλληλος γραφείου
- Εσωτερικός ελεγκτής
- Ορκωτός ελεγκτής λογιστής
- Οικονομική διεύθυνση
- Άλλο

5. **Επαγγελματική εμπειρία στην λογιστική / ελεγκτική***

- < 5 έτη
- 5 - 10 έτη
- 11 - 15 έτη
- 16 - 20 έτη
- 20 + έτη

ΜΕΡΟΣ 2^ο : Εσωτερικός έλεγχος - Εσωτερικοί ελεγκτές

Παρακαλώ απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις με την εξής επεξήγηση βαθμολόγησης:

1=Διαφωνώ			απόλυτα
2=Διαφωνώ			
3=Ούτε	συμφωνώ,	ούτε	διαφωνώ

4=Συμφωνώ					
5=Συμφωνώ απόλυτα					
	1	2	3	4	5
6. Οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι αντικειμενικοί.*					
7. Οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν τις κατάλληλες ικανότητες και προσόντα.*					
8. Οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την κατάλληλη εκπαίδευση.*					
9. Οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι ανεξάρτητοι.*					

ΜΕΡΟΣ 3^ο : Εξωτερικός έλεγχος - Εξωτερικοί ελεγκτές					
Παρακαλώ απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις με την εξής επεξήγηση βαθμολόγησης:					
1=Διαφωνώ					απόλυτα
2=Διαφωνώ					
3=Ούτε	συμφωνώ,		ούτε		διαφωνώ
4=Συμφωνώ					
5=Συμφωνώ απόλυτα					
	1	2	3	4	5
10. Όταν οι εξωτερικοί ελεγκτές βασίζονται στους εσωτερικούς ελεγκτές αυξάνεται η αποδοτικότητα του ελέγχου.*					
11. Όταν οι εξωτερικοί ελεγκτές βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στους εσωτερικούς ελεγκτές, είναι πιθανό να επηρεαστεί η ποιότητα των αναφορών ελέγχου των εξωτερικών ελεγκτών. *					
12. Ο εξωτερικός έλεγχος δείχνει εμπιστοσύνη στον εσωτερικό έλεγχο.*					
13. Οι εκθέσεις ελέγχου των εξωτερικών ελεγκτών καταρτίζονται εμπρόθεσμα.*					
14. Δεν υπάρχουν καθυστερήσεις στην διαδικασία του εξωτερικού ελέγχου. *					

15. Οι αναφορές ελέγχου χαρακτηρίζονται από ποιότητα. *					
---	--	--	--	--	--

ΜΕΡΟΣ 4 ^ο : Οφέλη από την σχέση εξωτερικού και εσωτερικού ελέγχου					
Παρακαλώ απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις με την εξής επεξήγηση βαθμολόγησης: 1=Διαφωνώ απόλυτα 2=Διαφωνώ 3=Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ 4=Συμφωνώ 5=Συμφωνώ απόλυτα					
	1	2	3	4	5
16. Από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών μειώνεται ο κίνδυνος απάτης.*					
17. Από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών προσφέρονται αξιόπιστα αποτελέσματα στους μετόχους. *					
18. Από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών αυξάνεται η αποτελεσματικότητα του ελέγχου. *					
19. Από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών μειώνεται το κόστος της διαδικασίας του ελέγχου. *					
20. Από την συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών παρέχεται μια πιο αξιόπιστη έκθεση ελέγχου. *					

ΜΕΡΟΣ 5 ^ο : Αμοιβές εξωτερικών ελεγκτών					
Παρακαλώ απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις με την εξής επεξήγηση βαθμολόγησης: 1=Διαφωνώ απόλυτα 2=Διαφωνώ 3=Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ					

4=Συμφωνώ					
5=Συμφωνώ απόλυτα					
	1	2	3	4	5
21. Όταν οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι έμπειροι, οι αμοιβές τους είναι μεγαλύτερες. *					
22. Η ύπαρξη του τμήματος εσωτερικού ελέγχου επηρεάζει τις αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών. *					
23. Όταν οι διαδικασίες που ακολουθεί το τμήμα εσωτερικού ελέγχου χαρακτηρίζονται από υψηλή ποιότητα, οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι χαμηλές. *					
24. Όταν ο κίνδυνος απάτης είναι χαμηλός, οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι χαμηλές. *					
25. Στην περίπτωση που η εταιρία επιθυμεί να επενδύσει περισσότερο στην ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου, οι αμοιβές των εξωτερικών ελεγκτών είναι υψηλότερες. *					

ΜΕΡΟΣ 6^ο : Ποιότητα εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου					
Παρακαλώ απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις με την εξής επεξήγηση βαθμολόγησης:					
1=Συμφωνώ					απόλυτα
2=Διαφωνώ					
3=Ούτε συμφωνώ,					ούτε διαφωνώ
4=Συμφωνώ					
5=Συμφωνώ απόλυτα					
	1	2	3	4	5
26. Η θετική αντίληψη των εξωτερικών ελεγκτών για την ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου, αυξάνεται όταν το τμήμα του εσωτερικού ελέγχου ανατίθεται εξωτερικά (outsourcing). *					
27. Η αντικειμενικότητα των εσωτερικών ελεγκτών είναι ένας σημαντικός παράγοντας, που επηρεάζει την ποιότητα του εξωτερικού ελέγχου.*					

28. Όσο μεγαλύτερο το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας, από την οποία προέρχεται ο εξωτερικός ελεγκτής, τόσο ισχυρότερη είναι και η επίδραση στην ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου. *					
29. Το μέγεθος του τμήματος εσωτερικού ελέγχου επηρεάζει θετικά την ποιότητα του ελέγχου από τους εξωτερικούς ελεγκτές. *					

ΜΕΡΟΣ 7 ^ο : Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ελεγκτών					
Παρακαλώ απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις με την εξής επεξήγηση βαθμολόγησης: 1=Διαφωνώ απόλυτα 2=Διαφωνώ 3=Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ 4=Συμφωνώ 5=Συμφωνώ απόλυτα					
	1	2	3	4	5
30. Οι εξωτερικοί ελεγκτές επιλέγουν να βασίζονται περισσότερο σε εσωτερικούς ελεγκτές με καλή λογιστική και νομική εμπειρογνωμοσύνη, προκειμένου να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα του ελέγχου. *					
31. Οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν πιο ικανά και αντικειμενικά τα τμήματα εσωτερικού ελέγχου, που συμμορφώνονται πλήρως με τα πρότυπα του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών. *					
32. Οι εξωτερικοί ελεγκτές θεωρούν τους εσωτερικούς ελεγκτές πιο αντικειμενικούς, όταν δεν εκτελούν δυνητικά ανταγωνιστικά καθήκοντα (όπως διευθυντικά, συμβουλευτικά). *					
33. Οι διαδικασίες που ακολουθούν οι εξωτερικοί ελεγκτές για τον εντοπισμό απάτης είναι πιο αυστηρές					

από τις διαδικασίες που ακολουθούν οι εσωτερικοί ελεγκτές.*					
34. Οι εσωτερικοί ελεγκτές ενδιαφέρονται λιγότερο για τον εντοπισμό λαθών και παρατυπιών στις οικονομικές καταστάσεις, λόγω της σχέσης τους με την διοίκηση.*					